

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

అమృతాంజనము వారిచే వేలకు వేలు
అమృతాంజనములు పొందియున్నది
అమృతము మామూలు. వాయువు పోట్ల
బావును. సార్యపునొప్పుల బారదోలును.
పోట్ల బోగొట్టును. భ్రామకుల భేదించును
వాపులు రూపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును.
దురదను తొత్తించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దోషదార్ద్రములను తొ
లగించును. నొప్పులు తగ్గించును. విదేశము
యందును పాడునున్నారు.

అమృతాంజనము అన్ని విధములగు
నొప్పులకు నంజీవివంటిది.

పంచభాష చీటీ చూచి కొనిన

మోసము గలుగదు.

చక్కని డబ్బితో నవా సీసా 1-కి 0-10-0

డజన్ 1-కి రు 6-4-0 లు.

ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండదగినది

అమృతాంజనం డిపో

6, 7 తంబు కెట్టిపిథి, మద్రాసు

249, ప్రేరిరోడ్డు, పోర్టు, బాంబే

2. నిత్యం చేయవలెను.
3. ద్రవ్యమితి తగ్గించును.
4. చింతను తగ్గించును.

5. వ్యవధిని పెంచును.
6. సౌఖ్యమును కలిగించును
7. ఇంటిఖర్చులను తగ్గించును.

దానిని మీరు ప్రయత్నించి చూచితారా?

మహర్షిదేవేంద్రనాథ తాకూర్ గారి స్వీయచరిత్రము

(గ్రంథకర్త:—కొంక్ణపాటి రామమూర్తి శాస్త్రి)

ప్రతివ్యక్తియు ముఖ్యముగా చదువ దగినది. 214 పేజీలు

మొదట కొంతమంది ఖదర్ వైటు కాగితములు

అందుకు కొంతమంది ఖదర్ వైటు

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాజ్యాంగమును.

ధర రు 2

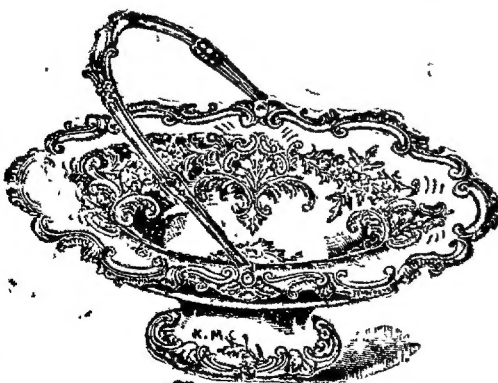
పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

7, తంబు కెట్టిపిథి, మద్రాసు

"తంతిలీలాసమునంద"! స్థాపితము 1890!! తెలిఫోను నెం పోహం 3860, రెసిడెన్సు 3861

ఒక గొప్ప సదుపాయము.

ప్రాతకమలములు, పచ్చలు, కెంపులు, మంచిముత్యములు

మున్నగువాటిని మేము క్రయమునకు
తీసుకొనెదము.

తరువాత మీకు వెండిసామానులు, బంగారు
సీమకమలములు, కెంపులు, పువ్వురాజములచే
అమర్చబడిన నగలు యేసైజులో కావలసినను
సిద్ధముగా నున్నవి. హాజరులో లేనివి ఆర్డరిచ్చిన
తర్వాత తయారుచేసి యిచ్చెదము.

కోటా మునిరత్నంకెట్టి ఆంధ్రు సన్యు.

వజ్రాలు, రత్నాలు, బంగారు, వెండినగల వర్తకులు, 216 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

THE INTERMEDIATE GUIDE
by M. SRI RAMAMURTI, M.A.
(To be published in 6 volumes Price Rs. 3/-)

Extremely useful to students appear-
ing for the Intermediate Examination,
March 1929, of the Andhra University.
Contains exhaustive Essays and annota-
tions on all English Text. Those who
register orders before 15th July will get
the whole series for only Rs. 2-8-0 Apply
to M. Sreeramamurti, M.A., M. R.
College, Vizianagaram. 4907

ప్రశ్న

భవిష్యత్తును గురించిన 5 ప్రశ్నలకు బదులు
ప్రాయటకు రు 1-0-0 నై ప్రతిప్రశ్నకు
0-4-0 ప్రశ్న ప్రాయకాలమును తెలుపవలెను
గాంధీ జ్యోతిషనిలయం, తిరుత్తణి.

రామమోహన ఆయుర్వేద

ధర్మవైద్యశాల.

ఆంధ్రు

కళాశాల- బెజవాడ

వై వైద్యశాలలో సీనియర్ డాక్టరుగారు కళాశాలలో
అసిస్టెంట్ ప్రొఫెసరుగాను ఉండి పనిచేయుటకు వైద్యశాలను
భవమును సంస్కృతపాండిత్యమును గల పండితుడు కావలయు
ను. జీతం నెలకు రు 50-0-0. దరఖాస్తులు యికరింపవారికి
జాన్ నెలాఖరులో అర్హతలతో పంపవలయును

సి. రాజగోపాలచారి,

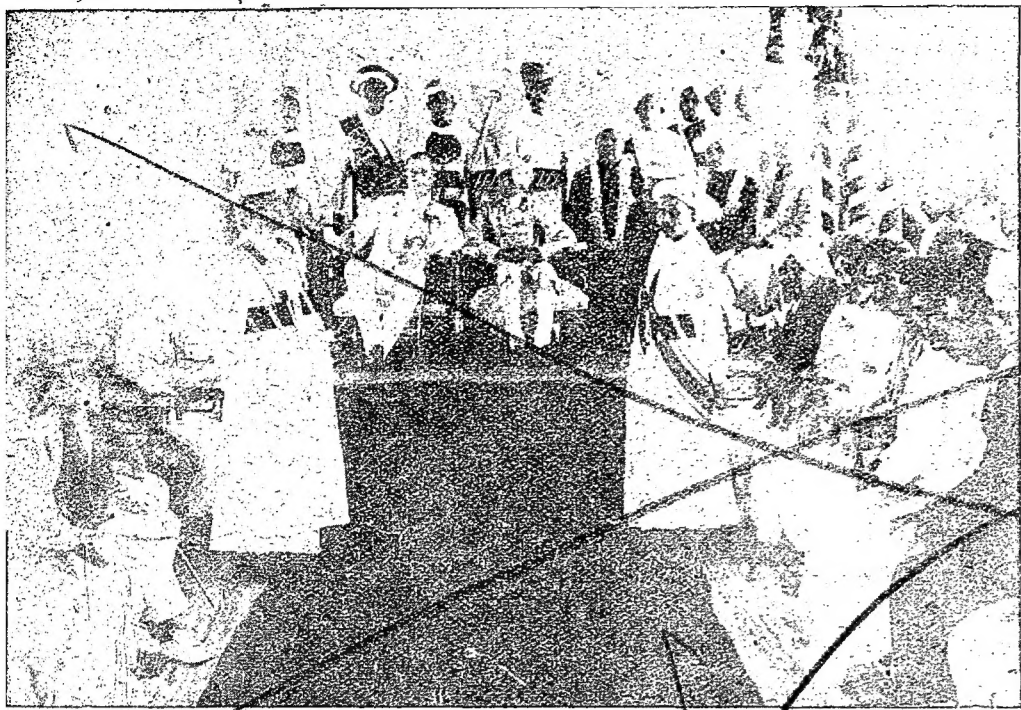
రెసిడెంట్

దిర్లొగవైద్యశాల

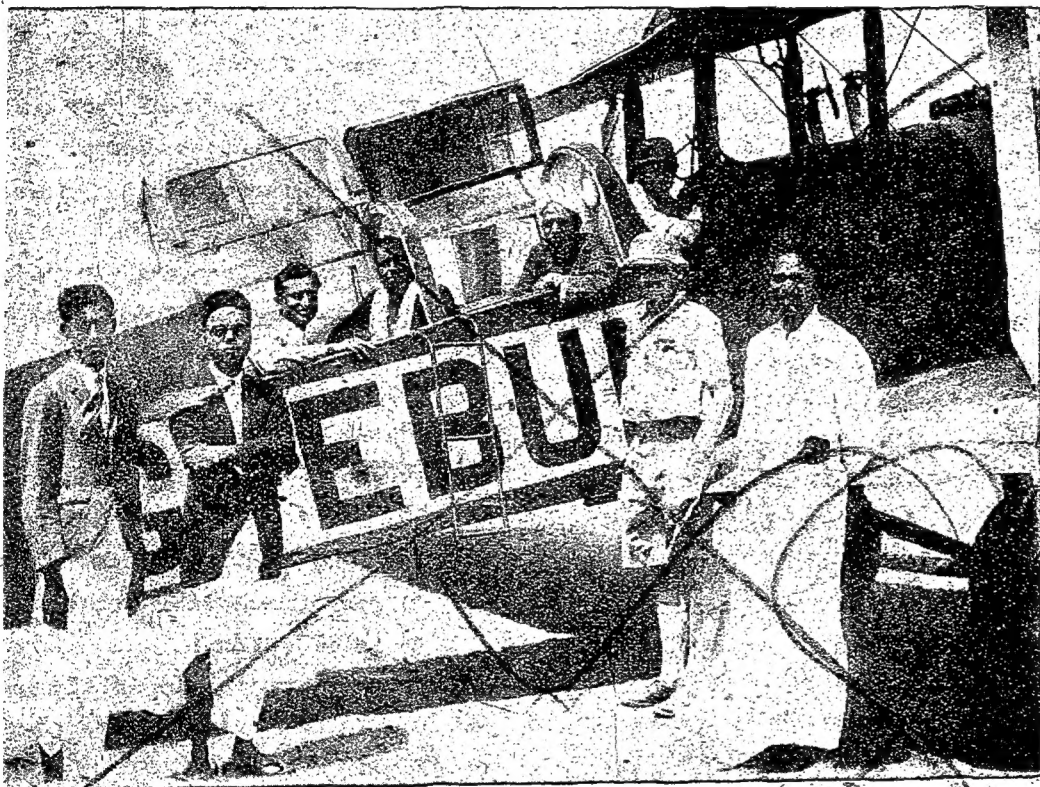
జీవితాంతం! కన్ను చిక్కుమొండి వ్యాధులను స్థాంపురూప
గ్యారంటీ ఇచ్చి కుదిర్చెదము. లేదా వ్యాధిని తెలుపుము. తగిన
మందులు పంపెదము. కుదురువదలదు గూడెను.

సాంధూరు రాజాగారి పట్టాభిషేకము
గవర్నరు జనరలుగారి వజ్రేటు రాజాగారిప్రక్కను కూర్చొనియున్నాడు. [పె. భా. బి.]

శాసనసభ్యులుగు సి. వి. వెంకటరమణచార్యగారు ముగడవనం వెళ్లిన విమానసంచారమునకు బయలుదేరినట్లు. [పె. భా. బి.]

లెఫ్. కర్న. క్రస్తువెయిటు గారు

దేశీయ సంస్థానములందు గవర్నరు జనరలు గారి ఏజంటుగ కాటనుగారి స్థానే నియమింపబడి నవారు. సాంధూరుసింహాసమునపై 'కొత్తరాజు' నదిష్ఠింపజేసి ఘదరానుకు వచ్చిరి.

[పె. భా. బి.]

జి. జె. కురాషిసాహెబుగారు

స్థానికాజు కోర్టు రెండవ జడ్జిగ నియమింప బడిరి. [పె. ఎఫ్. ఎ.]

సాంధూరు సంస్థానాధిశుడు

శ్రీమంత యశ్వంతరావు అన్ననాపేట గోచ్చాజేగారు. (హా. హా. లేని బ్రాహ్మ)

ఎం. వి. ఎన్. సుబ్బారావుగారు

మధురకాలేజి ప్రిన్సిపాలుగ నియమింపబడిన ఆధ్యులు (ఎన్. సి. బి.)

శ్రీమతి అన్నచాంది బి. ఎ.

ఈవత్సరము ఎఫ్. ఎల్. పరీక్షయందు ఉత్తీర్ణులైన ప్రథమ క్రైస్తవస్త్రీ, తిరువాంకూరునందు లా పరీక్షయందు ఉత్తీర్ణురాలయిన ప్రథమస్త్రీ. (ఎన్. సి. బి.)

మద్రాసు ఫిషరీస్ కమిటీ

ప్రభుత్వ ప్రకటన

మద్రాసు ఫిషరీస్ కమిటీ సర్ కె. వి. రెడ్డిగారి
యధ్యక్షత క్రింద 7-7-28 తేదిన మద్రాసులో
సమావేశమగును

ప్రశ్నావళి

డిపార్టుమెంటుయొక్క ఉద్దేశములు

- ఫిషరీస్ డిపార్టుమెంటు ఏయే డ్వైజ్ మెంట్ లో నెలకొల్పబడినది?
- ఈ డ్వైజ్ మెంట్ లోని అన్ని యూగాని, లేక కొన్నిగాని ఎంతవరకు ఫలించినవని మీ యభిప్రాయము?
- అట్టి డ్వైజ్ మెంట్ లోని ఎంతవరకు ఫలించుట లేదని మీ యభిప్రాయము.
- అట్లు ఫలింపక పోవుట కేవలము కారణములను జూపగలరా?
- అట్టి డ్వైజ్ మెంట్ లోని ఫలింపలేదనియే మీరు భావించుచో, అవివరమును మీరెట్టి పద్ధతుల నొసగెదరు?
- ప్రైవేట్ లకు మిరొసగు జవాబులనుబట్టి, మీ యభిప్రాయము ప్రకారము, డిపార్టుమెంటునకుండవలసిన ముఖ్య డ్వైజ్ మెంట్ లెవి?
- పడక డ్వైజ్ మెంట్ లకు మిరొసగు ప్రాముఖ్యతనుబట్టి వానిని పరస్పరమున పేర్కొనుదు.
- అవారముకొరకు చేపల నెట్లయి
- ఈ స్థానమునందు ప్రజలకు అవారముకొరకు కావలసిన పన్ను చేపల పట్టుకొనబడుచున్నవనియే మీ రభిప్రాయపడుచున్నారా?
- ఇతర విధములగు కాకేతర హావపదార్థముల కంటే చేపల యాహారము చాకయినదా?
- ఇంతకంటే నెక్కువ చేపల యాహారమును ప్రజలు గోరుచున్నారా?
- ఎక్కువగా పట్లయించేయనెడల అట్టి కోర్కెలుబట్టగలదా?
- పట్లయి అధికము గావించుచో, అది నులభముగా ఖర్చుకాబడుట కవకాశమేదయినగలదా?
- చేపలుపట్టు సాధనములయందు దభివృద్ధి
- చేపలుపట్టు ప్రస్తుతసాధనము లుపయోగకరముగా నున్నవా?
- ఈరాజధానిలో
- (ఏ) చేపలుపట్టు విద్య
- (బి) పనిముట్లు
- (సి) చేపలుపట్టు స్థలములు
- యా మూడు విషయములలో నేనయిన యభివృద్ధి లిట్టివి గావించబడినవా?
- ఏవియుగావించబడనివా? అందుకు కారణములేవి?
- ఏవయిన యభివృద్ధి మార్గములను మీరు సూచించగలరా?
- లోతునముద్రములో చేపలుపట్టుట
- డిపార్టుమెంటు అధీనములో నెన్ని యొడలున్నవి?
- అట్టి యొడలన్నియు గూడ నుండవలసిన యవసరమున్నదా?
- వానిసంఖ్య తగ్గింపవచ్చునా?
- ఈ పడవల మూలమున కాబడు ఖర్చు తగ్గింప సాధ్యమనా?
- అట్లుగనో నెంతవరకు?
- చేపల పట్టుపడవ డిపార్టుమెంటుయొక్క అధీనమున కెప్పుడువచ్చెను?
- అదివచ్చిన నాటినుండి దానిచే నేమేమిపనులు గావించబడినవో వివరముగా చెప్పుదు?
- అది మొట్టమొదట నేయడ్యైజ్ మెంట్ లో నెంతవరకు పని గావించబడెను.
- ఈ క్రిందిపనుల కొరకది యెన్నిసార్లు లుపయోగింపబడెను?

(ఏ) ఉప్పును మోయుటకు

(బి) ముత్యాల సభాకము కొరకు.

(సి) ఇతర పనులకు.

- దాని నితరవిషయముల నుపయోగించుటవలన దాని మొదటి యుద్దేశమున కేదిగమన నయిన భంగము గల్గినదా?
- అ యుద్దేశము కొనసాగుట కది యుపయోగించుచున్నదా?
- పరిశోధన కార్యముకొరకు అవసరమును సాధన సామగ్రితో నదియు మార్చబడియున్నదా?
- దానితో శాశ్వతమును పరిశోధనకార్యము చేయ నుద్దేశింపబడినది?
- అపరిశోధన కేవల క్రాఫ్ట్ మెంట్ లుగమనినదా, లేక, చేపలు పట్టు నులభ సాధన మార్గములగు పారిశ్రామికవిషయములకు సంబంధించినదా?
- అందుకొరకు కవసరమును ఉద్యోగులు నియమింపబడిరా?
- కెప్టాను క్రిస్టియన్ గారెప్పుడు నియమింపబడిరి?
- వీరింతకాలమునుండి ఉద్యోగములో నున్నారా?
- వీరిచే గావించబడిన పనియేమి?
- వీరి కవసరమును సహాయ సౌకర్యము లొసగబడెనా?
- వాకిక్రింద నెవరయినను శిక్షనుబొందుచున్నారా?
- ఈచేపలుపట్టు పడవలకు సంవత్సరమున కెంత ఖర్చు కాబడుచున్నది?
- లోతునములో చేపలుపట్టునుగూర్చి జెల్లికొనట కేదయిన ప్రయత్నము గావించబడినదా?
- చేపలు పట్టువాండ్రు పనులద్రుట టాడ్డునుండియే తయారయిన సాధారణముగా బోదురు?
- అంతకంటే నెక్కువ దూరమున కేలబోదు?
- వారి నాటంకపరమనది దూరము లేక లోతా?
- చేపలుపట్టు పడవ సమద్రపు టాడ్డునుండి యెన్నడునును బోయి యుండిన అత్యధిక దూరమెంత?
- లోతు సమద్రములో చేపలు పట్టుటకు దీనికిగల శక్తియెంత?

ఉప్పుచేపలదొడ్డు

- ఉప్పుచేపల దొడ్డును ఫిషరీస్ డిపార్టుమెంటునకు మార్చటకు ముఖ్య డ్వైజ్ మెంట్ లెవి?
- అట్టి మార్పువలన నీయడ్యైజ్ మెంట్ లకు ఫలించినది?
- ఇంతకంటే నెక్కువ యుపయోగకరమును పని గావించుటకు దుటకును, మంచిరకపు ఉప్పుచేపలు తయారుకాబడుటకును వీరి పరిపాలనావిధానము దింక నెట్టి మార్పులను మీరు సూచించెదరు?
- చేపలదొడ్డుకు పట్లయి కాబడుచున్న ఉప్పు యొక్క నెల మొచ్చింపబడవలెనా, లేక నల్లే యుండవలెనా లేక తగ్గింపబడవలెనా?
- తక్కువవరకు ఉప్పు యొక్కవగా పట్లయి కాబడగలదా?
- ఉప్పు నెవరు పట్లయి చేయవలెను, మద్రాసు ప్రభుత్వమా లేక యండియా ప్రభుత్వమా?
- ధరతగ్గించుటవలన ముఖ్యముగా లాభము బొందు వారెవరు? చేపలు పట్టువాండ్రా ఉప్పుచేపలు కేయవారా కొనువారలా లేక మధ్యవర్తులా?
- ప్రభుత్వము ఉప్పుధరలేల తగ్గించవలెనో కారణములేవయిన సూచించగలరా, అందుకు ప్రభుత్వ మంగీకరింపగలుగుటకేవలము న్యాయాధారములున్నవా?
- ఉప్పులో నూరజేయబడుచున్న చేపల మొత్తమెంతో మీకు తెలుయునా?
- అంతకంటే నెక్కువ కొరబడుచున్నదా?
- అట్లుగనో అట్టి కోర్కెను దీర్చుటకు మీరిచ్చు సలహాలేమి?
- ఉప్పుచేపలదొడ్డు యింకను తక్కువఖర్చుతో పోషింపబడగలదా?
- ఈ రాజధానిలో ఉప్పుచేపలదొడ్డు యితర నాగరిక ప్రదేశములలో వలెనే పంపిణీంపబడుచున్నదా?
- లేనిచో, మీరేవయిన యభివృద్ధి మార్గములను సూచింతురా?
- ఉరవేయు పద్ధతులను, ఆరోగ్య పరిస్థితులను తృప్తికరముగా నున్నదా?
- లేనిచో, ఎట్టి యభివృద్ధి మార్గములను మీరు సూచింతురు.
- అట్టి యభివృద్ధి గావించుట కెంతఖర్చుకాబడును?
- అఖర్చు భరింపబడుటెట్లు?

ఛాలియం ఫిషరీస్ క్యానరీ

- ఛాలియంపట్ల పనిచేయుచున్న ఫిషరీస్ క్యానరీ గూర్చి మీరేవయిన తెలియునా?
- దానియుద్దేశ మెంతవరకు ఫలించినది?
- ఈసంస్థ అన్య దేశీయులకు శిక్షణ మొనగుటకుపయోగింపబడెనా?
- అట్లు రక్షణము బొందిన వారెవరయినను క్యానరీ గు వ్యవహారములో నెచ్చటనయిన నియమింపబడియున్నారా?
- ఛాలియం క్యానరీ బోయ క్యానరీలు మరియెచ్చట నయిన నున్నవా? అట్లున్నచో నవి ప్రస్తుత సేస్థితిలోనున్నవి?
- మొదటనుండి అన్యకులనుకు తయారుకాబడినచేపలు అన్యదేశీయులనుండి దిగుమతికాబడు చేపలతో మార్కెట్టులో పోటీకి నిలువజాలకుండుట నిజమేనా.
- అందుకు కారణము లేవ్వియని మీ యభిప్రాయము.
- ప్రదేశములో అన్యకులనుకు తయారుకాబడు చేపలు విరివిగా చెల్లటకు మీరేవయిన సలహా నొసగగలరా?
- భారతదేశమునకు మొత్తముగాను మద్రాసు రాజధానికి ప్రత్యేకముగాను విదేశీయులనుండి దిగుమతికాబడు చేపలమొత్తముగూర్చి మీరేవయిన తెలియునా? అట్టి చేపల నెవరు దిగుచున్నారో మీకు తెలియునా?

టానూరువద్ద పరిశోధనశాల

- టానూరు వద్ద నున్న పరిశోధనశాలయొక్క పరిగూర్చి మీరేవయిన తెలియునా?
- ఈ సంస్థ యేయడ్యైజ్ మెంట్ లో నెలకొల్పబడెనా?
- ఈ డ్వైజ్ మెంట్ లకు ఫలించినది.
- ఈ సంస్థ క్రియైన యభివృద్ధి మార్గములను మీరు సూచించగలరా?
- ఇచ్చట గావించబడిన పరిశోధనా ఫలితము లెంతవరకు నీ క్రింది విషయముల నుపయోగింపబడినవని మీ యభిప్రాయము?

(ఏ) ఉప్పుచేపలు తయారుచేయుట.

(బి) చమురుదీయుట.

(సి) రెట్టును తయారుచేయుట

(డి) ఫిష్ మిల్ తయారుచేయుట.

భూప్రదేశపు ఫిషరీలు

- ప్రస్తుత మనుసరింపబడున్న విధానమెద్ది?
- ప్రభుత్వోద్దేశమేమి?
- ఈ రాజధానిలో, భూప్రదేశ ఫిషరీల యొక్కయూ, సమద్రప్రదేశ ఫిషరీలయొక్కయూ, ప్రాముఖ్యముల గూర్చి మీ యభిప్రాయమేమి?
- ఈ క్రిందివీడ్లలో చేపలను బెంచుట కింతవరకు గావించబడిన యభివృద్ధి కార్యమేమి?
- (ఏ) నదులు
- (బి) చెరువులు
- (సి) మంచినీటి సరస్సులు
- (డి) రిజర్వాయర్లు
- ఈ స్థలములనుండి చేపలెంతవరకు పట్లయికాబడుచున్నచో తెలుపు వివరములేవయిననున్నవా?
- ఈ వ్యవహారములో చేపలుపట్టు వృత్తివలంబించుచున్నవారి సంఖ్యనుబట్టి వివరములేవయిన నున్నవా?
- ఈ స్థలలో శాశ్వతమును చేపలెక్కువ వేగముగా బెరుగనో కనుగొనుటకేదయిన పరిశోధనగావించబడుచున్నదా?
- ఎన్నిజిల్లాల లోకలుబోర్డులనుండి యెన్ని చెరువులు దీనికోబడియున్నవి.
- ఈలోకలుబోర్డులకు సంవత్సరమునకెంత మొత్తము చెల్లింపబడుచున్నది?
- గుత్తనుండివచ్చు రాబడియెంత?
- యావత్తు మొత్తము న్యాయముగానే ఖర్చుకాబడుచున్నదా? ఆ మొత్తమెంత?
- ఎన్నిచేపలములున్నవి? అచ్చట యే విధముగా పని జరుగుచున్నది. దాని ఫలితములేమి.
- చేపలముల కగు ఖర్చుకు తగిన ఫలము చేకూరుచున్నదా.
- పనిచేయు విధములలో నేవయిన సభివృద్ధి మార్గములను మీరు సూచింతురా.
- భూప్రదేశపు జలాశయములలో డిపార్టుమెంటుచే కూడబెట్టబడిన చేపలు అక్రమముగా పట్టుకొనబడుండు నాటంకపరుచుటకు డిపార్టుమెంటున కెంతవరకు అధికారము గలదు.

90. ప్రతిపాదన ప్రస్తుత మెవరి యధీనముననున్నది?
91. అట్టి యాద్యోగము తన నియమిత కార్యమున నెరవేర్చు గలుగుటకు ప్రత్యేక శిక్షణమును బొందియున్నాడా?
92. కొన్ని ప్రత్యేక తరగతి చేపలకు సంబంధించి చిల్లర పరిశోధనలను నిర్వహించు గాని ఇవిగల చేప వాలయల నుండి వింపబడుటకు ఆద్యోగము నొక ప్రవీణునిగల శిక్షణము బొందు మార్గముల చేపయినను మిగిలిన నూచించురా?
93. లాప్రెస్టెట్లో చేరు యెన్నిచోట్లలో నెంత ఖర్చుతో పెంచబడుచున్నది?
94. ఈ చేప లేవడముగా నుపయోగించబడుచున్నది?
95. ఖర్చుకు తగిన ఫలితము చేపొందుచున్నదా?
96. అభివృద్ధిమార్గముల చేపయిన నూచించుగలరా!

చేపలలో వివిధజాతులు

97. మీ జిల్లాలో నేయేజాతుల చేపలు ఆర్థికముగా నుపయోగించునని మీ యభిప్రాయము?
98. చేపలలో గాని లేక ఫిషరీలలో గాని సంబంధించిన సమస్య యేదయిన ఫిషరీస్ డిపార్టుమెంటుచే పరిష్కరింప బడవలసియున్నదా?
ముత్యాలఫిషరీలు
99. ఈ రాష్ట్రములో ముత్యాల ఫిషరీల చరిత్రమును సాధ్యమగునంత సంగ్రహముగా నొసగలరా?
100. ఈ పరిశ్రమలో సంబంధముగల యెక్కువ ప్రాముఖ్యమును సమస్యలేవో మిగిలిన చెప్పగలరా?
101. ఇంతవరకు నడుపబడిన ప్రయత్నములు ఫలించినదా?
102. ఈ ప్రయత్నములో నేవయిన నభివృద్ధిమార్గము లను నూచించగలరా?
103. ప్రస్తుత ఖర్చులెక్కువగలదా?
104. ముత్యాల ఫిషరీలలో నేవయిన యభివృద్ధిమార్గములను నూచించగలరా?
105. సమాద్రములో మునుగవలసిన యావరము దొరికి సోపుటకేవలయిన యంత్రసాధనములు పయోగపడగలవా?
106. ముత్యాల ఫిషరీస్ డిపార్టుమెంటుచే స్వయముగా పడుపాను చే యొడంబడెనా?
107. ఫిషింగునాకులను కంట్రాక్టులకు కమిటీయేములు లాభకరమేనా?
108. ముత్యాల ఫిషింగులో సంబంధించిన కార్మిక సమస్యలేవో?

శంఖు ఫిషరీలు

109. కార్మికుల పద్ధతి, లేక బాల్టికపరిస్థితులు, బాగు పడుట కేవలమే సలహా కొనగలరా?
110. ముత్యాల ఫిషరీలలో, సంబంధించిన పరిశోధన కార్యమేదయిన జరపబడుచున్నదా?
111. లేనచో, నెట్టి పరిశోధన నయిన మీరు నూచించురా?
శంఖు ఫిషరీలు
112. ఈ రాష్ట్రములో శంఖు ఫిషరీలగుర్చిన చరిత్ర సాధ్యమగునంత సంగ్రహముగా నొసగలరా!
113. ఈ పరిశ్రమకు సంబంధించిన యెక్కువ ప్రాముఖ్యమును సమస్యలు లేవగలరా?
114. ఇంతవరకు సలుపబడిన కార్యములు ఫలించినదా?
115. ఈ పనులయం దేవయిన నభివృద్ధి మార్గములను నూచించగలరా?
116. ఈ పరిశోధకు కావలసిన ఖర్చు ప్రస్తుతముకంటె తగ్గింప వలెనా?
117. శంఖములను బట్టికొనుట కేవలమే నులభసాధనములను నూచించగలరా?
118. పట్టుకొనుటకు సముద్రములోపల మునుగవలసిన యవసరము లేకంటె యంత్రసాధనము లేవయిన నుపయోగ పడగలవా?
119. శంఖు ఫిషరీల స్వయంచరము డిపార్టుమెంటుచే స్వయముగా నడుపబడుచునే యొడంబడెనా?
120. ఫిషింగునాకులను కంట్రాక్టులకు గుత్తెచ్చుట లాభకరమా?
121. గవర్నమెంటు సామ్రాజ్యవేత్త ఫిషరీలను గుత్తెచ్చి పనిచేయుటకు డిపార్టుమెంటున కెంతవరకు శక్తియును ముగిసినది మీ యభిప్రాయము?
122. ఇది ప్రైవేటు స్వచ్ఛందముతో జోక్యము కలగజేసికొనుటయగునా?
123. శంఖు ఫిషింగులో సంబంధముగల కార్మిక సమస్య లేవో?
124. కార్మికుల పద్ధతిగాని లేక కార్మిక పరిస్థితులుగాని బాగుపడుట కేవలమే సలహా కొనగలరా?
125. శంఖములలో సంబంధించిన పరిశోధనకార్యమేదయిన జరపబడుచున్నదా?
126. లేనచో, నేవయిన పరిశోధనకార్యమును మీరు నూచించెదరా?

పరిశోధన

127. ఆద్యోగములలో నేతాభి ప్రస్తుతము పరిశోధన కార్యమునకు తగిన సాధ్యమును గలిగియున్నది?
128. ఇంతవరకు ఏ రేపింగును కలిగి నూచించునా? ఫలిత మేమయినా?
129. అట్టి పరిశోధనా ఫలితములు ప్రవీణులచే నూచించునా? అట్లుచేసిన విషయములకు ఏవి?
130. ఏవి నూచించునా? అట్లుచేసిన విషయములకు ఏవి?
131. అట్లుచేసిన, నెట్టి పరిశోధనలలో, నేయే ఫలితములతో?
132. చాడనా నెట్టి యెంతవరకుగలదా?
133. పశ్చిమ సముద్రతీరమున వార్డెన్, మాకెరెల్, పూర్తిగా పర్యవేక్షణమునందును నిజమేనా? అట్లుచేసిన యే ఫలితములతో?
134. పరిశోధనలో కొన్ని ప్రత్యేక యుక్తపులంకె యని నాన్సియుట నిజమగలదా?
135. ఇది కొద్దిపాటునైనను మునుగి చాలవరకు సర్వశక్తి యున్నదా?
136. ఇది యసామాన్యస్థితియని మీరు నూచించునా?
137. అట్లుచేసిన, ఏవిగల కారణముల వల్ల ఫిషింగులకు కెట్టిపరిశోధన గావలసినదా?
138. ఇది పరిశోధించ వలెనగలదా?
139. ఈ విషయమున గూర్చి పరిశోధించడంబడిన యితర చే లజాతు లేవో?
140. ప్రస్తుతమున్న పరిశోధనాద్యోగములందు చాడన తయారగురా?
141. లేనచో, వీరిపరిశోధన నెక్కువచేయట కెట్టిపలకలు నొసగవలసినదా?
142. ప్రస్తుతమున్న పరిశోధకాఖయొక్క యుద్దేశ మెట్టి? కార్యము మెట్టి?
143. ఫిషింగు ఫలములకు సంబంధించిన సామాన్యముగల కేంద్ర న పరిశోధన నూచించునా?
144. 100 షాఫులలో తుకంటె నెక్కువలో తుక ఫిషింగు ఫలముల పోలికలని సమస్య బుట్టినదా?
45. ఈ సమస్య యిట్లు దృఢపరచెయ్యునదా? కొత్త ఫిషింగు ఫలములను గమనించువంతయు సలుపుటయు, చేపలు పట్టుట, త్రుతము ప్రయత్నించుటయు, దాటివారలగుటకు తగిన విద్యాపరికరాలనుగలనుగొనటయు, డిపార్టుమెంటుకు లాభకరమని మీరు నూచించురా?
147. ఇందుకారకు, రాబోవు పది సంవత్సరములలో డిపార్టుమెంటుచే నెట్టి పరిశోధన సలుపబడలెనా? ఇందుకొరకు గావలసిన పరిశోధనాద్యోగముల విషయమునను సాధన సామగ్రివిషయమునను మీ యభిప్రాయ మేమి?
148. "లేడింగ్" అని పిలువబడు చేపల పట్టుపడవ యొక్క పరిశోధన మీ కేవలమే చెబియునా?
149. దీనిలో నేవయిన పరిశోధన గావించబడినదా? అట్లుచేసిన ఫలితములతో?
150. పరిశోధన కార్యమునకు సాధన సామగ్రి నెంత వర కిది పొందియున్నది?
151. అట్టి పరిశోధన కింకన గావలసియున్న యితర సాధనసామగ్రి యెట్టి?
152. సముద్ర జీవశాస్త్ర పరిశోధన యేదయిన ప్రస్తుతము సలుపబడుచున్నదా?
153. అట్లుచేసిన, నీక్రిందివిషయము లెంతవరకు దీనిపై నాధారపడియున్నవి?
(ఏ) సముద్ర ఫిషరీలు.
(బి) ముత్యాల ఫిషరీలు.
(సి) శంఖు ఫిషరీలు.
154. సముద్ర జీవశాస్త్ర పరిశోధన యొక్క నేయే యితరవిషయములలో సలుపబడలెనా?
155. ఏవిధమున సముద్రజీవ శాస్త్ర పరిశోధన ప్రస్తుత మత్స్యవరమున మీ యభిప్రాయము?
(ఏ) భూప్రదేశ ఫిషరీల పరిశోధన
156. భూప్రదేశ ఫిషరీల విషయమున నేమి మార్గముల ననుసరించి పరిశోధన గావించబడినది?
157. ఇవియున్నయి గాని లేక కొన్ని గాని ప్రస్తుతము విడిచిపెట్టబడినవిగా? ఇంకంటె నెక్కువ ప్రాముఖ్యముగలవి యొకేవలమే గలవా?
158. పరకు కార్యమునకు ప్రస్తుతమున్న యాద్యోగముల చాలవలెనయే మీ యభిప్రాయమా?
159. లేనచో, మీరేమి సలహా నొసగవలసినదా?
(బి) పెక్కులాజికల్ రీసెర్చి
160. ఫిషరీలకు సంబంధించిన జీవశాస్త్ర పరిశోధన యొక్కయ, పెక్కులాజికల్ పరిశోధనయొక్కయ, వివిధ ప్రాముఖ్యములగునా మీ యభిప్రాయ మేమి?

161. వానివాని ప్రాముఖ్యములకు తగినట్లుగా నెంత వరకు ప్రస్తుతాద్యోగములే కని నడుపబడుచున్నది?
162. ఆవసరముగలనెట్టిమార్గములను మీరు నూచించెదరా?
163. పరిశోధన, అలస, చేపల పట్టు విధములు వీని నభివృద్ధిగావించుట కింకనాకు సలహాను కార్య మెట్టి?
164. ఈ పరిశోధన నెంతవరకు సలహానుగలదా?
165. పట్టుపడిన చేపలను బాగ్యతరెట్లుబంధించునా, వానినెంత యితర పదార్థములకు తయారచేయవలయునా, ప్రస్తుత సమస్యలనుబట్టి పద్ధతిలో నెట్టి యభివృద్ధి లను పరమని మీ యభిప్రాయము?
166. ఈ క్రింది విషయములలో నెంతవర కెట్టి పరిశోధన గావించబడియున్నది:—
(ఏ) నానావిధ చేపజాతులయొక్క కొత్త.
(బి) కొత్తము శుద్ధిచేయుట, వాని యావర గుంము.
(సి) ఫిషరీల.
(డి) చేపలెట్లు.
(ఇ) ఆద్యుచేపలను జేయు పద్ధతులు.
(ఎఫ్) గ్యాసింగు.
(జి) చేపలను బాగ్యతరెట్లు యితర పద్ధతులు.
(చి) అక్వేరియం
167. సమాద్రజీవశాస్త్ర పరిశోధనకు ఆక్వేరియం యొక్క అవసరమును పరిశోధనాధన యొక్క మీ యభిప్రాయమా?
168. పరిశోధనకు మాత్రమే గాక, ప్రజాప్రదర్శనము నకుగూడ ఆక్వేరియం యొక్క సాధనముయే మీ యభిప్రాయమా?
169. ప్రస్తుతము ప్రదర్శనపద్ధతియొక్క ఆక్వేరియం అభివృద్ధి గావించబడవలెనని మీరు నూచించురా? అట్లుచేసిన యే విధము?
170. ఇంక నెక్కువ ఆక్వేరియం లెంత ఫలములతో గూడ స్థాపించబడవలెనని మీ యభిప్రాయమా? అట్లుచేసిన యే విధము?
రవానాచేయుట
171. ఫిషింగు పరిశ్రమలభివృద్ధి కెట్టిరవానా సాకర్యములు అవసరము మీరు నూచించురా?
172. ఇవియెంతవరకెంతవరకే లభించియున్నవి? ఎట్టియభివృద్ధిలను మీరు నూచించెదరా?
సాంఘిక కార్మిక సంబంధముగల పనులు
(ఏ) సహకారము
173. చేపలపట్టువాండ్రయందు ఫిషింగు పరిశ్రమ యందను, సహకారాద్యము మొదలగు ప్రతీక పెట్టుబడి యున్నది?
174. ఈ యెప్పుడులో నేవయిన మార్పుగాని లేక యితర యభివృద్ధిగాన మీరు నూచించెదరా?
175. ఫిషరీస్ డిపార్టుమెంటు ఆద్యోగముల కొరత లేవు డిపార్టుమెంటు ఆద్యోగములకు సహాయముచేయు ప్రస్తుత యెప్పుడులను నేవయిన ఫలితము చేకూరినదా లేక చేకూర గలదా?
176. ఏవయిన మార్పును నూచించెదరా?
177. (ఏ) చేపలను పట్టుటకును (బి) చేపలను ముట్టుకును చేపలు పట్టువాండ్ర సహకార సంఘము లేర్పాటు చేయుట కింతవర కెట్టి ప్రయత్నములు గావించబడినవి.
178. అట్టియత్నము లెంతవరకు ఫలించినవి?
179. ఆ విషయములో నభివృద్ధి కేదయిన నూచన గావించురా?
180. సహకార సంఘముల యభివృద్ధికొరకు ప్రత్యేకముగా ద్రవ్యసహాయ సౌకర్యముల అవసరము మీరు నూచించురా.
181. ఫిషరీస్ డిపార్టుమెంటు సహకార సంఘములతో జేయుచున్న పని ప్రస్తుతము పశ్చిమతీరమున మాత్రమే జరుగుచుండుట నిజమేనా.
182. అట్లుచేసిన నీపని తూర్పుతీరమునగూడ నడుపబడుటకు మీరు సలహానిచ్చెదరా.
(బి) విద్య
183. మనదేశమందలి ప్రస్తుత ప్రాథమిక విద్యావిధాన మొంతవరకు చేపలపట్టువాండ్ర యవసరములకు తగియున్నది. వారి నెంతవరకు విద్యావంతులు గావించినది.
184. ఈ సంఘమునకు విద్యావిధానము మార్పుజేయవలెననిమీరు నూచించురా.
185. అట్లుచేసిన నది యేవిధముగా నేర్పాటు చేయబడవలెనా. ఎవరచేత?
186. చేపలపట్టువాండ్రకొరకు ప్రత్యేకముగా పాఠశాలను నూచించునా పాఠశాలలేవో.
187. వానియందేక మొంతవరకు ఫలించినది.
188. ఈవిధానముపట్ల నడుపబడుచు నభివృద్ధి గావించబడవలెనా?
189. ఇది తూర్పుతీరమునగూడ ప్రతీక పెట్టుబడి వలెనా?

190 ఈ క్రింది విషయములలో మీ కెట్టి సలహా నొసగెదరా?

- (ఏ) కౌన్సిలలోని సభ్యులు
- (బి) ఉద్యోగులు
- (సి) సామాన్య సామాన్య
- (డి) ఈ గ్రామములకు ఉద్యోగులను చెప్పి పాఠశాలలు.

191. ఈ గ్రామములకు వివిధ కార్యములలో ఆరేండ్ల పాటు పనిచేసిన, పెక్కులాటికల శ్రమచేసిన, అవివరము గాకుండా ఏదైనా యభిప్రాయమును యివ్వగలగిన మీకు దలంబురా?

192. అట్లునా, సభకు కార్యమున కేయేసాధనములు, ఏయేసలములు, మీరు నూచించెదరా?

మాదిరిజంతువుల సప్లయ

193 భారతదేశముయొక్క మాదిరిజంతువులను పాఠశాలకు సప్లయచేయుట అవసరమని మీకు దలంబురా?

194. అట్లునా, ఈ కార్యమును ఫీచరీస్ డిపార్టుమెంటు పూనుకొనలేదా? లేనిచో, నెవరు పూనుకొనలేడు.

195. ఈ విషయమున మీ రేమయిన సలహా నొసగెదరా?

ఉద్యోగులు

ఫీచరీస్ డిపార్టుమెంటుయొక్క పరిశోధన కార్యమునకు గాఢపని నానావిధ ప్రవీణులను యింతవరకు యేకకార్యమున గలిపి పనిచేయుచున్నారా?

197. డిపార్టుమెంటుచే ప్రస్తుతము నంపబడుచున్న పరిపాలనావ్యవహారములపై నెంతవరకు ఫీచరీస్ కార్యము ఆధారపడియున్నది?

198. పరిపాలనావ్యవహారములకు పరిశోధనకార్య మెంతవరకు ఒప్పగింపబడినదిని మీరభిప్రాయము.

199. డిపార్టుమెంటులోనున్న ప్రవీణులు పరిపాలనావ్యవహారములకు యెంతవరకు విదేహితులగుచున్నారా?

200. ప్రస్తుత పరిపాలనావ్యవహారములో మార్పుగావించవలసిన యవసరమున్నదా?

201. అట్లునా, నెట్టిమార్పులను మీరు నూచించురా?

202. ఉద్యోగుల సంఖ్యను తగ్గింపవలసినదా?

203. ప్రస్తుతము పనిచేయుచున్న పరిశోధక పరిపాలనావ్యవహారముల ప్రస్తుతావస్థను సరములకు చాలినంతమంది గలరా? మీరు నూచించు మార్పులనుబట్టి యింక నెక్కువమంది గావలసియుండురా?

204. ప్రస్తుత పరిపాలనావ్యవహారములకు ఆకర సేవలనుమీరు మీరు దలంబురా? లేనిచో, నెట్టి మార్పులను మీరు నూచించురా?

205 ఒక ప్రవీణుడగు బయోకెమిస్టు సైన్సు ను యమింప మీరు సలహానొసగుచో ఇతడు డిపార్టుమెంటు యొక్క కాళ్ళతోద్యోగిగా నుండవలెనా లేక అధికవేతనముమీద నొక నియమిత కాలమునకుండవలెనా? అట్టి సందర్భములలో ఈ యుద్యోగికి భారతీయులకు కేవలమొకరే కెట్టి సౌకర్యములను మీరు నూచించురా.

ఆర్థికవిషయములు

206. డిపార్టుమెంటుయొక్క జమాఖర్చుల మొత్తము తెలిసె?

207 ఉద్యోగుల నిమిత్తము ఖర్చయెంత? ప్రోగ్రెస్స్ ఫీచరీస్, ఆఫీసుఖర్చులు క్రింద మొత్తమెంత?

208 పరమప్ర ఫీచరీస్, పరిశోధనల కెంత ఖర్చు?

209 భూప్రదేశ ఫీచరీస్, పరిశోధనల కెంత ఖర్చు?

210 ఇతరవిషయములక్రింద కాబడు ఖర్చుతో పరిపాలనావ్యవహారము, పరిశోధనక్రింద కావలసినంత ఖర్చు కాబడుచున్నదా?

211 పెక్కులాటికల పరిశోధన నిమిత్తము ప్రస్తుత మెంత ఖర్చు కాబడుచున్నది?

212 చేపలు వట్టువాండ్రు విద్యకొరకు డిపార్టుమెంటుచే నెంత ఖర్చు కావడుచున్నది?

213 ఉప్పుచేపల వొడ్లకు డిపార్టుమెంటుచే నెంత ఖర్చు కావడుచున్నది?

214 చాలీయం క్యాసరీ సాంవత్సరిక వ్యయమెంత?

215 బానూరు పరిశోధనకాల కెంత ఖర్చు?

216 ఆక్వేరియమున కెంత ఖర్చు?

217 మాదిరి జంతువుల సప్లయకి సంబంధించిన సాంవత్సరిక వ్యయమెంత?

218 ముత్యాల ఫీచరీలకు సాంవత్సరిక వ్యయమెంత?

219 కంబు ఫీచరీలకు సాంవత్సరిక వ్యయమెంత?

220 చేపలువట్టువాండ్రులో సహకార ప్రచారము నిమిత్తము డిపార్టుమెంటుచే ప్రస్తుత మేమయిన ఖర్చు కాబడుచున్నదా?

నూనెజాతి వృక్షములు

పైరుజేయువిధము - వానియుగములు

శ్రీ సి. కె. కాసల్యాకన్య గారు యువన్యాసము

నూనెదీయు వృక్షజాతులను పైరుజేయుటను గూర్చియు ఆర్థికముగ వానిలను గల్గిగెడి ఉపయోగములను గూర్చియు, వాని నేయేవిధమున కాపాడవలసిన విధానములనుగూర్చి (శ్రీమతి సి. కె. కాసల్యాకన్య బి. ఏ ఎల్. టి. క్రిస్టమేరీ కళాశాల యందు ప్రాధానముగా) గారు నిన్నటి సాంఘికము క్రైస్తవ కళాశాలయందు చిత్రపటప్రదర్శనముతో ఉపన్యాసము గావించిరి. విశాఖ నుండి ప్రామాణికతర మీనూనెదీయు వృక్షజాతుల పైరుజేయు విషయము ప్రాధాన్యమును వహించెను. వాటినిండి యెప్పుడొకప్పుడ ఈ వృక్షజాతుల పైరుజేయుట యందును, నూనె ముందుగాను నూనెనెంధాము లనేకములు కనిపెట్టబడుచున్నవి ఈ వృక్షముల నుండి దీయు నూనెను (1) "ఫీక్సెడు ఆయిల్" (2) ఎస్సెయిల్ ఆయిల్ (3) మెడికలు ఆయిల్స్ అని మూడు తెగలను విభజింపవచ్చును. ఫీక్సెడునూనెలలో ఆయిల్, వేరకనగనూనె, కొబ్బరినూనె, నువ్వునూనె, వేపనూనె మొదలైనవి చేత "ఎస్సెయిల్ నూనెలందు" నైట్రోనెల, పెటిపెల్, కాన్గ్రామెయిల్ నవి. మెడికల్ నూనెలలో క్రోటను, కొప్, ర్యూరైలెను, కామానట్ మొదలైనవి చేతను.

శ్రీమతి. సి. కె. కాసల్యాకన్య గారు బి. ఏ. ఎల్. టి., బి. యచ్. సి.,

ఉపన్యాసముల వీధి "ఆఫ్రిక్ ఆయిల్ ప్లాంట్" చెట్ల యొక్క చిత్రపటములను జూపెట్టి 60 సంవత్సరముల క్రితము వీనిని పాశ్చాత్యదేశములు జావా, సుమత్రా ద్వీపములందు ప్రవేశపెట్టిరియు, ప్రస్తుతము కొబ్బరినూనెయొక్క సానము వీనినూ ఆక్రమించినదియు, మలయాద్వీపముందు ప్రస్తుతము 50వేల యకరములు ఈ చెట్లక్రింద సాగుజేయబడుచున్నవియు సింహలద్వీపముందు 1915 నుండి ప్రాంతమున ప్రవేశపెట్టబడెననియు, కాని సింక్వాంటయందు కొన్ని భాగము లీపంతుకు తెగినచోరవంతయు గలవిగా నట్లుకనుగొనబడెననియు, భారతదేశముందీ టీపలనే తిరుమాచుందు మాత్రము రామనిమనగారే వీపెట ప్రవేశపెట్టబడెననియు, పశ్చిమతీరము ఈ వృక్షజాతి పైరుగుట కనుకూలముగు భూమిగాదని రామనిమనగారే యభిప్రాయమని పలికిరి.

ఈ ఆఫ్రిక్ నూనె చెట్లయందు కొబ్బరి చెట్లయందు పైరుజేయవలెనని ఆస్తి వివిధరకములున్నది. వీని యన్నిటిలోను నాలుగైదు తెగలు ముఖ్యములు. వీనికాయలయందలి దీప్తల నుండునుబట్టి ఈ వృక్షముల విభజనను గావించవచ్చును.

సాగుజేయుట

ఈ వృక్షములసాగు, పంట చాలినంతవరకు ముఖ్యమైన ధారపడియుండును. ఆవర్షములోకానో నొక మారుగా గాక ఆయనకాలములందు యధోచితముగ కరువవలెను. తగినంత వర్షపాతముందీ భూమిలో ప్రక్షు బాగుగా నొచ్చుకొని విస్తరింపబడి కనువగు ప్రదేశ మీపంట కనుకూలమైనది. మలయాద్వీపముందలి భూమి యీ పైరునకు ప్రయమైన భూమి.

కలుపు దీయుటయందును ఎరువు కట్టుటలోను చాలా బాగతను కలిగియుండవలెను. శ్రీ బాతి పురుషజాతి పుష్పములలో శ్రీ బాతి పుష్పము లధికమైనయెడల ఫలములవరిమాణము తక్కువగు నుండును. అందుచే పురుష కేసరముల పుష్పాదినీ శ్రీ బాతి పుష్పములందు వ్యాపింపజేయుదురు. సహజముగ గాలివలన నీ పుష్పాదీ శ్రీ బాతి పుష్పములకు గొంపోబడుచుండును. కల్పితవిధానములన పండ్ల గుత్తులు బలిష్ఠములై యుండగలవు.

ఈ చెట్లకు తెరుల దెచ్చెడి పురుషలలోకల గొల్లభామ పురుషులు చాల ఉపయోగకరమైనవి ఎలక మొదలైనవి కూడ ఈ చెట్లకు చాలవర్షముకలుగజేయును అనిరి. పిమ్మట ఉపన్యాసకు లీ కాయలనుండి యంత్రములద్వారా నూనె నెట్లు తీయవలసినది ప్రదర్శించిరి.

ఉపయోగములు

ప్రస్తుత మీ నూనెవలన శ్రేష్ఠములగు పబ్బలు, కొవ్వు, కత్తులు మొదలగువానిని జేయవచ్చును. వీనిని కుప్రపరచిన నీలకను ఆహారపదార్థములందు వాడకొనుట కుపకరించగలదు. ఈ వృక్షజాతి పైరుజేయుటవలన రబ్బరుపంటకు నష్టము కలుగునేమోయని రబ్బరు వర్తకులు భీతినించుచున్నారు. భారతదేశమున దీ పంట నూతనముగ ఇంటింటి ప్రవేశపెట్టబడినది. అదియెవను ప్రార్థిక వ్యాపించలేదు. అని పల్కిరి.

వీరిప ఉపన్యాస ముంజితితో ముగింపబడెను.

సైనిక శాఖ పునర్నిర్మాణము

సైనికవ్యయ మింకను అధికమగునా?

అలహాబాదు, జూన్ 26:—పయనీరు పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది. లండనునందలి సైనికోద్యోగులలో ఈ క్రిందివధంతి వ్యాపించియున్నది భారతదేశ నిర్మాణము అసంతృప్తికరముగ జన్మించెను, ఏదైనను ముఖ్యమున విప్లవ భారతదేశము సంపూర్ణముగా లాభముకలగదనియు ఇండియానుంచి యుద్ధశాఖాధికారులు భయపడుచున్నారు. ఇండియా కార్యాలయమున విధిచిరి డిపార్టుమెంటు కార్యకర్తల పర్ క్లాడు జేకబుగాన ఈ విషయమై పరిశీలన గావించుచున్నారని తెలియుచున్నది. పర్ జేకబుగాన క్యరణ భారతదేశమునకు ప్రధాన సయిని కోదో గి వచ్చి ఆధునికపరిపీక్షల ననుసరించి భారత సైనిక పునర్నిర్మాణమునకు గడంగెదరని చెప్పవచ్చునా? (ఆ. ప్రె.)

ప్రాద్దుటూరు డి|| ము|| కోర్టులో

1925 సం|| గుత్తికోర్టు స్కౌట్ 287 E. P. 377/27.

వాది:—రామిరెడ్డి చిన్న వోబుళరెడ్డి, సా|| ప్రాద్దుటూరు.

ప్రతివాదులు:—చూటూరు గంగయ్య వగైరాలు.

యీనెంబరు ఇస్తీయారు నోటీసుకొరకై 30-6-28 తేదీ వాయిదావున్నది. ఆ తేదీన ప్రతివాదులు హాజరై కోర్టువారియెదుట ఆక్షేపణ యేదయినా వున్నయెడల చెప్పకునేది. లేనంతట వై తేదీన యాలంఖాయమునకు వుత్తర్వు యివ్వబడును.

4913 వి. శంకరరావుగారు, బి. ఎ. బి. ఎల్., ప్రాద్దుటూరు. వాదనకీర్తి.

కావలయును

గుంటూరు తాలూకాబోర్డుక్రింది బాలికా పాఠశాలలో పనిచేయుటకు నుపాధ్యాయురాలిగు గావలయును. అర్హతనుబట్టి రు 12 మొదలు రు 20 వరకు వేతనములు యివ్వబడును. ట్రయినింగు పరీక్షలో పూర్తిగా గెల్పొంది తెలుగు మాతృభాషగాగలవారు మాత్రమే, వయస్సు, సర్వీసు మొదలగు వివరములు తెల్పుచు యోగ్యతాపత్రిక లున్నచో వానిని జతపరచుచు 1-7-28 వ తేదీలోపుగా మాకు దరఖాస్తు పంపుకొనవలయును. యోగ్యతనుబట్టి త్వరలోనే ఖాయము చేయడమగును.

సెం 4914 } చలసాని సత్యనారాయణ చౌదరి 22-6-28 } పెసిడెంటు.

ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానముయొక్క మంచిచెడ్డలు

రాష్ట్ర ప్రభుత్వముల నివేదికలు

సంయుక్తరాష్ట్రమునందలి భూస్వాములు, పంజాబునందలి సాంఘికద్యేషములు, సంస్కరణవిధానమున కడ్డువచ్చెను

బీహారునందు స్వరాజ్యపక్షప్రభు. బర్హాయం దెట్టి అలజడియు లేదు

మధ్యరాష్ట్ర ప్రభుత్వము రిపోర్టు

బ్రాహ్మణేతరపక్షము ప్రారంభమగుట

సంస్కరణములవిధానముగూర్చి మధ్యరాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారు తమయభిప్రాయములు యిట్లు చెలిపిరి:— నూటికి 89 పరిపాలనా శాఖల ప్రజాయత్రము జేయుట యీరాష్ట్రము లోనే జరిగెను గాని యింకేరాష్ట్రమునందు లేదు. ఒక్కటి తప్ప కాసనసభోపసంఘము లన్నియు ప్రభుత్వమువారికి సహాయము జేసినవి. మార్కుజరిగెడి కాలమునందు స్థానికస్వపరిపాలనాసంస్థలయందు దోషములుండుట సహజమే. మున్ముందు డెదుర్కొగల పరిపాలనాబాధ్యతను పూర్తిగ నెరుంగగల్గుదురని నమ్ముచున్నాము. స్వరాజ్యపక్షమువారు జయప్రదముగ ప్రతిఘటించిరి. ప్రజాయత్రశాఖల పరిపాలన నిలచిపోయెను. 1924 సం॥ జరిగిన యెన్నికలు రెండవ కాసనసభకు యెన్నుకొనబడినవారు నిజముగ ప్రజాప్రతినిధు లని రూఢి పరచుచున్న విగాని, ఓటరులలో నెక్కువ మంది అక్షరజ్ఞానములేని అజ్ఞానులగుటచే ఎన్నుకొనబడిన సభ్యులు సాగించిన ప్రతిఘటన విధానముకకు వారనుమతించి యందురాయని సందేహమగుచున్నది. కావున స్వరాజ్యపక్షమువారు నియోజకవర్గముల అనుమతి బడసినట్లుటకు వీలులేదు. సహాయ నిరాకరణవిధానము క్రమేణ నెనుకబడినను, మరాఠీ జిల్లాలో ప్రారంభమయిన బ్రాహ్మణేతరకోద్యమము క్రమేణ వ్యాపించి కొన్ని నియోజకవర్గములలో పట్టుకరమై యున్నది.

అస్సాము

అస్సామునందు ఎన్నికసభ్యుల తేక్కువమంది కార్యనిర్వాహకవర్గ చర్యలను నిరసించుటయే తమపనిగా నెంచినను ప్రతిఘటన మేమియు లేకుండెనని అస్సాము ప్రభుత్వమువారు చెప్పుచున్నారు. అన్ని పక్షములవారు స్వరాజ్యయులు సహకొన్ని ముఖ్యవిషయములందు ప్రభుత్వమువారికి సహాయపడుచుండిరి. మంత్రులను యెండుట వారివారి పలుకుబడిని బట్టియేగాక మతములనుబట్టిగూడ జరుగుచుండెను. కావున మంత్రులు తమసమిష్టిబాధ్యతలను గుర్తించవలెను.

స్థానికసంఘములందు ద్రవ్యము దుర్వినియోగము జాలంకపరచుటకు తగుయేర్పాటులు లేదనెడుట విచారకరము. కాని ప్రజలయందు విద్యావ్యాప్తియొక్కవైన కొలది పాఠశాల త్వముగూడ గుర్తింపగలుగుదురు. నల్లమందుపట్టుచులేప్పు యితర చట్టము లేవియు గవర్నరుగారు పునరుద్ధరింపవలసిన అవసరము లేకుండెను. కాసనసభ ప్రభుత్వముపట్ల నుముఖముగ నేయుండెను. రెండవసభలో మొదటిసత్వరము తప్ప మరెప్పుడును కాసనసభాగ్రాంటులపొందుట కష్టములేకుండెను. సభలో స్వరాజ్యస్వతంత్రపక్ష శాయకులను టిపర్లీశ్వరమాయకులను ప్రభుత్వము అభినందించుచున్నాడు. అస్సాములో పత్రికలులేవు. దేంగాలు పత్రికలే యిచ్చట ప్రచారమునందున్నవి. సహాయనిరాకరణోద్యమము మునిసిపాలిటీలు లోకలుబోర్డుల కడ్డువగులేదు.

సంయుక్తరాష్ట్రములు

భూస్వాముల అధికారము

సంయుక్తరాష్ట్ర ప్రభుత్వరిపోర్టు చదువుట కావుగానున్నది. ఆర్థికసభ్యులకు గునవిభజన బాధ్యత పూర్తిగనున్నది. జర్యశాఖలకు శ్వాసముగ రావలసినదానికన్న యెక్కువ రాలేదు. సంస్కరణముల ఫలితముగ ప్రతివిషయమునగూర్చియు ప్రత్యేక ఉపసంఘముల విచారణ యెక్కువయ్యెను. స్థానికసంఘములందు ప్రభుత్వమువారు జోక్యము కలిగించుకొనకుండ వారించునట్టి ప్రభుత్వమంత్రిగారి యాత్మములను తిరువారే మంత్రులుగూడ అనుసరించుచువచ్చిరి. స్థానిక సంస్థలు ఉండవలసినతే ఉత్తమునికి రాలేదు. పెనస్సీ భూమిసేస్తు విషయమునదప్ప ప్రభుత్వమువారి కాసనము లేన్నదను అల్లరకు కారణము కాలేదు. ఈ చట్టముపై చర్చుకరినంతకాలము భూస్వాములు తెలివితక్కువగ ప్రవర్తించిరి. కాసనసభాచర్యలు 1926-వ సం॥ ఎన్నికలం దెట్టి మార్పును కలిగింపలేదు. అందుచే ఓటరుల తేక్కువ మంది కొలువారులే అయినను భూస్వాముల అధికార మింకను తగ్గనందున వారే ఎన్నుకొనబడిరి. బడ్జెటు చర్చయందు ఆర్థికవిషయము విడిచి ప్రాతపద్ధతి ప్రభుత్వ విధానమును విమర్శించుచుండిరి. భారతీయోద్యోగుల నెక్కువ జేయుటవలన ఖర్చు తగ్గినను విషయము గుర్తించనే లేదు.

ద్వంద్వప్రభుత్వ విధానము పంజాబీదేశముండి యిచ్చట అమలు జరుగుచున్నది. యాముఖ్య యెన్నడును పరిపాలనకు భంగము కలుగలేదు. శాంతియుగ జరిగిపోయెను. రాబడిపొచ్చెను. అభివృద్ధిమార్గమున యెక్కువ ద్రవ్యము వినియోగించబడెను. మంత్రులకు పరిపాలనయందుగల కష్టయిష్టములు స్వామభివ్రమన తెలిసెను. కాసనసభలోను బయటనుగూడ ప్రజాపీఠ కార్యములం దెక్కుడు అభిలాష వెల్లడియగుచున్నది. క్రొత్తలోకన్న యిప్పుడు ద్వంద్వప్రభుత్వ విధానము అనుకూలముగ నున్నదని అధికారులు అధికారేతరులుగూడ అభిప్రాయబడుచున్నారు. కాసనసభలకు ప్రజలకును మధ్య చాల అంతస్తులుగలవు. ఇవన్నియు చాటి చేరికయగుటకు యింక నెంతయో అభివృద్ధిజరుగవలసి యున్నది. ఓటరులను యింకను యెక్కువ అర్హులగ జేయవలసియున్నది.

కార్యనిర్వాహకవర్గమునకు కాసనసభలకు గల సంబంధముగూర్చి యోచించునపుడు త్రివిధములగు ప్రతిపాదనలికుల గమనింపవలసియున్నది. సాంఘిక పక్షపాతము ప్రబలియండుటచే యెప్పటికైన పరిపాలనావిధానము స్థాపించిపోవును. లేదా అల్పసంఖ్యాకులకు మహమ్మదీయులు నిరర్థకముగ ప్రభుత్వపక్షమునచేరి యెట్టి అభివృద్ధికిని వీలులేకుండజేయుదురు. కాసనసభలో ప్రాముఖ్యముగనున్న భూస్వాములపక్షమునకు దూరదృష్టి లేనందున ప్రతిపాదనగనున్న జాతీయవాదులను స్వరాజ్యపక్షమువారిని సమిష్టిగ నెదుర్కొనజాలరు. మూడవది, జాతీయ, స్వరాజ్యపక్షములవారు బ్రిటిషువారి కధికారముగల యెట్టి పరిపాలనావిధానమునందు పాల్గొన విముఖతజూపుటయే అనర్థము. ఇప్పటివరకు కాసనసభలో సభికసంఖ్యాపక్షము అప్పుడప్పుడు అయ్యుత్తజూపుచున్నను రిజర్వుశాఖతో నుముఖముగనే యుండిరి. కాని యింక ముందట యెందురని చెప్పజాలము. అట్లుండనిచో క్రొత్తగ వచ్చు అధికసంఖ్యావర్గమువారు రకుగుదాని నొసంగి సంతృప్తి పరచుటయో లేక ద్వంద్వవిధానము స్తంభిభూతమగుటకు తెగించి నిరసించుటయో జేయవలసి యుండును. ప్రభుత్వము తరపున సీరముగా పనిజేయు పక్షమును యేర్పాటు జేయవలసిన చోటుమొదలగు మహమ్మదీయ మంత్రి దలంచుచున్నాడు.

పంజాబునధ్యభుత్వమునాఠి నివేదిక

పత్రికలను నాయకులను విమర్శించుట వి. సి. యస్. ప్రావిన్స్ యిలు సర్వీసు ఉద్యోగులు రాజీనామాలు నిమిల్చుటవలన పరిపాలన సంక్లిష్టకరముగ జరుపుటకు వీలులేకుండెనని పంజాబుప్రభుత్వమువారు చెప్పుచున్నారు. సాంఘికతగవులు కొట్టుబల వలన వచ్చెడి కేసుల విచారించుటకు బ్రిటిషు శ్వాసాధికారులే యుండవలసినవారటచే ఉద్యోగులను మార్చవలసి వచ్చెను. వి. సి. ఎస్. తరగతిలో తగినంతమంది లేనందున ప్రావిన్స్ యిలు సర్వీసునుండి ఉద్యోగులను జిల్లా జడ్జిలుగ నియమించవలసి వచ్చెను. అందువలన శ్వాసాశాఖ పట్టుకము తగ్గెను. సర్వీసులందు భారతీయుల నెక్కువ జేయుచున్న పద్ధతికి సాంఘికదుర్మయముల అటంకము కలిగించుచున్నది. పత్రికలలోను కాసనసభలలో విమర్శించుచుండుటచే దిగిన ఉద్యోగుల కట్టుకలుచెడి సాంఘిక వైషమ్య సికావమునకు యెల్లరు భయపడుచున్నారు. సాంఘికప్రాతినిధ్యము సరిపమానముగ నుండుటకై కొన్ని శాఖలందు భారతీయోద్యోగుల నియామకము త్వరితగతి జరుగుచున్నది. పరిపాలనాసమర్థతకన్న అధ్వి యొకమతము రాజకీయాభిప్రాయముల బట్టి నియామకములు జరుగుచున్నవి. సంస్కరణములు వచ్చినప్పటినుండి ఉద్యోగము లందు దురాచారము ప్రబలిననుకొనుచున్నాడు.

మంత్రులకు ఉద్యోగులకు మంచిసఖ్యత యేర్పడెను. తమయనికి బలపరచుకొనుటకును, పక్షబల మధికముజేసికొనుటకును మంత్రులు స్వపక్షము వారి నేనియమించుచుండుటచే యోగ్యులు కొందరు నెనుకబడిపోవుచున్నారు. కాని యావిషయమున మంత్రులలో భేదముగలదు. వి. సి. ఎస్. ఉద్యోగుల కిది యిష్టములేకన్నదిగాని మంత్రులట్లుచేయకతప్పదని పలువురంగీకరింతురు. మంత్రులు మంచిపనిని మెచ్చుకొందురు. యోగ్యతనుబడచి భారతీయులే ఉద్యోగమునం దుండవలసిన అడుగుపెనునాగుదాడు.

స్థానికస్వపరిపాలనశాఖయందుగూడ సాంఘికపక్షపాతములు వ్యాపించినవి. మహమ్మదీయమంత్రి స్థానికసంఘముల ప్రాతినిధ్యవిధానము మార్చిరి. దానివలన సాంఘికభావము హెచ్చెను. అనుభవముగల హిందూసభ్యులు తగ్గిపోయిరి. సభవారు వ్యవసాయ సహకారోద్యమములకు యెక్కువ ప్రోత్సాహమునగలేదు. పరిశ్రమల నభివృద్ధిజేయు ఉత్సాహమేగాని కార్యసాధన మగువరచలేదు. మద్యనిషేధవిషయమున సహేతుకముగనుండెను.

పంజాబులో ప్రజాభిప్రాయము పత్రికలద్వారానే తెలియగలదు. పత్రికలననుసరించి కాసనసభలలో చర్చలుజరుగుచున్నవిగాని కాసనసభల చర్చలు ప్రతిజాభిప్రాయమును మార్చుటలేదు. బ్రిటిషు పరిపాలనకు విరుద్ధభావమునే యీ పత్రికలు చెప్పుచుండును. కాసనసభయందు ప్రజల కభిలాష మొదయ్యెను. రాజకీయజ్ఞానము ప్రజలలో యెక్కువవ్యాప్తి జేయచున్నది.

సభలో శిక్కు పక్షమువారికి యెక్కువపలకుబడిగలదు. వీరు వ్యవసాయవిషయములందు మహమ్మదీయులతోను, రాజకీయ సాంఘికవిషయములందు హిందువులతోను సూడుచుండురు. పంజాబుసభలో పక్షకట్టుదిట్టములు లేవు. పక్షమువారందరొకటి ఓటుజేయుదురని నమ్ముజాలము. అసహాయోద్యమముంత రించుటయు, ఆకాలి ప్రబోధము ముగియుటయు బయట విశేషములు.

ప్రభుత్వమునం దుభయశాఖలు కలిసియే పనిజేసినవి. ముఖ్య విషయములందు ఉభయమునను విప్పి సంప్రదించుకొని వ్యవహరించినందువలన రాష్ట్రీయాభివృద్ధి కెంతయో అనుకూలముగ నుండెను.

బీహారురాష్ట్రము

స్వరాజ్యపక్ష బల మధికమైనందుకు వగచుట ప్రతిస్పల్లవిషయమునందు గూడు కాసనసభవారు జోక్యము కలుగజేసికొనుచుండుటచే పరిపాలనోద్యోగు లిరువురికికారలకు జవాబుదారిగ నుండుట కష్టసాధ్యమగుచున్నది. జిల్లాఅధికారుల అవస్థ దీనముగనున్నది. స్థానికసంఘముల కెన్నుకొన బడువారికి శిక్షణ బొందవలెనను క్రోధలేదు. ఇతరులు చెప్పినచో వారిష్టపడరు. జిల్లా అధికారులు సర్దుకొనలేక చచ్చిపోవుచున్నారు. మినహా యితరవిషయములందు ప్రభుత్వోద్యోగులకు సంస్కరణముల ప్రభుత్వమునకు అన్యోన్యత గలదు. స్థానిక సంఘముల పరిపాలన చాల నెనుకబడియున్నది. ఖర్చుపెట్టుట కవకాశములేక రిజర్వుకు శాఖలు మూల్గుచున్నవి. నూపర్వైజెంతు ఉద్యోగులను తొలగించవలెనని కాసనసభవారు కోరుచున్నారు. అందువలన పరిపాలనాసమర్థతకు లోటుచున్నది గుర్తింపరు. మంత్రులేమో సంస్కరణములవలన అభివృద్ధి చేశారు ననుచున్నారని వారి పరిపాలనక్రిందనున్న వివిధ శాఖాధికారులు అంగీకరింపకున్నారు. పరిపాలనాయోగ్యత మేమియు తగలేదు.

రాజకీయములే నృత్తిగాలవారు ముఖ్యముగ యువకులు ముందుకు వచ్చుటచే చాల అనర్థము వాటిల్లుచున్నది. ఎన్నికలలో లంచగండితనము హెచ్చినది. పరిపాలనా ప్రతిబంధకములతోలగింప కాసనసభవారు తోడ్పడుట శ్వాసయనగాజేయున్నది. కాసనసభచర్చలు ప్రజల కంతగా తెలియవు. నియోజకవర్గముల కీదృష్టియేలేదు. ప్రభుత్వమువారు భూస్వాములపై నియమితసభ్యులపై శాధారపడియున్నారు. స్వరాజ్యపక్షమువారే అత్యధికారేతరవర్గము. రాష్ట్రములో పత్రికలకంత పలుకుబడిలేదు.

మంత్రులు సర్ ఫకీరుద్దీను, సర్ గజేంద్రుడు శింగుగార్లు ప్రత్యేకముగా నొక రిపోర్టువ్రాసి, అందు సంస్కరణములవలన పరిపాలన బాగుపడెనని జెప్పిరి. ఈ కాసనసభ సాంఘిక పద్ధతులపై నొకపక్షము నేర్పరుచుటకు వీలులేదనుచున్నారు.

బర్హా ప్రభుత్వము

బర్హాప్రభుత్వ మిట్లు వ్రాసెను:— రెండు శాఖలకును రెండుశాఖద్రవ్యము జేరు జేసియుంచలేదు. అందుకవసరముకనబడలేదు. కార్యనిర్వాహకవర్గమునకు కాసనసభకు, సభ్యులకు మంత్రులకు, ఉద్యోగులకు పరిపూర్ణసఖ్యత వెలసెను. బర్హా ఓడప్రయాణీకులపన్ను చట్టముతప్ప యితరములేవియు పునరుదారంబబడలేదు. ఆసాధారణనిర్బంధకాసనముల కవకాశము లేకపోయెను. లాఅర్డరులకు సంబంధించిన విషయములలో ప్రతికూల పక్షమువారు ప్రభుత్వమువారిని ప్రేమముగ విమర్శించుచుండిరేగాని, పోలీసు, పబ్లిక్వర్కు, అడవిశాఖలవిషయమున వారి ప్రతికూలత మారిపోయెను. ఇప్పటికి కాసనసభలో ఒక్కబర్హా దేశీయుడుగూడ ప్రాముఖ్యతకు రాలేదు. పత్రికలప్రచారముతక్కువ ప్రజలుకాసనసభాచర్చలనంతగా గమనించుటలేదు.

చిత్తూరు జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘసభ. — వచ్చే జూలయి 1 తేదీని లిజపత్రిలో కద్దరు వస్త్రాలయోజన జరుగును.

బా ర్ లో లీ సత్యాగ్రహము

బార్లోలీ రైతులు కలియుగ ప్రహేలువలె నున్నారు

డాక్టరు నరసరావుగారి ప్రత్యక్షసాక్ష్యము

80 మంది గ్రామ పట్టణాలు ఇంతవరకు రాజీనీచ్చిరి, డిల్లీ జూన్ 27-డాక్టరు నరసరావుగారు తమ స్వయంగా బార్లోలీ తాలూకాలో మాదిరించిన విషయము లను గూర్చి ఒక బహిరంగసభలో నిన్న సాయంత్రము డిల్లీ లో కేంద్రము గాఢానందం ఉపన్యసించిరి. వీరి ప్రత్యక్ష సాక్ష్యమును వినుటకు ఆ నే క మం ది జ ను లు ఆసభకు విచ్చేసిరి. లాలా కంకరిలాలుగారు ఆధ్యక్షత వహించిరి.

మొట్టమొదట నాలానా హాజరై మోహనీగారు ఉపన్యసించిరి. బార్లోలీ ప్రజల భూమికిమీద ముత్రమేగాక ఇతరపన్నులనున్నట్టిని గూడ చెల్లించుటకు నిరాకరించినను ఆక్రమణీయము నుండవలదు. భగవంతు డిచ్చినగాలి, నీరు భూమిమీదగూడ పన్నులను విధించుట క్రూరపరిణామముల వంద కాననమైయున్నది.

డా॥ నరసరావుగారి ఉపన్యాసము

బార్లోలీ పూర్వజాత్రమును నేను పందరించుటను ను తన బాధావికాసమును పొందితిని. కాంగ్రెసువారు విధించి యుండిన పీఠావధిరహితము కార్యక్రమములోని అన్ని విధులను పూర్తిగా నిర్వహించుచున్నాడు. ప్రతి వ్యవసాయ వాడును క్షితి కలదు. ఇట్లుంటే ధరించుచున్నాడు. విదేశీవస్తు మునుధరించుట మహావికాసమనివారందరూ భావించుచున్నాడు. అప్పుడే తాగినామము పూర్తిగా నశించినది. గత రి పంపిణీర ముల యామగ్యకాలములో బార్లోలీ తాలూకాయందుక్రిమినలు వ్యాజ్యములనుండి లేచేలేవు. నేను బార్లోలీ తాలూకాలో తిరుగు చుండినపుడు తిరిగిసత్యముగమనించుచున్నాను యనిపించెను.

బార్లోలీయందు సత్యాగ్రహోద్యమము తొందరపడి ప్రారంభింపబడిలేదు. పన్నునిరాకరణము ప్రారంభించిన యెడల రాగలయక్కట్టలనుగూర్చి వల్ల భావించు పట్టు గారు చూడగా రైతులకందరిని బోధకరచిరి కాని ప్రజలం దిరుగు ఎట్టి హింసలకైనను పండితుల నిర్ణీతిగా వల్ల భాయి పట్టుగారి నాయకత్వము ననుసరించి సాత్విక కూతులై నిలువ బడిరి. వల్ల భాయి పట్టుగారికి విశ్రాంతి ఆయల యాభావం దులై యున్నాడు. వల్ల భాయి పట్టుగారు నాయకత్వమును వహించి ప్రాంతవ్యవహారమైన యీ సమరమునందు బార్లోలీ ప్రజలను సుఖిక్షితులనుగా చేయుచున్నాడు.

ఈ సత్యాగ్రహమునది తాలూకాయందంతటను నూతన మత మునిలై వ్యాపించినది. ఈ యుద్యమమునందు 12 మంది నాయక యోధులు గలరు. 70 సం॥రముల వృద్ధుడగు తిరుప్పి యొకరు యీ నాయకులలో గలరు. అంతరించుటకు వెంటిగాని కుటుంబమునకు జేరిన ఒక పార్శ్వమువలయును, ఒక గ్రామ పట్టణముకల్ల కుమార్తెయును యీ సత్యాగ్రహోద్యమమును నాయకురాలై నున్నారు. ఈ యుద్యమము కేవలము ప్రభుత్వాధికారుల దౌర్జన్యమును ఆక్ర మములను ఎదిరించుటకై యారంభింప బడినదిగానే అరిసాత్వికమైన పద్ధతుల ననుసరించి నడువబడు చున్నది. ప్రజలయందట్టి కోపాదృశ్యమును రోషభావమును కలుగకుండ ప్రమోదితమునందబడుచున్నాడు. ఈ సత్యాగ్ర హోద్యమమునకు తెలియజేయు పత్రిక యొకటి ప్రచురించ బడుచున్నది. ఈ తాలూకాయందు యీ పత్రికయొక్క ప్రతులు ప్రతిదినము 18 తేలు చొప్పున అన్ని గ్రామములందును ప్రజలకు పంచిపెట్టబడుచున్నది.

ఈ తాలూకాలోని ప్రజల మధ్యకు 40 పతాకులు పీసి కొని రాబడిరి.

ఈ కథానలు విన్నవారిన వారై యిది వీరికరమును పనులనుచే యుచున్నారు. అట్లయ్యెను, వీరి ప్రతిదిన చాలా ప్రశంసాపాత్రమైయున్నది బొంబాయి గవర్నరుగారు ధైర్యముగావర్ణించి చెప్పిరి.

జప్తు చేసిన భూములు ఆర్థికసర్వస్వభరణకు అనగా నా మునుపైన వెలుగు పనులనుచేయుచున్నది. రు 150 లు ఖరీదుగల గేదెను రు 5) లు కు పలము చేయుచున్నాడు. సర్కారు వారి ప్రతిష్టను నిలువైట్టుకొని ఆధికారులు చాలా అవమానింపబడుచున్నాడు. ప్రజలను రుద్దిన పరులను చాలా ప్రహేలులు చేయుచున్నాడు.

కాని, తిరిగిసర్కారువారి కాన్సుపట్టుకొని ప్రాంతములపైయ మైనపరియని ప్రజలందరూ భావించుచున్నాడు.

ధిల్లీ ప్రజలు బార్లోలీనిధిక్త రివేలు యిచ్చుటకు ధిల్లీ చే సిన ప్రతిజ్ఞకు నేను సంకోషించుచున్నాను. (ప్రీ॥ 26)

భవాన్ హిరాగారికి 6 నెలలుశిక్ష

బార్లోలీ రైతులువారిని పూలమాలలతో గారవించిరి. భార్యయొక్క ధైర్యవచనములు

బార్లోలీ జూన్ 27:— బార్లోలీ సత్యాగ్రహోద్యమ క్రధా నోద్యోగి యిట్లంటినంటి. నానిభోద్యు గ్రామము లోని కున్నీబాతిరైతు భవాన్ హిరాగారికి బార్లోలీ రెసిడెంటు మేజిస్ట్రేటుగారు ఆరు నెలల శిక్ష విధించిరి.

బార్లోలీ తాలూకాలో ప్రతియొక్కరి పెరటి గుమ్మ ములను వాకిటి గుమ్మములను ఉండు ను భవాన్ హిరా గారు వాకిటి గుమ్మములలో నిల్పుచుండిరి. పెరటి గుమ్మము గుండా స్త్రీలు ముత్రమే పోవచ్చునగాని పర పురుషులెవ్వ రును యీ తాలూకాలో పోగూడదు. పెరటి గుమ్మము వద్ద భవాన్ హిరాగారి భార్య నిల్చుండియుండెను. ఇంతలో జప్తు ఆఫీసరుల బెంజమీనుగారు కొందరు పతానులనువెంటబెట్టుకొని పెరటి గుమ్మమువద్దకు వచ్చుచుండిరి. ఆమె యీ పటానులను జూచి భయకంపితరై పెరటిగుమ్మముయొక్క తలుపునునీ లోనికిపొయెను. ఈ జప్తు ఆఫీసరు తానుపొచ్చుచున్నట్లుగా వాకిటిగుమ్మములోనున్న భవాన్ హిరాగారికి తన రాక తెలింగు దుటకుమారుగా పెరటిగుమ్మమునకు పోయియుండెను. పెరటి గుమ్మములోనుండి బొయిన పంటయొంటికి లోనికి పోవును కనుక హిందువులుకానివారు వెంట యింటిలోనికి రాకయ్య బడరు.

భవాన్ హిరాగారు వెంటనే తలుపుమాయుటయే నేర ముగా ఆరోపించబడెను.

పీనలు కోర్టు 288, 189 కేసుల ప్రకారము గవర్నరుమెంటు నపుకర్తను ఆమె అటకాయించినదనియు, గవర్నరుమెంటు నపు కర్తను ఉద్యోగ విధులను నిర్వహించుటకు ఉదా జేసినదనియు నేరములు ఆరోపించబడెను. ఒక నేరమునకు 6 నెలలు కిరిశిక్షయును రెండవ నేరమునకు 2 నెలలు కిరిశిక్ష యును భవాన్ హిరాగారికి విధింపబడెను ఈ రెండు శిక్షలును ఒక్కమారుగానే అనుభవించవలసినదని తీర్పుచెప్పబడెను. అన గా మొత్తము 8 నెలలు కిరిశిక్ష అనుభవించుటకు తీర్పుచెప్ప బడెను.

భవాన్ హిరాగారికి తీర్పుచెప్పబడు దినమున ఆయన తన స్వగ్రామమును నానిభోద్యునండి బయలుదేరి బార్లోలీ వెళ్లునప్పుడు నానిభోద్యుగ్రామము లందరూ ఆయనకు అత్యుత్సాహముతో విడ్డూరునొసంగి మహావైభవముచేసిరి. ఆనేకమందిస్త్రీలు ఆయనకు పుష్పహారమును మెడలోవేసిరి. ఆనేక కానుకలను సమర్పించిరి.

భవాన్ హిరాగారు జైలులోనికి పోవుచుండగా ఆ యనభార్య ఆయనను హెచ్చరించి మీరు ధర్మవిజయము కొ రక పొరారుచున్నాడు. భగవంతుడు విచ్చులను రక్షించును అని నిర్ణీతిగా ధైర్యవాక్యములను పల్కిన నానిభోద్యుమే మీరు ఆ దోషనడవలదు. నేను కున్నీబాతి ఆడపడుచును గనుక ఎట్టి పిడతలకైన నిలువబడగలను అని భర్తను హెచ్చరించెను. భర్తకు ప్రజలు సమర్పించిన కానుకలు నూమారు రు 9 లు తీసికొని వచ్చి వల్ల భాయిపట్టుగారికి ఆమె సమర్పించెను.

80 మంది పట్టణాలు రాజీనీచ్చిరి గ్రామ పట్టణలలో ఇంకొక రి మంది తమ గ్రామ నపుకరీలకు రాజీనీచ్చిరి. ఇప్పటికి మొత్తము 80 మంది గ్రా మపట్టణాలు రాజీనీచ్చిరి.

వేలాదా గ్రామములోని మహాబ్బాగారి ఆపీనులోని గుమా స్తాయొకరు తమ యాద్యోగమునకు రాజీనీచ్చిరి.

సత్యాగ్రహానిధి ఇంతవరకును రెండులక్షలు వసూలైనది (ప్రీ॥ 26ను.)

తూర్పుగోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము

కాతేరులో జూలై 28-వ తేదీన సమావేశమగును

తూర్పు గోదావరి జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము జూలై నెల 28-వ తేదీ ఆదివారం మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు కాతేరు లో సమావేశమగును.

కార్యక్రమము:—(1) బార్లోలీ సత్యాగ్రహము, (2) గోదావరి కృష్ణా జిల్లాలలో రివేలుమెంటు, (3) రిలకు స్వ రాజ్యనిధి వసూలు, (4) లోకలు బోర్డులు జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము ముందుచేయవలసిన కార్యక్రమము, (5) ఇతరవిష యములు.

మరా:—భోజనసభకు తీర్మాటుచేయబడును.

మద్దూరి అన్నపూర్ణయ్య, సీతానగరం, 26-8-28, కార్యదర్శి

సంధిప్రయత్నములు అధికారుల విచారణ మీకు యిష్టమేనా?

బొంబాయి, జూన్ 27:— బార్లోలీ వ్యవహారపరి మ్మారాధ్యము బొంబాయి గవర్నరుమెంటు వారు ప్రభుత్వాధికారులతో గూడిన విచారణసంఘముకంటే నియమించెద రనియు, ఆవిచారణ సంఘముయొక్క నిర్ణయములకు బదులమై యుండెదమని బార్లోలీ ప్రజానాయకులు ఒడంబడిక ప్రాసియి య్యవలెసనియు బొంబాయి గవర్నరుమెంటువారు కోరుచున్నా రని తెలుసు అఫ్ యింకియాపత్రిక వ్రాయుచున్నది. ప్రైవేట్ న రీతిగా ఒడంబడిక ప్రాసియియ్యనిచో ప్రభుత్వాధికారి విచారణసంఘముగూడ ఏర్పాటుచేయబడదనియు, ఒడంబడిక లేకుండా విచారణచేయును కొన్ని సూచనలు గవర్నరుమెంటు జప్తులనుగోరనిలిపియుండుటకు సత్యాగ్రహోద్యమనాయకులు మరింత కట్టుబట్టుములను ఏర్పాటులను చేసికొనవలెను గడవిచ్చి నట్లగునని బొంబాయి గవర్నరుమెంటువారు ఊహించుచున్నా రట. ఈ విచారణసంఘమును కడగిరించే యెడల గవర్నరుమెంటు వారి నిర్బంధవిధానము నిలిపివేయవలెనట.

కాననసభ్యత్వపు ఖాళీలకు పోటీదారులు లేరు

బార్లోలీయందరిముల సభిక్షేపించుచు బొంబాయి కానన సభలోని తన సభ్యత్వమునకు రాజీనీచ్చిన నారీమనుగారివల్ల ను వి.టి. దేవాయుగారివల్లను కాననసభలో ఏర్పడిన ఖాళీలకు కొత్తసభ్యులై వెళ్లుటకు రాలేదు. కనుక తిరిగి నారీమనుగారును దేవాయుగారును వాత్రమే ప్రతిపక్షు లెవరును లేకయే ఎన్ను కొనబడినవా రగుదురు. (ప్రీ॥ 26)

మసీదులో గోమయము

బొంబాయి మహమ్మదీయుల ఆగ్రహము బొంబాయి, జూన్ 28:— బొంబాయిలో ఖాండుబజారు నందు పయ్యదుకాజీషిషియందున్న బోరామహమ్మదీయుల మసీదునం దొకమూల గోమయము వెలలో యుంచిరి. మసీదు ప్రక్కన ఒక రి అంకితులు మేడలో భద్రపరచుచు బండిరి. నిన్నటిదినము మొహర్రం ఉత్సవములు సందర్భమున పలువురి మహమ్మదీయులు మసీదునకు వచ్చియుండిరి. మసీదునకు ఆ పవిత్ర మొనర్చుటకై పక్కయింటియందున్న హిందువులు గోమయమును వేసిరిన వారు తలచిరి. అందుపై కొంతమంది మ హమ్మదీయులు ఇంటిలోనికివారి లోపలనున్న వారిని తిన్ను లుకు మొదలిడిరి. 5 మంది స్త్రీలకు మువ్వల బాలురకు ఇరు వురు పురుషులకు బలము గా యుచులు తిగిలే ను) వీరు వైద్యశాలకు తీసికొనిపోబడిరి. ఇంతలో పోలీసువారు వచ్చి కాంతిని సాపించిరి. కొన్ని గంటలు జరిగిన పిమ్మట హిందువులు మసీదుపై రాళ్లవర్షముకురిపించి దారిలోనడవ మహమ్మదీయులను పీడించిరి. పోలీసువారు ప్రత్యక్షమగుటతో అల్లరి ఆగిపోయెను. ఆ ప్రదేశమునం ద తిరుగు పోలీసువారు కాపలాకాయుచు న్నారు. (ప్రీ॥ 26)

కాంగ్రెసు అధ్యక్షుల

బొంబాయి కాంగ్రెసు సంఘమువారి సూచనలు

బొంబాయి, జూన్ 28:— బొంబాయిరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘసమావేశము నిన్నటిదినము జరిగెను. పండిత మోతీలాలు నెహ్రూ, వల్ల భాయి పట్టు జవహరిలాలు నెహ్రూ, పద్మవాలాగార్లలో నొకరు కలకత్త కాంగ్రెసుకు అగ్యుత్తులుగ నుండవలయునని ఒకతీర్మా నము గావించబడెను. బార్లోలీ సత్యాగ్రహోద్యమమున కానన సభ్యత్వమునకు రాజీనామానిచ్చిన నారీమను ప్రభుత్వమును అభి నందించుదు మరీయొక తీర్మానము గావించబడెను.

రావల్పిండిలో పన్నులనిరాకరణము

రావల్పిండి, జూన్ 27:— బార్లోలీ మార్గము జిల్లాల యందు పంటలు నశించుటచే రైతులు కిన్ను చెల్లింపజాల తున్నారు. ఈ సంవత్సరము రెవిన్యూను చేయవలయు నని ప్రభుత్వము వారిని కోరుచు రైతులు మహా జరుపంపియున్నారు. ప్రభుత్వమువారు నిరాదరణ ప్రకటిం చిన తన్నులను చెల్లింపగూడదని నాయకులు పంకల్పించుకొని యున్నారు. (అ. ప్రీ॥)

ప్రభుత్వములో రహస్యపు ఛీఫ్స్ టులతో కన్ఫిడెన్స్
మొ తమలో 1/6 వంతును ప్రజలు కట్టిగిరి.

(4. 5.)

భారతదేశమున వ్యవసాయాభివృద్ధి

ప్రభుత్వము వారి బాధ్యతలు

అభివృద్ధికి మార్గముల కల్పింపుడు

వ్యవసాయ దారుల దృక్పథము మారవలెను

వ్యవసాయసంఘనివేదిక

నిన్న, జూన్ 27:— భారతదేశమున వ్యవసాయాభివృద్ధిని గురించి రాయబోధనకు నిశ్చయించబడినది. అది 1000 పుటలు గల గ్రంథము. దానియంద వ్యవసాయములకు సంబంధించిన వివిధవిషయములు చక్కగ చర్చించబడినవి. ప్రభుత్వనివేదికలను చదివునారి స్వార్థార్థము గ్రంథము నుడుపుటలవరకు తగ్గించి ప్రకటించబడినది. గ్రామవాసములలోని వ్యవసాయములను సూచించుటకు యొక్కతే నివేదికయొక్క ఉద్దేశముని కవివనరులు తెల్పుచున్నారు.

వ్యవసాయ పరిశోధన

వ్యవసాయాభివృద్ధికి పరిశోధన యత్యంతావసరమని నివేదిక తెల్పుచున్నది. వ్యవసాయ పరిశోధనను కేంద్ర సంఘములు చేయవలసిన పనిముట్టుమని భారతదేశమున గమనింపబడియుండును. పూర్వ పరిశోధనలయందును రాష్ట్రీయ పరిశోధనలయందును ఆన్వేషణసంబంధము సేర్పరచుటకొక నూతన ప్రతిష్ఠాపన అవసరమని నివేదిక తెల్పుచున్నది. భారత దేశమున వ్యవసాయాభివృద్ధి కలగజేయుటకు అభివృద్ధిభారతవ్యవసాయ పరిశోధన సంఘమును నియమించవలసిన వారి యుద్దేశ్యము. దానికి ప్రభుత్వమువారి ఆజ్ఞాయుగ్మ అవసరములేదు. పెద్ద రాష్ట్రములయందుకూడ నిట్టి సంఘములలో 20 మంది సభ్యులందలైనను, వీరిలో ముగ్గురు అధ్యక్షుడు భారతపరిశీతులనుచక్కగా తెలిసిన వాడుగా నుండవలెను. ఇంకొకడు

వ్యవసాయమును గురించి బాగుగా తెలిసినవాడు, మూడవవాడు పశువులను గురించి తెలిసినవాడు, యీ ముగ్గురు తమ కాలమునంతయు సంఘమున కివ్వాలను. తక్కిత 16 సభ్యులలో 10 మంది భారత ప్రభుత్వమువారిచే నియమించబడవలెను. '3 రాష్ట్రీయ వ్యవసాయ పశుచికిత్సాశాల ప్రతినిధులుగా నుండవలెను. 3 మ్గురు విశ్వవిద్యాలయ పశుచికిత్సాశాల నుండవలెను. భారత కేంద్ర ప్రతిపంఘమునకను ప్లాంటింగ్ సంఘమునకను జేరినవారుగా నుండవలెను. 5 శాసనసభ్యులను నియమించబడవలెను. మొదటి ముగ్గురు 5 సంవత్సరములకు తక్కినవారు 3 సంవత్సరములకు పనిచేయవలెను. ఈ పరిశోధన సంఘము సాంఘికవిజ్ఞానవార ప్రసారము (బ్రిటిష్ ఇండియాను సంస్థానములకు పరస్పర సంబంధమును కలగజేయుచున్న వ్యవసాయబోధ మంచి పనిచేయగలిగియుండును. కావున వ్యవసాయబోధకూడ పరిశోధన సంఘము అధ్యక్షుని అధ్యక్షతన సభలు జరుపవలెను.

భూమిని విభాగించుట

వ్యవసాయాభివృద్ధిని, భూమిని చిన్నచిన్న ఖండములుగా విభజించుటను గురించి చర్చించుచు ప్రస్తుత సితులలో భూముల సారము తగ్గుట కవకాశము లేదనియు, అప్పుడును సరవుగా సుపయోగించుటకు క్రొత్తగా కనగొనబడు పద్ధతులు రహితము కయ్యవలెననియు వారు తలచుచున్నారు. నూనె గానుగొడి పిట్టును జేయుటవలన భూసారము వృద్ధి యగుననియు వారు తెల్పుచున్నారు. వైదలకు తెగులు తగలకుండా, పుడగులు అడవి వృగములు వైదలు నాశము చేయుటగా తమసిట్టుండిని వృద్ధిచేసికొన వలెనని వారు ప్రభుత్వము వారి నిశ్చయముచేయుచున్నారు. చిన్నచిన్న భూని పశువులు గల ఆసాములు సమస్తిగా వ్యవసాయము జేయు పద్ధతులను గ్రామములయందు దోర్బతులు మంచిచేకాని అట్టి సమస్తిపద్ధతులయందు సహకారభావమునకు భిన్నమైన ప్రయోజనమున్నదెట్టి అభివృద్ధికి ధింకముకలగును. గ్రామములలో ప్రదర్శనములు ప్రచారము బాగుగా జరుగవలెననియు, కేంద్రసంఘమువారు ప్రభుత్వ ప్రవృత్తును కవిధ వ్యవసాయసంఘములకు వంచిపెట్టవలెనని వారు అభిప్రాయపడుచున్నారు.

పశుధనము

పశువులు-వాటి ఆరోగ్యమునుగురించిన అధ్యాయములో ప్రస్తుతము భారతదేశములో పశువులదుస్థితిని వర్ణించుచు సింధు, పాంచాలము 20 గోలలో తప్ప తక్కిన పశువులన్నియు చాల బలహీనమై పోయినవని సూచించుచున్నారు. పంచాలయతీ సంఘములు పశువులు మేయుటకు కొన్ని భూములను ప్రత్యేకించవలెననియు, రాతి భూములలో రెండుమూడు సంవత్సరముల కొకటారి గడ్డి పెరికించవలెననియు, కొంతభూమి యెండాకాలములో గడ్డికోయుటకు వినియోగింపబడవలెననియు వారు సూచించుచున్నారు. కొన్ని

కొన్నిసలములలో మంచి ఆహారము నుంపవలెననియు వారు సూచించుచున్నారు. మునిసిపల్ సంఘమువారు వన్నచేయు సలములను సాపేంచి ప్రజలు హెచ్చు ఆవులనుంచుకొని వాటి నుండి హెచ్చుసాలు వచ్చుచున్నవలెను తెలిసికొనుటకు కేంద్ర గలవారినిగా చేయవలెనని వారు కోరుచున్నారు.

అడవులు

అడవులు వ్యవసాయదారులకు చాల ఉపయోగకరములుగాన ప్రతిరాష్ట్రమునందును అటవీశాఖ కొక ప్రత్యేకద్యోగి యుని నియమించవలసినదని వారు కోరుచున్నారు. అడవులలో మంచికలను పెంబు చేరుకు పండించవలెనని వారి యాశయు. వాటిని సరికాఖ పశువైద్యశాలనుపునర్మి ర్యాణము చేసి పశువులకువచ్చు రోగములను తగ్గించవలెనని వారు కోరుచున్నారు. దొంగురోగము, ఇకర అంటు రోగముల చికిత్సకు డబ్బేషియు పుచ్చుకొనుకూడదని వారు వ్రాయుచున్నారు.

ఇరిగేషన్ విషయమై ప్రభుత్వ ఆజ్ఞాయుగ్మ యుండక తప్పదని చెప్పుచు, వ్యవసాయాభివృద్ధికి విద్యుచ్ఛక్తి హెచ్చుగా సుపయోగింపబడవలెనని వారు తెల్పుచున్నారు.

వ్యవసాయదారులు తయారుచేయు పశువుల పశువుల కొర్ర ప్రత్యేకద్యోగియును నియమించబడవలెనని వారు కోరుచున్నారు.

వ్యవసాయమునకు ధనసహాయము

దీనివిషయమై ఒకపెద్ద అధ్యాయముకలదు. ప్రస్తుతము పరిశీలు వ్యవసాయదారులభూమినివృద్ధిచేసికొనుటకుడబ్బు ఖర్చుపెట్టుటకు ప్రతిబంధకముగా నున్నవనియు, ఈ కష్టముల నన్నిటిని తొలగించుటకు తగినచట్టము చేయవలెననియు వారు కోరుచున్నారు. లాండ్ ఇంప్రోవ్ మెంట్ ఆక్టు బాగుగా పని చేసినది వారి యభిప్రాయము కాని వ్యవసాయదారుని ఋణాభాధను తగ్గించుటకు చేసిన ప్రయత్నము లన్నియు విఫలమైనవి. ఇట్లు విఫలము నొందుటకు కారణముల నన్నిటిని విచారించవలయునని వారు తలచుచున్నారు.

పరపతి వ్యవసాయము

వ్యవసాయమునకు పరపతిగల సంబంధమును చర్చించుచు తేలులవలన సహకారోద్యమాభివృద్ధి నిర్ణయించుట యసాధ్యమనియు, అన్ని రాష్ట్రములలో సహకారోద్యమము అభివృద్ధిగాంచలేదనియు సభ్యులు వ్యధియగుట నిజమగు అభివృద్ధిని సూచించుట లేదనియు వారు తెలుపుచున్నారు. గ్రామ పరపతిసంఘములు దీర్ఘకాలము అప్పుల నిచ్చుటకు తగియుండలేదనియు, భూమి తనఖా బ్యాంకుల డిలెచరుల నిచ్చుటకు ప్రత్యేక కేంద్రసంఘముకట్టి యుండవలెననియు వారు సిఫారసు చేయుచున్నారు. లేకపోయిన అనేక చిన్నచిన్న సంస్థలు పోటీబడి ఉద్యమమునకు పోని కలగజేయును. గ్రామముల యొగక్షేమమును వృద్ధిచేసికొనుటకు మార్గములను సూచించుట కొక గ్రామమును నియమింపబడవలెనని వారి యాశయు. గ్రామ సాంఘికవిధానమును పట్టణ సాంఘికవిధానముతో సమానము చేయుటకు ప్రయత్నించవలెనని వారు తలచుచున్నారు. పాశ్చాత్యదేశములలో పెరిగిన పరపతిక్షేమ సంఘముల (కో ఆపరేషన్ టెబిల్ లింగ్ సంఘములు) ఎంటి సంఘములు మనదేశమునగూడ నుండవలెనని వారు తలచుచున్నారు.

విద్య

గ్రామముల విద్యాభివృద్ధికి చాల అవసరమని గ్రహించి కమిషనరులు భారత విద్యా విధానమును గురించి పెద్ద అధ్యాయమును వ్రాసిన్నారు. సంస్కరణములు, ప్రస్తుతము విద్యముగ్రుంపలమున నుండుటనుగురించి వ్రాసి ప్రస్తావన విక్రియి యవసరమని వారు వ్రాయుచున్నారు. ఇప్పటికి జరిగిన విద్యాభివృద్ధిదేశమునకు చాల అవసరమని ప్రత్యక్షముగా వారికి తెలియునట్లు చూపవలెను. కొన్నిసలములలో స్త్రీలకు ప్రత్యేక శిక్ష నొసంగుటకు స్వార్థార్థము లేర్పరచవలెను. స్త్రీలు ఉపాధ్యాయినులుగా నుండుటగూడ చూపుచున్నదియు, కొద్ది కాలమువారికి వ్యవసాయ శిక్షయు నొసంగవలెననియు వారు సూచించుచున్నారు.

గ్రామపరిశ్రమలు

గ్రామములకు ఇంకొక పరిశ్రమయొందుట అవసరమనియు, అది కోల్పోనపెంచుపరిశ్రమగా నుండవలసినదియు వారు సూచించుచున్నారు. వాటి జ్యోతి ద్యక్షను ప్రాముఖ్యత నొసంగవలెను. గ్రామ పరిశ్రమలు వృద్ధిచేయవలెనని వారిపతి, సమస్తిపద్ధతులమీదనే వృద్ధికాగలవు. లేకపోయిన ప్రస్తుతకాలపుపోటీకి నిలవజాలవు. గ్రామములకు పట్టణములకు మంచి ప్రయోజనకారకములు కల్పించుట విద్యుచ్ఛక్తివృద్ధిచేయుట, సాంకేతికవిద్య, బహుధర తప్పటికప్పుడు రహితలకు తెలుపుచుండుట మొదలగు పద్ధతులవలన ప్రభుత్వమువారు పెద్దపరిశ్రమలకును వ్యవసాయమునకు సంబంధము సేర్పరచవచ్చును.

భారతీయులు వలసపోవుట

ప్రస్తుతము భారతదేశమున జవాభా వృద్ధియగుటవలన ప్రజలు యితరదేశములకు పోవుచున్నారు. సింహళము మలయా ద్వీపములు చాలమంది భారతీయుల నాకర్షించినవి వాటికింక ప్రజలు వెళ్లుటకు వీలులేదు. బ్రిటిష్ వెస్టుఇండీస్, మారిషస్ బ్రిటిష్ గయానా ఫిజీ ద్వీపములుగూడ భారతీయులనాకర్షించినవి కాని బ్రిటిష్ గయానాలో తప్ప నితరసలములయందు భారతీయులకు సావకాశములేదు. బ్రిటిష్ గయానా యొక్క 20 లక్షల భారతీయులనుపైగా భరించగలదు. కావున సీపివ యమై బాగుగా ఆలోచించవలెను.

పండ్ల పరిశ్రమ

పండ్లను గురించి పరిశ్రమలు చేయవలసినదని నివేదిక సూచించుచున్నది.

వ్యవసాయ లెక్కలు

వ్యవసాయపు లెక్కలను చక్కగా తయారుచేయుటకు నిబంధింపబడినవి చేయవలెను. ఈ లెక్కలను తయారుచేయుటలో రోమన్ గరమున ఇంటర్నేషనల్ ఇన్ స్టిట్యూటి వారి అనుభవము మునుకు చాలసహకారిగా నుండగలదు. ఇప్పటివలె ప్రభుత్వోద్యోగి యులు యీ లెక్కలను తయారు జేయుట కభ్యంతరములు లేవుకాని అసభి కారుల సాయము కూడ చాలవరకు తీసికొనుట మంచిది.

ముగింపు

తమ నివేదికను ముగించుచు కమిషనరు యీ క్రింది విధముగా వ్రాయుచున్నారు.

భారత దేశములో ప్రస్తుత పరిస్థితులను విచారించి వ్యవసాయాభివృద్ధిని ప్రజల సౌఖ్యమునకును కారణభూతములగు ఉపాయములను సూచించుటకు మేము నియోగింపబడితిమి. మేము చేసిన సూచనలను వ్యవసాయమున పర్యవేక్షకులు అభివృద్ధి యెట్లుగలుగునో, ఈ అభివృద్ధి వ్యవసాయదారుల కెట్లు లాభించునోయని బాగుగా విచారించి చేసికాము. వ్యవసాయదారుల తన జీవితమును అభివృద్ధిచేసికొనినగాని, ఆతనికి కారీర మానసిక శక్తులు యిప్పటికంటె చాల అభివృద్ధి నొందినగాని వ్యయ సాయమున చేయబడినవి వృద్ధి యునుండలేరదని మొదటినుండియు మేము తలచుచుంటిమి. కాస్త్రజ్ఞానము, మంచి పరిపాలన, మంచినట్టుములు చేయు మేలును గ్రహించగల శక్తి రహితములకుండవలెను ఈ శక్తి అతని చుట్టుప్రక్కల పరిస్థితులనుబట్టి యుండును. కావున అభివృద్ధికి మంచి పరిస్థితుల సేర్పరచుట యావశ్యకము. ఇది గ్రహించితిమా జాతీయాభివృద్ధి తప్పదు. ప్రభుత్వమువారి చే చేయబడవలెనటు నిస్సందేహము. ఇటీవల ప్రభుత్వమువారు వ్యవసాయశాఖమీద కొంత ప్రవృత్తు హెచ్చించివారు. కాని దీని యవశ్యకత వారు సంపూర్ణముగా గ్రహించినట్లుకన్పట్టదు. ప్రభుత్వమువారి యీ యుదాసీనభావమే రహితము దుస్థితికి కారణమై యున్నది. తరలిరములనుండివచ్చుచున్న మాంద్యంపడల వలెనన్న ప్రభుత్వమువారు తమ చేతిలోనున్న ప్రయత్నములన్నియుచేసి చూడవలెను. ప్రజల జీవితములో సంబంధించిన శాఖలన్నియు ప్రయత్నించినగాని నిజమైన అభివృద్ధి కలగజేరదు. డెవలప్ మెంటు బోర్డులు, సలహాసంఘములు, ప్రభుత్వోద్యోగులు ప్రజల అభివృద్ధికి తోడ్పడవలెను. వయస్రాయాగారు, రాష్ట్ర ప్రభువులు యీయయమై కడు శ్రద్ధ వహించవలెను. సజానురాగముగల ఉద్యోగియులు ప్రజలకు చాల మేలుచేయగలరని మా విచారణలో తెలిసింది. మంత్రులబాధ్యతలగూడ చాలయున్నవి. అనుభవశాలగరు కార్యదర్శుల సహాయము వారి కుండవలెను. ప్రజలసహాయముగూడ అవసరమే ఇంతపెద్దదేశము ఇంతమంది ప్రజలయభివృద్ధికి పోటుబడునప్పుడు ప్రజల సహాయములేని ప్రభుత్వ పరిష్కారముచేయజాలదు. మేము చేయుచూచుటకు ఎంతడబ్బు కావలెనో మేము అంచనాజేయుటకు వీలులేకాలేదు. శాసనసభ్యులగూడ ప్రజాభిప్రాయమునూ సూచనలకు అభిముఖముచేయుటకు ప్రయత్నించెదరని నమ్ముచున్నాము.

తగిన సావకాశములనిచ్చిన భారత కర్షకులు కాస్త్రీయపద్ధతుల నవకరించి వృద్ధిచేయవలెనని మేము నమ్ముచున్నాము.

ఈ నివేదిక భారతదేశమున వెలువడిన రోజుననే లభింపగలరమున ప్రచురింపబడినది. (ఆ-ప్రెస్)-

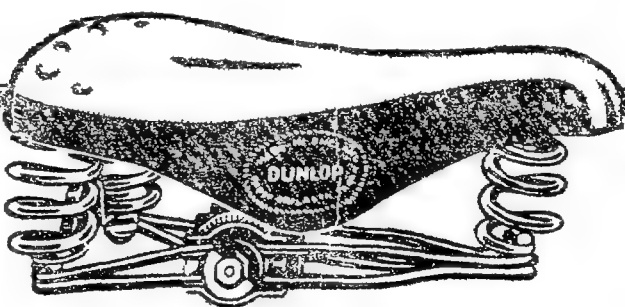

వైకింగ్ నందు
రెండు
గొప్ప సదుపాయములు

డన్ లె వ్ టైర్లు
డన్ లె వ్ వాటర్ వ్రాప్
సా డి ల్.

(డిలాస్టిక్ వేటెంట్లు ననునరించి తయారు కాబడినవి)
రెండింటి నమర్చి, అత్యధిక సౌఖ్యమును పొంది
తృప్తిగాంచుడు. ప్రతి ఒక్కని కనుకూలముగ నట్టుగా
టైరు సాడిల్ కూడా కలవు. డన్ లె వ్ సాడిల్ ను చూపుమని
మీ వర్తకు నడుగుడు. సాడిల్స్ లో కెల్ల నూతన స్టాండ్ థ్స్ కు
చెంది యున్నవి.

28 D

డన్ లె వ్ రబ్బర్ కంపెనీ (ఇండియా లిమిటెడ్)
బొంబాయి, నాగపూరు, ఢిల్లీ, లక్నో, లాహోరు, రా
వల్లిండి, కరాచి, కలకత్తా, గోవాటి, రంగూన్, మాంచల్,

మదరాసు, బెంగళూరు, కాలికట్, కొలంబొ.

కాంగ్రెసు అభ్యుత్తర

కర్ణాటక రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘమువారి
సూచనలు

బొంబాయి జూన్ 27:—కలకత్తాలో జరుగనున్న
23-వ కాంగ్రెసు మహాసభకు ఈ క్రింద పేర్కొనబడినవారి
లో నౌకరు అభ్యుత్తరంగ ఉపవలయునని కర్ణాటక రాష్ట్ర
య మహాసభవారు సూచించిరి:—శ్రీయతి లల్లాభాయ్ పటే
పండిత మోతీలాలు నెహ్రూ, జవహర్ లాల్ నెహ్రూ, పండిత
మదన మోహన్ మాలవ్యా, లాలా లజపతి రాయగార్లు.
(ప్రీ ప్రెస్.)

వంగ రాష్ట్రమున కుప్పవాండ్రునమై

కలకత్తా, జూన్ 27:—కుప్పవాండ్రు సంఘపు అధ్యక్షు
రాలు ప్రభావతి దాసు గు సకన్య ఉపాధ్యక్షులగు ముఖ్యు
లనాన్యురుగా నిర్బంధింపబడుటచే అన్ని జిల్లాలనుంచి కు
ప్పవారు సమైక్యమయిరి. దాసుగుప్తకన్య కుప్పవాండ్రు
సభయం దుపన్యసించుచు తమ ఇబ్బందులన్నియు తొలగినంత
వరకు పనివారు ఏకమత్యముతో సమైక్యమే సాగింపవలయును,
అని ప్రోత్సహించెను.

దక్షిణ ఇండియా రైల్వే

పనివారల సమ్మె జరుగునూచనలు
తిరువనాపల్లి, జూన్ 28:—రైల్వే చివరి మెంబు వివ
యమై రైల్వే వీజంటుపంపిన సర్కిలరును ఆక్షేపించుచు దక్షిణ
ఇండియా రైల్వే కార్మిక కేంద్ర సంఘపు అధ్యక్షుడు వీజంటుకు
ఒక లేఖ వ్రాసెను. ఈ సర్కిలరును ఉప
సంహరించు కొనుటకు వీలు కాదని
రైల్వే వీజంటు కార్మిక సంఘపు అధ్యక్షునకు తెలిపెను. నాగ
పట్నం, పోచిమూరు, తిరుచినాపల్లి, గొల్లనూర్ కర్మాగారము
లందు రేపటిదినమే సత్వాగ్రహము ప్రారంభింపబడునని అధ్య
క్షుడు తెలుపుచున్నాడు. సమ్మె ఉపసంఘపు సమావేశము
అదివారము ఉదయము జరుగును. (ప్రీ ప్రెస్.)

ననాతనధర్తనధ

తీర్థవాల్లి, జూన్ 28:—సనాతన ధర్మసభ తీర్థవాల్లిలో
జూలై 2 వ తేది సోమవారము ద్వారాకాదర్శన సభకు
తొందరచూచి కృష్ణానది తీర్థ మహాస్వామివారి అధ్యక్షతను
జరుగును. స్వామివారు పురుషార్థము నిర్వహింపబడుట, ఆస్తిక
ధర్మాభిమాను లందరు మహాసభకు రాష్ట్రాధిపతి కార్యదర్శి
రెండవార్తకుపేగాదు.

ఇండియన్ హైకోర్టు బిల్లు

లండన్, జూన్ 28:—యూడవసారి పథువులసభవారు
ఇండియన్ హైకోర్టు బిల్లును ఆమోదించిరి. చర్చ లేకుండగనే
ఆమోదించిరి. ఈ బిల్లును కామన్స్ సభకు బంపెదరు.

ఒక లింగ్లేయుని మోసము

రంగూను జూన్ 27:—విల్కిన్సన్ అనునొక అంగ్లేయు
డు మ్యూజ్యుయంను ఎన్నేటు అండు బిల్డింగు కంపెనీని, లూయి
పెట్రోలియం కంపెనీని స్థాపించివాటాలను విక్రయించి గొప్ప
ఆర్థికము గావించిరి. కాని మోసమునచేసెనని వలువురు రిపో
ర్టు చేయుటచే పోలీసువారు మద్రాసు కలకత్తా ఆఫీసులను
సోదాజేసిరి. రంగూను పోలీసు కమిషనరు ఈ తీరువుపై రం
గూను కార్యాలయముకూడ మూయబడినది. విల్కిన్సన్ గారు
పరారి అయిపోయిరి. పోలీసువారు ప్రతి స్త్రీమరును పరీక్షిం
చుచున్నారు. విల్కిన్సన్ గారివాడ తెలుపువారికి బహుమతి ఇ
వ్వబడునని పోలీసు కమిషనరు ఒక ప్రకటన గా విం చి
యున్నారు. (ప్రీ ప్రెస్.)

వంగ రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘమువారి సూచన

కలకత్తా జూన్ 28:—వంగ రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘ
వోమ నిన్నటిదినము జరిగెను. కలకత్తా కాంగ్రెసు అభ్యుత్త
రపండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారిపేరు సూచింపబడెను.

విదేశవార్తలు

బ్రిటిషు కార్మిక పక్షము

తమ ఉభయములను విడనాడుట
భారతీయులు ఏవగించుకొనుట

(నీ ము స ర్వి సు)

లండన్, జూన్ 28:—బ్రిటిషు కార్మిక పక్షమువారు
లమ నిధానమును తత్వమును ఆధారమును మనస్సుతోపము
తేక విమోచనము చేయుటకు భారతీయులను వారికిని జెప్పిన ఏవగింపు
గొనుచున్నది. పరమ అసహ్యమును జూపుచున్నార. భారత
గోళము పట్టు తనవైఖరిని వారు ఇతర కన్యకృత్యపు పక్షముల
నాటిలో వాటిని మాన్యుకొనటచే దినదినము భారతీయులను అస
హ్యము అతిక్రమించి నోపుచున్నది. అదినుండియు వగ్గానాల్లు
గారి ప్రపంచమునకు భారతీయులు మండిపడుచున్నారు.
దానికి వ్యతిరేకముగ మగ్గానాల్లుగారి గౌరవార్థము విందు
జరిగిన సందర్భమున కార్మిక ప్రతినిధులుగ ఇంగ్లండులో
నున్న ఛార్లెస్ భారతీయులు అందుకు పోవుటకు నిరాక
రించిరి. కార్మిక కామన్వెల్త్ సభను సభ్యులు ఏర్పాటు లభింపజే
జుచుచున్నది. ఈలోపున ప్రతినిధులను రాంకే మగ్గానాల్లు
గారి కేసును విందునకు ఆహ్వానించుటకు ఏర్పాటుకేయి
చున్నాడు. ఆధిపత్య ప్రతినిధులకు భారత ప్రతినిధులను ఆహ్వా
నము నంపిరి. కాని బోను, మహబుబులు
హుస్సేన్ గార్లు ఇటీవల జనరలు కేసింగ్ టిరిగి వచ్చిరి.
వారిద్దరు ఈవిందుకు రాజాలమిరి. వారిద్దరును బెంగాలు
యంకివచ్చిరి. మగ్గానాల్లు ప్రభుత్వమునకే బెంగాలు అడ్డెనెన్
ప్రకారము బెంగాలు అందుచే ఈవిందుకు బోవుట తటస్థించెనన.
తాము బెంగాలు ప్రజల ప్రతినిధులను గాజాలమచుచున్నార.

కార్మిక ప్రభుత్వము

(నీ ము స ర్వి సు)

లండన్, జూన్ 27:—కార్మిక ప్రభుత్వమువచ్చుచో కార్మి
క పక్షము ప్రబలమగును. కేంద్రపాలనను 2 వేల పాసులనే బుచ్చు
కొనుటకు సిద్ధముగ నుండవలెనని పకలత్వాలాగారు పిట్లీగారి
ఉపకారవేతనముల నియమాలను సందర్శించున పాపురించిరి

ప్రేక్షియూనియను కాంగ్రెసు

జనరలు కవున్సిలు సమావేశము
(నీ ము స ర్వి సు)

లండన్, జూన్ 27:—నిన్న జరిగిన ప్రేక్షియూని
యను కాంగ్రెసు జనరలు కవున్సిలు సభలో కొందరు సభ్యు
లను కోసము గత్రను. మాండువర్తముతో సంప్రదించుట లేదా
యను విషయమును నిశ్చయించుటకు గూడిరి. మాండుగారు తన
ఎత్తు నెత్తివదాడిగ నిరోధము ప్రబలుముగ పెరిగిపోయెను. గత
జనవరిలో సభ ప్రారంభమైంది అప్పటినుండియు మక్కుగారు
తీవ్రముగ ప్రతికూల ప్రచారమును సున్నుచున్నారు. ఇందులో
గూడ వీరికి తల్పింగు కార్మిక పక్ష నాయకులు బ్రిటిషు
కమ్యూనిస్టులు తోడ్పడిరి. కాని బ్రిటిషు ప్రేక్షి యూని
యను కాంగ్రెస్ జనరలు కవున్సిలువారు మక్కుగారిపై
చర్యనుదీసికొనవలెనని గతము పనివాండ్రు కార్యనిర్వాహకవర్గ
ముతో నిరంతరము రాయవారములను సలుచుచున్నారు. “మాం
డుమాండు” అను గ్రంథమును వ్రాసినందులకు ఆతనిపై చర్యను
దీసికొనవలెనని. మాండు రాయవారములను గూర్చి ఈపాటికి
కట్టిపెట్టవలెనని జార్జి హిక్సంగారు తీవ్రముగా నుపహింపకు
క్కుగారు ఆమోదించిరి. కాని, జనరలు కవున్సిలువారు నిరాక
రించిరి. 15 గురు ప్రతికూలరు. ఆరుగురు అనుకూలరు. కొంత
చర్చసాగినపిమ్మట లిట్టుకొనుట ప్రారంభించిరి. మక్కుగారును,
థామస్ గారును కొట్టుకొనవలెనని వచ్చెను. థామస్ గారిని కు
క్కగారు అబద్ధుల కోరు అనెను. దానితో
రంగంబున ప్రారంభమయెను. ఆ అల్లరిలో మక్కు, థామస్
గార్లు కొట్టుకొనవలెనని తారెల్లిరి. ఇతరసభ్యు లెదురుపడి విడి
సిందిరి. మాండుసభ మరల జూలై 4 వ తేదీన గూడును.

మహాదళిగారిని సోదాచేయుట

(నీ ము స ర్వి సు)

లండన్, జూన్ 27:—భారత జాతీయ నాయకులు
ప్రభుత్వ కోపాగ్నికి గురియగుచో వారికి గలగు న్యాయత మన
మెరిగినది. అట్టి నాయకులు ఇండియా వదిలి ఇంగ్లండు కేగి
నను ఈ న్యాయత దప్పలేదు. మహాదళి అనారోగ్యముగ
నుండుటచే చిరకాలమునుండి అతిపూరితవాధితో బాధపడుచు
వైద్యులసలవారము ఇంగ్లండు కేగిరి. ఆతడు ఇంగ్లండు
లో ప్రవేశించినపుడు ఆతనిని అనవదరముగ మనము తోధ
పడుటలు సోదా జేసిరి. ఆతడు తాను రాజకీయములమీద
ఎంతమాత్రము రాలేదని ప్రకటించినను
ప్రభుత్వమువారు వివరే! వారు సంకల్పము కాలేదు. క్రిందటి
వారముచివరకు మహాదళిగారు ఇంగ్లండు జేరిరి. డోవరు
తనకు గల్గిన ఈయనభవమును ఫ్రీ ప్రెస్ విలేఖరితో ఆతడు
దెలిపెను ఆతడు ఓడలోనుండి డిగ్లెస్ లేచి, ఆపుడే నుంక
ముల యధికారులను అయినసామానుకు బుచ్చుకొని తీవ్ర
ముగ సోదాజేసిరి. ఆతని యు తరములను కాగితములను తడిచి
జేసిరి. వారి యుద్ధేళ్య మేదో తెలియలేదు.

నోవైలు వైమానికుడు

చాల జబ్బుగ నుండుట

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతులు)

లండన్, జూన్ 21:—నోవైలు వైమానికునికి చాల
జబ్బుగ నుండుటచే అనగా నరములన్నియు వశముకల్గిపోవుటచే
ఎరిని చూడనిచ్చుటలేదు. “ఇటాలియా” బ్రెడ్ లైన్ వచ్చి
నుండి జరిగిన సంగతిని సమంజసముగ పాండిగా జెప్పలే
కున్నాడు.

ఆయంజేను, గుల్బర్గా వైమానికులను చెదకుటకు చందా
లను వ్రాసిన వైమానికుల సంపుటకు ప్రయత్నించు
చున్నారు.

తక్షణమే బయలుదేరి పోయి చెదకుటకు ప్రారంభించు
నట.

త్వరలోనే స్టాండ్లను చమురుకంపెనీ, రాయలు డచ్చి
కంపెనీవలెన కంపెనీ గాదాని త్వరలోనే పరిష్కారము గా
నున్నవినియు ప్రపంచమునందంతటను ధరలు మరల ఏర్పడినవిని
యు రూటరు చెబుచున్నాడు.

కామన్వెల్త్ సభలో పంచదారపన్ను చట్టమును ఆమోదించిరి.

ఇండియాలో నున్న కార్మిక మలయధికారులకు గ్రేటు
బ్రిటనులోయున్న వారికిచ్చిన పోకర్తముల నీయరాదానని
యడుగు, అట్టిమాత్రము ఇండియాలో పరిస్థితులు మారలేదని
వింటర్ ను ప్రభు వనెను. అట్టితరీ మార్పులకు అవకాశముండ
దనిరి.

మార్గమధ్యముననే లెవియాధిను నాకలో మెయిలుకపా
సంగలలోనున్న నోట్లను, చెక్కులను, రత్నములను దొంగిలించి
రనుచున్నారు. లెవినుకుపోలీసుని ప్యాకెట్ లలోనున్న సరకు
లనుగూడ తీసివేసిరి.

కెల్లాగుగారి యుద్ధబహిష్కరణపు టొడంబడిక

జపాను పత్రికలన్నియు ఏకగ్రీవముగ ఆమోదించుట

టోక్యో, జూన్ 28:—జపాను పత్రికలన్నియు ఏక
గ్రీవముగ కెల్లాగుగారి యుద్ధబహిష్కరణపు టొడంబడికను
ఆమోదించినవి. పోలండునుగూడ ఈటడంబడిక వర్షలో పా
ల్గొనవలెనని ఆహ్వానించిరి.

అమెరికా అధ్యక్షపదవికి పూర్తిగ ప్రయత్నించుటకు
జూలై 15 తేదీనుండి వాణిజ్యకాళాకార్యదర్శి పదవిని హూ
వరుగారు మానుకొనెదరట.

ఈజిప్టు మంత్రివర్గము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతు)

కైరో, జూన్ 28:—మహ్మదు మామూదు మిగారు
మంత్రివర్గము నేర్పాటుకేయుట పూర్తియినది. న్యాయ
కాళామంత్రిగారు నున్న అహ్మదు కాస్సా పాషా
గారిని మరల నియమించిరి. తీసివేయలేదు.
ఇంకాక మగ్గురు మంత్రులనుగూడ ఇజిప్టును వాస్తవము
వారిని నియమించిరి. అట్టిమహాపాషాగా రొక్కరే నూతన
ముగ నియమించబడిన మంత్రి. ఇతడే అధికమంత్రి.

భారత యజమానులు

పనివాండ్రపట్ల కారిత్యమును వహించుచున్నార
న్యూ స్టేటుమన్ పత్రికగూడ పలుకుచున్నది

లండన్, జూన్ 28:—(మెయిలు) భారత యజమానులు
పనివాండ్రు అసహాయతను అవకాశముగ గొని వారికి తగిన
వేతనముల నీయక కారిత్యమును జూపుచున్నారని నిరాధార
ముగ వదలకులను న్యూస్టేటుమన్ పత్రికగూడ పర్యాయాగ్ని
వర్త నివేదికను వ్యాఖ్య మొనర్చుచు ఇట్లు చెబుచున్నది.
పర్యాయాగ్నివర్తగార్లు భారత పనివాండ్రును గూర్చి ప్రక
టించిన నివేదికను బాహుళ్యముగ ప్రపంచమునకు ప్రకటనము
గావలెను. ఇండియాను ఫ్యాక్టరీలో పనిచేయుచున్న కార్మికుల
జీవనమును వారి వేతనములనుగూర్చి అనివేదికను విస్తారముగ
చెబుచున్నది. బ్రిటిషుపరిపాలనను రమారమి 150 సం॥ముల
నుండి సాగుచున్నను ఇంత ఘోరముగ పరిస్థితు లేర్పడుచున్న
వను విషయము గట్టిగా జెప్పకొననది. 150 సంవత్సరముల
నుండి పాలనము జేయుచున్నను ప్రపంచములో
అంతను కుమ్మచ్చావముతో జూచుచున్నను
భారత కార్మికుని జీవనప్రమాణమును బాగుచేయుటకేయియు
బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నిరారు. 150 క్రింబు గాండ
కేడుగూడ బాగుచేయలేదు. భారత కార్మికుల దుస్థితిని అవ
కాశముగ గొనువారి ప్రకటనలో భారత యజమానే ఎక్కు
వపాతకులు. భారతదేశ గ్రామస్థుని జీవనప్రమాణము చాలక
క్కువగయుండుటయే దీనికి కారణము. పట్టామునకు ఆతడు
బోవునటుల ఎక్కువవేతనము జూపవలెను. తన భూమిమీదప
చ్చు సామ్యకంటె ఎక్కువయు తమముజూపవలెను. అప్పటికి
గూడ పారిశ్రామిక పనివాండ్రు అసలు జనసంఖ్యలో, చాలత
క్కువ. ప్రేక్షి యూనియను కాంగ్రెస్ ప్రతినిధులు తమనివే
డికముతో వ్యవసాయపనివాండ్రునుగూర్చి ఎక్కువగ చెబువలె
నియున్నది. ఇంక ఇతరదేశములం చెదకుట వ్యవసాయపారిశ్రా
మిక పరిస్థితులు ఒకదానిమీద ఒకటి ఆధారపడియుండలే
దు. భారతదేశ ఫ్యాక్టరీకూలి నగరములో పనిచేయుటకుబోవు
చు తననేలను తన కుటుంబముసాగుజీవితమునటుల జేయును.
సంవత్సరమున కొకనారి తనగ్రామమును కేసుచు. తననేల
తక్కువవంటి వండుచున్నను దానితోనే పొట్టపోసుకొనును.
అందుకేతే అది ఇతర ఫ్యాక్టరీపనివాండ్రులె గాక ఎక్కు
వపాతకము ననుభవించుచున్నాడు. ఇట్లు గ్రామమునకు అపు
డపుడు పోవుటచే భారతదేశ పరిశ్రమలో పనిచేయుటకు పో
వీలు లేకుండును. వేతనములను నిర్ణయించునపుడు యజమానులు
చేస్తూడక మానరు. పనివాండ్రులో సామర్థ్యము లేకపోవుట
గూడ తక్కువ వేతనములకు కారణమగుచున్నది. లంకాపైగు
ప్రతిఢివివాదు బొంబయిబిల్లులో పనిచేయు 2½ మునుష్యుల
పనినిజేయును. వ్యవసాయదారుని పరిస్థితుల నభివృద్ధిజేసినగాని
పనివానిపరిస్థితులను, జీవనప్రమాణమును యభివృద్ధిజేయ వీలు
లేదు. ఫ్యాక్టరీ పనివాడుగూడ వ్యవసాయవాడుడే యగుటచే
ఇట్లు చేయవలెను. ఈవిషయము భారత కార్మికునకు హోమ
యాలకంటె ఎక్కువ ముఖ్యము.

భారతదేశ విద్యావిచారణ సంఘము

మాంఛెస్టరుగార్డియనుపత్రిక విలేఖరి వ్యాఖ్య

లండన్, జూన్ 4:—(మెయిలు) భారత విద్యావిచార
ణసంఘములో భారతీయుల తరపున మల్లాడగల వ్యక్తి ఎవరు
ను లేకపోవుటచే ఈ యధికారవ్యయములో తమ ప్రతినిధి లేద
నుకారణముచే ఇండియాలోనున్న వివిధపక్షములవారు దీనిని
తృప్తిరముగ జూడరు. ఈ సంఘమును అంగీకరించరని మాం
చెస్టరుగార్డి యను పత్రికలందును విలేఖరి చెబుచున్నాడు.

కామన్సు సభాధ్యక్షునకు

ఉపకార వేతనము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతు)

లండన్, జూన్ 28:—కామన్సు సభాధ్యక్షులంగ
నుండి విరమించిన పిట్లీగారికి కలిపాలను 14 వేల పాసుల
యుపకార వేతనమును ఇవ్వవలెనని బ్లాల్విన్ గారు రుపపాడింప
కామన్సుసభవారు ఆమోదించిరి.

వృత్తాంతలేఖలు

రాజమండ్రి

(స్వకీయ విలేఖరి)

తాత్కాలిక 9వ వార్డు ఎన్నిక

జూన్ 27:— 9వ వార్డు ఎన్నిక 25-6-28 తారీఖున జరిగినది. 26-6-28 తారీఖున పెట్టెలు విప్పబడినవి. ప||రా||రా|| బోడపాటి రామలింగం గారి అధిక సంఖ్యలతో ఎన్నికైనట్టిది తిరిగి యీ వార్డు ఎన్నిక ఆగస్టులో జరుగును.

శారదా గారి బిల్లు

శారదా బిల్లును ఖండించుచు నిన్న సాయంత్రాళము జుడవిల్లి గంగాధర బుద్ధిరామశాస్త్రి గారు, ఎరవిల్లి జగ్గన్న శాస్త్రి గారు, బాంధవి నువ్వాది కుబ్జుగారు ఈ శాసనముల నిచ్చిరి. ఈసభకు కవిరాజు శ్రీపాదస్వామి శాస్త్రిగారు అధ్యక్షతన వహించిరి. ఈసభ యీసభకు ప్రావీణులను, వైఖ్యులను ఆర్డీ చించినది.

బాల్గోలీనిధి

నిన్న చుహాతులవారి చిరునామాకు 261 నంబరులను పైసధికిగాను పంపిరి.

సూర్యూరు వేట

(ఒక విలేఖరి)

అశీనరుల బడలి

మా గూడూరు డివిజన్ సబ్ కలెక్టరు గారిచే నీ శ్రీయత రాజగోపాలన్ వి. కె. యస్. గారు గోదావరి జిల్లా నర సామరమునకు బదిలీ అయినందున వారిస్థాన శ్రీయత రాజగోపాలన్ వి. కె. యస్. గారు ఏప్రిల్ 18 నుండిన గూడూరులో వార్డు పుచ్చుకొనిరి.

వాతావరణసితి

ఎడలకర్తి కొద్దిగ చల్లబడినది కాని వర్షము మాత్రము కురియలేదు. వర్షము ప్రారంభించు సూచకములు కొంచెము చున్నవి.

బోర్డు హెచ్చూలు

మా పూర్వపురజలకు ఒక్కొక్క రూ॥ 0.001 ల మొత్తము పూర్తిగ చెల్లించినారు. ఈ జూలై 2 తేదీనుండి ఆరవ ఫారము ప్రారంభించుటకు గవర్నరు మెంటువారి యాత్రపు అందినది. ఈ యూరు ఆరోగ్యకరమగుటలకు, వాస్తవ పౌర శ్రమకు నుండుటలను, స్కూలులో చేరుటకు యాత్రపులకు వారును పలువురు వచ్చుచున్నారు. మాజిల్లాలో బోర్డు ప్రోగ్రెసు శ్రీయత ఆమంబర్ కృష్ణరావు పంతులువారు ఈ విషయమున మాకు మహాపకాణము.

తుని

కాలము:— మృగశిరాయ అశ్వినమాస ప్రవేశించి నా యిక్కడ వర్షపు చినుకన్నది లేదు. వృషభాదాయ దైవమును గూర్చి వర్షమునకై ప్రతినిత్యమును ధ్యానించుచున్నాడు. ఎక్కడనో దూరమున కొండలపైకిరిసిన వర్షముచేరి నప్పుడు పురుగు నీరు మా ఏటికివచ్చుచున్నను మరదినమే ఎండిపోవుచున్నది. ఇంకను 15 దినము లిట్లున్నచో యీ ఉడుకువల్ల ప్రజలలో కొన్ని వ్యాధులుగూడ జనించుకొనాయని భయపడుచున్నాడు.

యూనియన్ బోర్డు:— ఈ బోర్డుకు జనరల్ ఎలక్షను జూన్ 6 వార్డులకున్న ఎన్నికల జరగవలయున్నవి. ఇందులో 6 వ వార్డు అభ్యర్థులలో నొకరును శ్రీయత దండ్రియై రాజగంగయ్యగారిని అభివారిడేయించేయగా ఆయన ఎన్నికలు జరుగకుండగా ఆవార్డునకు కాకిశాడ మనసబుబోర్డునుండి ఇంజనీర్ ఆర్డరు తెప్పించినారు అందుచే 2 సాసములు ఎక్కువగా కాలేదు. మిగతా సాసములకు యీక్రిందచూచు ఎన్నికలనుండి 1 వ వార్డు తేలుగుంట వెంకట్రాజుగారి; 2 వ వార్డు. రోహల నుండరావుగారి; 3 వ వార్డు. సునామంతుల సోమరాజుగారి; 4 వ వార్డు. జి. బి. దేవరగారి; 5 వ వార్డు. జి. బి. బోగయ్యశాస్త్రిగారి; 6 వ వార్డుకు గంటిశేఖరప్పగారిను జయమొందినట్లు 28 తేదీన ప్రకటించబడినది. ఇప్పటికి ఒక పార్టీ 8 గురు సభ్యులతోను, ఇంకొకటి 8 గురు సభ్యులతో నున్నవి 6 వ వార్డు ఎన్నికలు జరగవలయునని ఎలక్షను జరుపుట ఆశాశ్రీయముగనుటచేత సంబంధము శ్రీమాధవరావుగారి పెంపరరీ ప్రెసిడెంటుగానుండునని యనుకొనుచున్నాడు. నామినేషనులతోనై పలువురు పరిపథముల ప్రయత్నించుచున్నాడు. ఏ యెట్లయినను రాజోవుటరముగూడ మాయానియనుబోర్డులో తగియాలతో గరించునట్లే కనుపడుచున్నది. (ఒక విలేఖరి)

చిత్తూరు మండల వార్తలు

(స్వకీయ విలేఖరి)

అగ్ని ప్రమాదములు

జూన్ 27:— గతరెండు మూడువారముల మొదలు మండలమండలి యన్ని ప్రాంతములనుండియు అగ్ని ప్రమాదావృత దామాదావృతలు విశేషముగ నేతెచు చున్నవి. ఆంధ్రునను తిల తిల తాలూకాలో గ్రామములధికముగ గాలికా తాలూకా మొత్తమునూడ కాలిన గ్రామముల సంఖ్యను చూచు ఏమిచే యిండి వర్షమునుకొనుచున్నాడు. నగరి, పంచాయతీ, కాగరాజుపల్లె మున్నగు గ్రామములలో తీవ్రవర్షముగూడ జరిగినట్లు తెలియుచున్నది. గత రెండు మూడేలంగ వర్షము తేలెందులో బాటు ఈ యగ్ని ప్రమాదము ప్రజలను దుర్భరపంతాపవార్ధిలో మంచి వేయకమానదు. చిత్తూరు మండలమండలిగూడ పంబలమిక్కిలి సభ్యులు, త్రాగుటకు నీరు నైతము తేలియిక్కాలమున నోరు లేని బీదప్రజలు అన్ని ఆపరములను మూలముగ జేసివేయబడిరి. నీలమలకు నీడ, తినట కన్నము, త్రాగుటకు నీరు, లేక అల్లల చాడుమన్న పంజా పంతులి, స్థానిక ప్రభుత్వము వాగను, తగిలరచండ్రు వాగునా తుని పంజా మొనగ్గి నిన్నునాయును, దురంతర సంకాప వీడితలు నగు జన సమాహము నుదగింప గోరుచున్నాము.

శ్రీమహాంతువారు - పన్నులు

ఈ మండలమండలి కార్యకర్తలము సంస్థాన మిక్కిలు శ్రీమహాంతు ప్రయాగదాసు జీవారి ఏలూరిలో నున్నది సంస్థానములో ఎక్కడనున 80 రూపాయల పన్నుగల భూములు విశేషము గలవు. తక్కువపన్నును ఎక్కడనున 80 రూపాయల పన్నులందులు అరుదు. ఇందులో బాటు గతరెండు మూడవర్షములను గర్వ మినుమంటెయు శేకుండలనే పైకపంబలచక్క గ ఫలింతులేదు అందునను చిత్తూరు భూమిమిద చిలుక్కన చితుకు పడకుండుటచే పంబల పన్ను వడతేడ. ఇందులో బాటు అగ్ని ప్రమాదములు ప్రజల నిష్పి విషయాలను నిక్కట్లులందుకి బోరియించుండ మహాంతువారు పన్నులను విరామము లేక వసూలుచేయుచున్నాడు. తన్ను అగిరివెంటనే కట్టని రైతులను కోర్టుల కెక్కించుట మామూలు. ప్రజల కిట్టి కష్టకాలమున తగు సాహాయ్య మొనరించే కష్టపరిపరలనండి తప్పించుట శాస్త్రముమొదలుగా వీరు, కష్టములతో మరొకదుష్టకష్టమును జేర్చుట శాస్త్రము. ప్రస్తుతకష్టకాలముందు వీరు వన్నుల వసూళ్లను నిలిపియు చి ప్రవాసంజకత్వమును బడయునగు గాక యని హెచ్చరించుచున్నాము.

బాల్గోలీ దినము

గత 12 వ తారీఖునాడు తిల తిల తాలూకా బుద్ధి శామయ ఖండ్ర గ్రామముందు శ్రీయతులు సామబుగేసి రామలింగం నాయుడుగారి యగ్ని ప్రకృతక్రింద శాయూరి రైతులంగను సూర్యమే బార్ డోలి తాలూకా రైతులయెడ తమ సాంభూతిని గప్పగించిరి.

వివాహ వయో నిర్ణయ శాసనము

ప్రస్తుతము ప్రజాభిప్రాయము కొంత ప్రకటింపబడి యున్న శ్రీ వార వివాహ కారదాగారి వివాహ వయో నిర్ణయ శాసనమును గూర్చి చర్చించుటకు కార్యకర్తల గ్రూపు తాలూకా బోర్డు ఉపాధ్యక్షులును తిల తిల యూనియనుబోర్డు ఉపాధ్యక్షులునై శ్రీయతులు వాపుగారు, మురత్తము నాయుడుగారి యధ్యక్షతక్రింద తిల తిల శ్రీ మహాస్వామి నాయుడుగారి సత్కముతో నొక సభ సమావేశమయినది. సంఘ సంస్కార వాదులును, పూర్వచారపరాయణులు నగు వారనేకు లాసభకే తెలియించిరి. శ్రీయతులు బూమారు రామానాజుల రెడ్డి గారు బాల్గోలీ వామలలన వరకుల్కి పీకాచయ లెట్లు తెచ్చు పెరుగుచున్న నో విపులముగ చర్చించిరి. పీకాచయ నుండర వరదులుగారు బాల్గోలీ వామలలన నొక కష్టముల నెల్లొమాపుచు, మనదేశముందు పూర్వచార పరాయణులు చేయు నిర్ణయక దేశావర్థ రాయక వామలలను సకారణములగ ఖండించిరి. పిమ్మట కారదాగారి బిల్లు శామోనియతీ రావన మొకటిరామా నుజులు రెడ్డిగారిచే ప్రవేశపెట్టబడి ఏకగ్రీవముగ సంగీరింప బడెను.

కోవలమూడి గోపాలకృష్ణయ్య

గారు మరణించుట

(స్వకీయ విలేఖరి)

దెజవాడ, జూన్ 28:— గతదిన శాసనసభయందు కృష్ణాజిల్లా ప్రతినిధులగు బ్రాహ్మణేశ్వర శాయకులలో నొకరును అగు రావుబాపయ్య కోవలమూడి గోపాలకృష్ణయ్య గారు నివృత్తాత్రి మరణించిరి. వారు నివృత్త పాఠశాలధిగల వారని ప్రసిద్ధిగాంచిరి. (తంతివార్త.)

కీ॥ శే॥ దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్య గారి స్మారకనిధి

మేజరు తాజేపల్లి శంకరశాస్త్రిగారు రు 100 లొసంగుట

కీర్తిశేషులగు ఆంధ్రరత్న దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్య గారి స్మారకనిధికి సూర్యరూప్యముల విరాళము నొసంగుచు మేజరు టి శంకరశాస్త్రిగారి క్రొవీవిన్నపమును గావించుచున్నాడు.

“మన విద్రతత్వము కీ. శే. దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్య దీర్ఘకాలము క్షయభోగపీడితులై నవన భూషణ కొలదిదముల క్రితము విరంగులైరి. భద్రవృత్తాంతగడుఁఖమున గుండెకి వీరి సతీతిలకమున, బిదేంద్ర బ్రాహ్మణ మహాత్ముడు విరాధాకృత మనవలసియున్నాడు. గోపాలకృష్ణయ్యగారికి పరిచితులును, మిత్రులనుగల కల్లెరు శాశీ పతి, నుతులపాపయ్య కై ధనమును ప్రాసించే ఒక నిధి శ్రేష్టములు విద్యుక్తధర్మమును, సమంజసమునై యుండగలము. కీర్తిశేషులై మనకు గల ప్రేమానురాగములను ఒట్టిమే విరాళముల నొసంగుచున్నాము. దాకా పుత్రు లిగవుతును. అట్లుగల కల్లెటి తోటపాటు శేకుండ తీపయాత్ర గతుకలమునని శాయుద్దేశ్యము. ఇందులకుగాను మిత్రులు పంపదలచుకొను విరాళములు శా తావునకంపిన ఆధనమును గుంటూరుజిల్లా కో ఆపరటివ్ బ్యాంకులో గోపాలకృష్ణయ్యగారి భార్య కైర వేముది క్రతి మాసము అందుపై వచ్చెడి వడ్డీ వారికి చెందునట్లు ఏర్పాటుచేయగలను. యందు నుగూర్చి ఏదైన చలనము గైకొన సంబంధము శాశీకొలది రు 100 లతో ఈ నిధి ప్రారంభించుచున్నాను.

వెరంబూరు అరుంధతీయ సేవక సంఘసమావేశము

ఈ నెల 17 నుండిన వెరంబూరు అరుంధతీయ సేవక సంఘసమావేశమును పి. ఆర్. గోవిందుస్వామిగారి అధ్యక్షత క్రింద సమావేశమయెను. పి. పొన్నయ్యగారు మన అరుంధతీయ సంఘమున ఆరులక్షలకుపై జనసంఖ్యకలిగి ప్రస్తుతం మన కెదురైన సర్వస్వ అఫ్ ఇండియా సాసయిటివారు అరుంధతీయలకు కాల్గిన కార్యములు బహుశ్రద్ధానుకూలించి చేయుమండ అట్టి మహాపురుషులకు మొదలెట్టి ములో వొకరిని కాసంసభకు అంపవలయునని మొరటిడినందున అవిషయమున వారు సమ్మతిించిరి తరువాత మనసాంతరేకం బుట్టలతో అనేక గ్రామములు చుట్టితిరిగి కావలసిన కాక్ ప్రహ్వమిటింగులకు ప్రయత్నించితిమి. అటుపిమ్మట కావలసిన కర్షులకు పైకం ఆవసరమని బాతచెప్పులుకొని జీవించు బీదవారి వద్ద ఆంధ్రామప్రియైతి మనకో ఆపరటివ్ సాసయిటియందుగాని జాతిపంచాయతు సభల యందుగాని యేవిషయములో మెంబర్ కాకయు దిన వారి నొకరిని కాసంసభకు పంపితిమి. వారున్న మన అరుంధతీయ సేవక సంఘ కై కష్టపడుచుచు తలచితిమి వారు తమ మేలుకోరు మా మనలో వుండు సోదరుల కాసంసభయందుగాని పరిపాలన సభలందుగాని అవరీ మేజస్ట్రేయ వదవులందుగాని డిప్యూటీ మెంబరులుగాని వొకరినైనా మాపక పై ఆరులక్షలకుపై జను సంఖ్యకు మన మే అనుమతితో పరంపరాదిగా తానే వుండాలెనను అతతో నటన సజ్జుతున్నాడు. అయితే యీ శరణుము గొని గొర్కంటువానగాని నిమ్మచాతుల పుద్దాణయ్యలగు గౌరవ లేబర్ కమిషనరువారు కాని యీ అరుంధతీ సేవక సభవారిపై తమస్పృహను కావలసినపదవులకు మీరే మమ్ము తీసుకొందున ప్రభుత్వమువారికి మననిచేయు చున్నాము ఘోరతపించి సర్వస్వ అఫ్ ఇండియా సాసయిటి వారు 17 సంవత్సరములు మాకు కష్టపడినందుకు జడక కన్ను మూతపడియుండవారి కెల్ల పై పెద్దవారి కృపచే న్నుమాతలు తెరచి ఎరవముగా అన్ని విషయములకు పోవుటకు సంసిద్ధులై యెరుగుకొదియున్నాము. అరుంధతీయ సేవక సభవారిని అరుంధతీయసభకు గాని యీరెంజిని స్థాపించిన కారముల సర్వస్వ అఫ్ ఇండియా సాసయిటివారే. యెప్పటికిన్ని యీరెంజి సభలకు సోదరభావము యెక్కడిముందునని తెల్పుచు పైవారి నభివంశించుచు సభి ముగించిరి.

పి. ఆర్. గోవిందుస్వామిగారు.

కలరామాత్రలు

డబ్బీ 1-కి 12 మాత్రలు. వెల రు. 0-6-0

ఈ కలరామాత్రలు లోపల ఇవిడిన వెంటనే విషపురుగుల జంప్రారంభించి వాంతి భేదుల తగించి మాత్రము పెడలింది నాడికి పుష్టికలుగజేయును. తగిలిన వెంటనే మందును తినుట అవశ్యకము. కలరా యొప్పుచోట నీటిని కాచి త్రాగుట యుక్తము. అమృతాంజనం డివో, బొంబాయి - మదరాసు

జాబులు

నెల్లూరు వేదసంస్కృత కళాశాల

ఇం.డి.ఆర్.మన శబ్దకర్మముద్రా ప్రవేశ పరీక్ష (ఎం.బి.స్సె) కక్షాగత గల యన్వితరగతులయందును వ్యాకరణశాస్త్రమున 1-2 సాహిత్య శాస్త్రమున 1-2 అక్షరశాస్త్రమున 1-2 తదితరలయందును నూతన విద్యార్థులకు ప్రవేశమును బహుము. ఈ విద్యాలయమున ప్రవేశించునట్లుగా ప్రవేశములు జూలై 15 తేదీనాడు ప్రధానాధ్యాపకు పేరిట దరఖాస్తులను ప్రసక్తమున వలెను.

గా. హనుమచ్ఛాస్త్రి,
ప్రిన్సిపాల్.

భీమవరం తాలూకా మహాసభ

భీమవరం తాలూకా మహాసభ భీమవరం రామలూప నాటకాలలో జూలై 1వ తేదీ ఆదివారం సభాస్థానము సరిగా 11 గంటలకు మహాసభ కార్యకర్తల సీనియరు సభ్యులైన యారు చారిత్రిక అండ్ యం. యల్. ఓ. గారి ఆధ్వర్యమున జరుగుచు రీతేటియెంటు, సైబుల కమిషను, బాద్మిన్ సత్య గ్రామము మొదలుగాగల ప్రామాణ్య విషయములను గురించి చర్చించి కర్తవ్యము నిర్ణయించబడును. రైతుయొక్క బాగోగులు, చావు బ్రతుకుల పన్నుల భారములను అధారపడి యున్నది. తాలూకా రైతులయందు వ్యవసాయ తరగతుని బద్ధకించక రాగోడయన్నాము. అగ్రసామగ్రిలకు గోరొక్కెనా జిల్లాల కాసు పన్నులకు ఆహ్వానము లంపితిమి. అవ్యవధిచేత ప్రత్యేక ఆహ్వానము లందకపోయినను దేవత్యము మది నెంచి ఇదే ఆహ్వానముగా తలచి ఆందోళన చేయవలసి జయ ప్రదక్షిణ జరిపించుకొందున్నాము. భోజనసభలను ఎదిరి వారే చేరకొనవలయును.

దంతులూరి నారాయణరాజు,
అహ్వన సంఘాధ్యక్షుడు
భమిడిపాటి సూర్యనారాయణ,
కార్యదర్శి.

నోటిసు

పాలకొండ తాలూకా, బిటివాడ అగ్రహారం లో శ్రీ బాబ్బిలి దేవస్థానం తాలూకా అధ్యక్షుని సంజ్ఞగలదన్ని. అనగా,

మెట్టు. య 7. 50 ట్లు
నాగావలీ నీలాగరం బట్టె
నీరు పారేటటువంటి. వల్లం. య 10. 50 ట్లు

సుమారు పరిమితగలిగినటువంటిన్నీ, సాలినారు 400 లు రాబడిగలిగినటు వంటిన్నీ, క్విటి రెంటు ఫయినలా యానాంభూమి కుడివారం, మేల్వారం హక్కులునహా, 1928 సంవత్సరం జూలై తే 6 ది శుక్రవారం వగలు 2 గంటలకు న ద రు బిటివాడ మకాంలో బాబ్బిలి సంస్థానం హెడ్ మేనేజరువారి వల్ల వేలంవేయడమవును.

వేలం నిబంధనలు వెనుకనుండి, నదరు అగ్రహారంలోను చుట్టుపట్ల గ్రామాదులలోను, రాజాం. కవిటె-బాబ్బిలి. సీతానగరం కరకవలస తాణా ఆఫీసులలోను ప్రచురింపబడును.

టి. యన్. కృష్ణ
హెడ్ మేనేజరు.

బాబ్బిలి సంస్థానం, బాబ్బిలి.

3-వ ఆర్యవైశ్య యువజనమహాసభ-వాయిల్ పాడు
వ్యవధి తక్కువగా యున్నదిగా, వైశ్య యువజనంకు ముల్యము తాను నూచింపబోవు అస్యము నామమును త్వరలో పరికరానుభవన ప్రకటింక ప్రారంభము.

యం. లక్ష్మీనారాయణ, బి. ఏ.
అహ్వన సంఘాధ్యక్షుడు.

14-వ ఆర్యవైశ్యమహాసభ-వాయిల్ పాడు

వై. సత్యపాటు నూరాసభనుగూడ జరగజలచి యున్నాము గాన వై. సంఘమునకు జేర్పన స్త్రీలను రేతించి పథము ఇయ్యవలెనగా జేయ వలెనున్నాము.

యం. వి. పాపన్నగుప్త,
సహాయకార్యదర్శి.

గోపవరం పంచాయతీబోర్డు

32-6-28 తేదీ (గ్రామపురస్థుల గూ నూతనజరు గారైన సహకార జత్రీ అతుండి వ్యాపకల గార పట్టినగోదావరి జిల్లా నిడువోలు తాలూకాలో, నీమా గోపవరం గ్రామం విస్తీర్ణి ఎక్కికలజరిపిరి, ఎక్కికల తాలూకాలోయెంతయును సలక్షణమును జరిగినవి తెలిపినట్లు. పరిశీలనమున్నది. యీ క్రింది వారు ఏకగ్రీవముగ ఎన్నుకొండి. 1 శ్రీమ. కా. మాధవరావు. గోపాలాచార్యులుగా, 2 బి. జేపల్లి చలపతిరావుగా, 3 ఆ. లయూ. నరసింహమూర్తిగా, 4 బి. జేపల్లి చలపతిరావుగా, 5 బి. జేపల్లి రామచంద్రరావుగా, 6 చివుడల పత్తాభారా యణమూర్తిగా, 6 జయలక్ష్మి పుచ్చిన శేషయ్యగా, 8 గజ్జపు వెంకన్నగా, 9 పంచవర మంగళాబాగా. ఏ. బి. జే. లి రామచంద్రరావుగా. ప్రతినిధులకు ఏకగ్రీవముగ ఎన్నుకొని బిడి.

చామర్తి పట్టాభిరామయ్య.

నెల్లూరు

శ్రీవీరభద్రస్వామివారి దేవాలయము

జీర్ణోద్ధరణము

నెల్లూరు మూలపేటలో శ్రీవీరభద్రస్వామివారి 1-క దేవాలయము కలదు ఇది మిక్కిలి చిన్నదైనందుననూ కొన్ని సం దల సంవత్సరములకుండి తలపును ముతబడి యుండటంతల ప యిదియొక దేవాలయమని యువ టివారికే తెలియకండినది. ప రివరకొద్దు మట్లము యీ ఆలయ ఆడుగునట్లయినకన్న నొకగ జనుయొక్క కేరిగి యుండుటయు దేవాలయము వుకీయు జా చిన యిది అనేక కతాబులు కింద నిర్మించబడినది నడుపుట కు సంకల్పము. డి

ఇట్లుండ కలభోగము! శివభోగము! యున్నట్లు కర్తా షీనామ సంవత్సరమున శ్రీస్వామివారిచే యొక్క ప్రత్యేకతల చంచాల మూలముగా నిర్వహించబడు ప్రారంభించి యిట్లుండమైన ప్రహార్యతనమును అగ్నిగుండముకలగిరి. నాటినుండియు పూ జన వేద్యములు పుత్రపాదులు క్రమముగా జరుగుచున్నవి. శ్రీనంతునకు భక్తిపరులు వసువారు కొందరు ధర్మకర్తలుగా కేరి పాటుబడుచున్నారు. గతి స వత్సరమున జరిగిన అగ్నిగుం డనుహారోత్సవాలు ఖుద్దన పరీక్షచేయు నిమిత్తము జిల్లాతె వ్వరు పుష్పపావె న దొరగా, వారిసతీమణి, జిల్లాదాతను సూప రింపెండెం, వారిసతీమణి, ఛాదిదొరకు, దొరసాము పె క్కొండవిచ్చేసి పడమూడేండ్ల బాటుకు సహితము నిరహ యముగా అవారగు అగ్నిగుండమున కడపటజూచి వారి ఏకాగ్రభక్తికావ్యసముల కొనియాడిరి

శ్రీకలక్ష్మర దొరవారు యీ దేవాలయమును వృద్ధిలేసి కట్టుటకై గ జబాబుతోనే కొంత ధనము నొసంగిరి. ఇట్టి అగ్ని గుండములు జరగునపుడు యీ ప్రాంతములలో దురచారముగ నుండు జంతుబలిని యీ దేవాలయమువారు ముని ఎక్కిగుండము ను జయ పడముగా జరిపి జంతుబలిలేకనే భక్తివిశ్వాసములచే మాత్రము యిట్టి అద్భుతములు జరిపింప నగనని నిరూపింపగలి గినందుకు యెంతయు అభినందింపదగియున్నాడు.

దేవాలయ పునర్నిర్మాణము యిప్పుడు తలపెట్టబడినది. శ్రీవేదూరు ను బృహద్రథ శ్రీ శ్రీ ఆము రా కొండయ్య శ్రీ శ్రీ గార్ల వలస కొన్ని వ నులు ప్రారం భించబడినవి. శ్రీపెండేల లక్ష్మయ్య శ్రీ శ్రీ గారిలన యెదుటి భాగమున్న శ్రీసుపూడి శోకయ్య శ్రీ శ్రీ గారిలన అలంకార ముడపమున్నా త్వరలో ప్రారంభించబడునని తెలియుచున్నది. తక్కిన పనులు అనగా దేవాలయము తూర్పు ఉత్తరభాగముల పనికొన్ని యంగళానిర్మాణమునకు దాతల సహాయము కావ లసియున్నది. సహాయధర్మసంస్థాపనకై మాపురమున ముండం జనేయు వైశ్యప్రముఖులు కడుంగడు పురదాయకమైన యీ జీర్ణోద్ధరణమును గావించి కృతార్థు లగుదురని ప్రార్థించు చున్నాను.

కొట్లా ఆదిశేషయ్య.

దత్తమండలవాసులకు విజ్ఞప్తి

ఇ.సి.నూ. గానసభయందు విచ్చూరి పండునున్న "బాల్య గానా నిషేధనాను"న గూర్చి ఆక్షయ్య శశిమూలాద్విత నము దేశమునం దుండెడి జనులయొక్క నీరాసి దత్తమండలము నందండి ఈ విషయమున అంధ్రేశన మేముయొ జనులయొక్క టుల సత్రిలయం దెచ్చుచు గొనెను. ఈవిట్లు సహకరణతో చాడ న్నుతుమనగ గొచ్చుకొద్దెంతటిక ప్రసతిలంపునో గం జాహుండిలమువలెను కే.న. పంచాయతీయొక్క బిల్లునకు వ్యతి రేకముగ మహాజరు ముప్పుననని వంటే యేర్పాటు చేసినన్ని నాను. దత్తమండలమున. కూడా గొవిందుకును. పంచా రిము చేయవలసివచ్చును. అయిన సత్కమలందు గం సహితన దర్మాభిసాముల తగిన వాక్కుతో ముచ్చునొనర్చెదనగాక ద్రవ్య సహాయ ముక్కలలేను. మహాజరు ముప్పు గూర్చి నలమవారు నాక్కచాకిరి పంపగలరు.

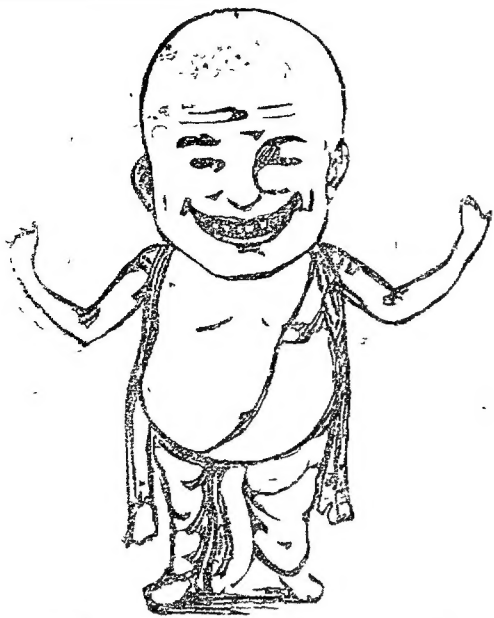
కనుపర్తి మార్కండేయశర్మ,
సైధర్మకాశి పరికాంపాదమడు, కీలుపాడి, మురగాను.

గ్రామపురస్థుల రాజ ప్రచారము

సాత్తూరు శ్రీనిధిపుత్రుడు తాలూకా గ్రామపురస్థులలో హక్కియ సహకార్య యూనియను అధ్యక్షులను ఆనందిత్ శేమవర్త గ్రామదాతులకుతులుగా, రాష్ట్రీయ సహకార యూనియను కార్మిదర్శులన శ్రీయతి నరసింహదేవర సత్య గారాయాగా, యీ తాలూకాలో గ్రామపురస్థుల గూర్చి కేంద్రస్థానము రాష్ట్రీయ యూనియను తరపున ఏర్పాటుచే యుటకు ప్రచారముచేయుచున్నాడు 28 తేదీ వడమలపురం శంకముల నాట్యుర పురం నింకటానలపుర, వీరపాలెందపురం, తిరుత్తగం గ్రామాదులు పుండ్యం గ్రామ పేదలతో మున్నటిం చిరి ఈ గ్రామపురస్థుల కమ్మకాన విశేషముగ నున్నాడు. నీ 400 సంవత్సరం లక్రిందను ఆంధ్ర సత్కమందు తిరుమల వాయడ: క జ్యకాలములలో యీ ప్రాంతమునకు వచ్చి యిక్కడ నిరవాని మేరకరణకొరి. ఇప్పటికి ఆంధ్రభా వయే యిటిలో వాడుకభాషగలదన్నది దేవబాషలు ఆచార్యుల హారమును సంఘట్ట బాట్లు అగ్రస్యమునే కల్ల దిచ్చేను. కే.న. మంచి వ్యవసాయకల: వ్యవసాయమే వీరి క్రవాసక్తి. గమచుడు, బొగలంకలి జిల్లా గ్రామపురస్థుల ఒక-త్తా ఇ.వి.కేల కమ్మవారు జ్ఞానభాగవతి, గ్రామ మున సమూ యీ గ్రామపురస్థుల కమ్మవారి కుటుంబీకులే యొయు న్నాడు. కమ్మవారి గ్రామపురస్థులలోను గ్రామ పంచాయతీలు, సహకార సంఘములు, పుస్తక భాండాగారములు, నెలకొలుపబడియున్నవి. పంచాయతీల అధ్యక్షులు సహకార పంఘ అధ్యక్షులు కమ్మవారి యొయున్నారు శ్రీయతి రాను దానుపంతులుగా, నరసింహదేవర సత్యనారాయణగారు గ్రా మములోనికొరీయ గ్రామపురస్థుల మంచి పోత్సహము కలుగ జేయుటచే నుంచిసభాధ్యక్షులు కలనున్నది. ఆంధ్రభాష వ్రాయక చదువన యిక్కడియందొక్క మరచిపోయినారు. పుస్తక భాండాగారములలోను పంచాయతీ పాఠశాలలోను ఆధ్యక్షులేకలకును ప్రచారకలకు నియోగించవలసినదిగా హచ్చురించిరి. 27 తేదీని రామదానుపంతులుగారు, సత్యనారాయణగారు శ్రీనిధిపుత్రుడు తాలూకా రాజపాలం విచ్చే సిరి. ఈ గ్రామములో 5 వేలమంది ఆంధ్రక్షత్రియులు నివసించు చున్నార. వాయత్రియ పెద్దబహిరంగసభ పూసపాటి కుమారస్వామి రాజాగారి అధిపత్యమున జరిగినది. కుమారు నాలుగు వందలమంది త్రితీయ: పముఖులు సభకు విచ్చేసిరి. సత్యనారాయణగారు ప్రజల ఆర్థిక దుస్థితిగురించి మాట్లాడి విదేశ పనుబహిష్కరము చేసి, వ్యవేశపన్న పరిగ్రహణమువ్వారా, దేశీయ వృత్తులకు తన పోత్సహము కలుగజేయవలసినదిగా హచ్చురించిరి రామదాను పంతులుగారు, ప్రజ సంస్థలు వృద్ధిపరచి, వ్యవేశపన్న నిర్మాణమునకు సహకారసంస్థలు బాగుగ యువయోగించుకొని ప్రజల ఆర్థిక స్థితిగతులు వృద్ధిపరచ వలసినదిగా కోరిరి. 28 తేదీనాడుంకలములోయొక్కలలో 20 గ్రామపురస్థుల సహకార్య సత్యనారాయణగారు, రామదా నుపంతులుగారు ఉపన్యసించుటకు కల్గుచున్నాడు. గ్రామపు రస్థుల గూర్చి కేంద్రస్థానము లొక్కలలో ఏర్పాటుచేయబడు తును, భూమి కలభా బ్యాంకు నిర్మాణము చేయబడుతు యీ సహకార్య ఏర్పాటుచేయబడినది. తిరుత్తగలి గ్రామపురస్థుల పట్ల యిరువది గ్రామపురస్థులు 5 మెళ్లతో పుర నున్నది. సహ కారసంఘములు, గ్రామ పంచాయతీలు బాగుగ పనిచేయుచు న్నవి ఇవి అన్నియు కమ్మవారి గ్రామములేను. కమ్మవారి ముద్రణాలయముగూడ యిక్కడ యొకటికలదు. కమ్మవాల యను పత్రికయొకటి యిచ్చటనుంచి ప్రకటింపబడుచున్నది.

(స్వకీయవిలేఖరి) రాజపాలం

అంధ్రమాన

(ఆంధ్రపత్రికకు ప్రత్యేకం)

కారణం

హోటలు యజమాని—ఈ నెలఖరనండి నవ్వు పని చాలించుకో, నీపని బాధిగా బాగుండలేదు.
వంటవాడు—అయ్యో, నావంట రుచిగా ఉందని, అంధరూ మెచ్చుకొని సంతోషంగా తింటున్నారండి.
హోటలు యజమాని—అందుకనే నన్ను పెళ్లి పామ్యంతున్నాను.

వంతుకు వంతు

మేజిస్ట్రేటుకొడుకు—మా నాన్నతో చెప్పతా. నన్ను ఖయిదులో పెట్టిస్తాడు.
మేజిస్ట్రేటుకొడుకు—నీసంగతి మా నాన్నతో చెప్పతా. నీకు ఆపరేషన్ చేయిస్తే, చస్తావు.

పందెం

ఇద్దరు బాటసారులు హోటలులో నెలకొని భోంచేసిరి. ఒకరోజున ఇద్దరికీ పొట్టబుర్రులు పుట్టాయి. అయిన అందుకు ఒప్పుకొనెను. ఒకటి, రెండూ, మూడు అనగానే బాటసారులు గుడ్డాలెక్కి, పెరిగె తిరి, పిల్ల వల్లితిరిగి హోటలుకు రాలేదు. హోటలుకీసరుకు, భోజనానికి ఇయ్యవలసిన డబ్బా చేరలేదు.

కోటు

ఒకడు—భోంచేస్తూ ఎందుకయ్యో, కోటువంక అట్లా చూస్తావు? నాకోటువంక నేను చూడకుండా భోంచేస్తున్నాను.
ఇంకోడు—అందుకనే నీకోటు చాలనేపటికిందటనే చూయమయింది.

పేరు

పెద్దమనిషి—అబ్బాయి, నీ పేరుచెప్పు, కానీయిస్తాను.
బాలుడు—సముద్రాల వెంకటరామ గోపాలరావు, నాలుగు మాటలయినయ్య, అణాయియ్యండి.

యుద్ధం

ఒకడు—ఇదేమిటి?
ఇంకోడు—నైన్యమండే వోటు. ఇక్కట యద్ధానికి తరిగితు చేస్తాడు.
ఒకడు—అయితే కాంటికి తరిగితుచేసేవోటు ఎక్కడ?

పుట్టినరోజు

ఒకడు—ఎల్లయ్య జరుపుతున్నది, ఎన్నో పుట్టినరోజు పండగ?
ఇంకోడు—ఎల్లయ్యకు నలభైఏళ్లు. ఇప్పుడు జరిపే ఏడో పుట్టినరోజు పండుగ.

భూకంపం

జవానువాడు—మా దేశంలో నిప్పుకూ, భూకంపానికి గూడ ఇన్సురెన్సు చేస్తాడు.
భారతీయుడు—నిప్పుకు ఇన్సూరెన్సుచేస్తారంటే, అర్థమయ్యి ఉగాని, ఎవరయినా సరే భూకంపం ఎట్లా పుట్టిస్తారయ్యా?

వెంట్రుకలు

అంగడివాడు—ఈమందుకొనండి. ఒక్క రాత్రిలో బట్టతలనిండా వెంట్రుకలు మొలుస్తాయి.
ఎల్లయ్య—నీది బట్టతలే. ఇవ్వాలి రాత్రికి నవ్వు రాదు కుమాడు. నీకు వెంట్రుకలు మొలిస్తే, ఆపివేట్ట నేను రాదు మంటాను.

రంగు

ఒకడు—ఈబల్లమీద రంగు పూసాడు. మీబట్టకంటే కంటుండి లేవండి.
ఇంకోడు—ఫరవాలేదండి. ఈరంగు ఎట్టది. నాథో పతిరంగూ ఎట్టదే. ఈమధ్య భోవతిరంగు తగ్గిపోతున్నది. దీని మీద కూర్చుంటే, మల్లీ రంగు వెయ్యకుండా పరిపోతుంది.

వొంగ

మేజిస్ట్రేటు—వొంగన కాటేటంత ధైర్యం నీకట్లా వచ్చింది?
శ్రీ—నీకట్లా నా పెనిమిటనుకొన్నాను.

ట్రాంబండి

ప్రశ్న—ట్రాంబండి జనంతో నిండివుంటుందనికో. అప్పుడు ఎవరయినా శ్రీ ప్రవేశిస్తే, లేచి చోటిస్తారా లేదా? జవాబు—ఇయ్యవండి. మాదనట్టు నటిస్తాడు.

శవం

శవంతో చాలా బండి శ్మశానండాకా వెళ్తుంటే.
బాలుడు—కానీ, పిళ్లల్లో ఎవరిని తగలేస్తాడు?
ఏడుపు
ఎల్లయ్య—మీ పిల్ల లిద్దరు రాత్రి పడుకుంటే నీకు నిద్రపట్టుతుందా?
పుల్లయ్య—ఫరవాలేదు. ఒకరు ఏడుస్తుంటే ఇంకోరి ఏడుపు విపించదు.

కాలు

ఒకడు—నీ కాలిమీద పెట్టెపడ్డంటే. నోప్పి బాగా పుట్టిందా?
ఇంకోడు—పుట్టింది. నేను బరువయిన పెట్టెను ఎత్తుకొని పోతుండగా, నాభార్య జాగ్రత్త పొండి అన్నది. పెట్టె మాట వివడం నాకు అవమానంగనక పెట్టె వెంటనే కిందపడే కాను. అది కాలిమీద పడ్డది.

రొట్టె

ఒకడు—రొట్టె నాకక్కరలేదు. రాత్రి బుట్టలో ఎరికలు తిరుగుతున్నాయి.
ఇంకోడు—అబద్ధం. పిల్లి బుట్టలో పడుకునే ఉన్నది.
హోర్యోనియం
భర్త—ఈ హోర్యోనియం కొన్నావా ఏమిటి? మన పక్క ఇంటిలో హోర్యోనియం ఎప్పుడు రొదపెట్టుతూనే ఉంటుంది. అది చాలదా?
భార్య—నేను కొన్నది అదే.

ఇనుపపెట్టె

ఎల్లయ్య—నీన్న రాత్రి దొంగలు మా యింట్లో ప్రవేశించి, ఇనుపపెట్టె కదలించారు.
మల్లయ్య—అయినా ఏంభయంలే? దానికాళం ఎవ్వరికి రాదు.
ఎల్లయ్య—అందుకనే నాళ్లు ఇనుపపెట్టెను ఎత్తుకొని పారిపోయాను.

అల్లరి

మేజిస్ట్రేటు—నవ్వు తాగి అల్లరి చేసావని చార్జీ వచ్చింది.
ముద్దాయి—అయ్యో నేను శ్రీ నాధుడంత బూతులు చెప్పను. రానులింగడంత, అల్లరివాణ్ణిగాను పోతన్న అంత మోటవాణ్ణిగాను. భీముకవంత తిట్టుబోతునుగాను.
మేజిస్ట్రేటు—గుమాస్తాగారూ ముద్దాయిచెప్పే పేర్లన్నీ వ్రాసుకుని, వాళ్లకుమూడా సమ్యములు పంపించండి. ఇటు వంటివాళ్లందరినీ శిక్షించి తీరాలి.

పరీక్ష

విద్యార్థి—నేను పరీక్షలో తప్పినా, జయమొందినట్టే.
ఒకడు—ఎట్లా?
విద్యార్థి—అన్నిటో ప్యాసయినాను. మొత్తపుమార్కులు మాత్రం తక్కువవచ్చినయ్యాయి.

నేర్చుకోడం

టీచరు—నేను చెప్పింది నేర్చుకుంటున్నావా?
విద్యార్థి—లేదండి. వింటున్నానండి.

అబద్ధం

తండ్రి—నేను చిన్నప్పుడు ఎప్పుడూ అబద్ధం చెప్పలేదు.
బాలుడు—ఎప్పుడు చెప్పడం మొదలుపెట్టావు?
పెళ్లి
ఒకడు—నన్నటి పెళ్లిలో, పిల్లలు ఏడుస్తుంటే అసహ్యంగా ఉన్నది.
ఇంకోడు—నా పెళ్లికి నేను పిల్లలను రానివ్వను.

జయిలు

మేజిస్ట్రేటు—నవ్వు ఇదివరకెన్నడయినా జయిల్లో కొన్నాళ్లు ఉన్నావా?
ముద్దాయి (ఏడుస్తూ)—ఎప్పుడూ లేనండి.
మేజిస్ట్రేటు—ఏడవబోతు. కొంచెం నేపటికి నవ్వు జయిల్లోకి వెళ్లుతావు లే.

అశ్చర్యం

క్రికెట్టు ఆడుతుండీరి. ఒకవృద్ధుడు మధ్యప్రదేశమున గడ్డిమీద కూర్చుండెను.
అటగాడు—ఏమయ్యా, ఇక్కడ కూర్చుంటే మీకు అపాయం, లేచిపోండి.
వృద్ధుడు—నేను గడ్డిమీద కూర్చోలేదు. కాగితం వేసుకుని కూర్చున్నాను.

బరువు

ఎల్లయ్య పుల్లయ్య తమబతువు తూచుకొనిరి.
ఎల్లయ్య—నవ్వు చాలా లావుగా ఉన్నావు. మన ఇద్దరం సమానంగా తూగాలెనంటే, నీలో కొంచెం మాంసం తీసి పోయ్యాలి.
పుల్లయ్య—అంతకంటే నవ్వు నా అంత లావు గారాదా?

తాగడం

స్నేహ—నవ్వు తాగుతావా?
సాక్షి—(కోపంతో) అది నాపనండి.
స్నేహ—ఇంకా ఏమయినా పని ఉన్నదా?

అడ్డంకి

తండ్రి—భార్యను అడ్డంకి అని పిలుస్తారు.
బాలుడు—కానీ, ఒక్క భార్య చనిపోయి ఇంకో భార్యాను చేసుకుంటే మొగవాడిలో మిగిలినదేమయినా వుంటుందా?

రయిలు

బాలుడు—తాత పరిగెత్తు. రయిలు వేడనులోకి వచ్చింది.
వృద్ధుడు—వెంకటి వేడనులో రయిలు తప్పితే ఇక్కడికి పరిగెత్తుకు వచ్చాను.

గొంతు

సంగీతపు మేస్తరు—మీ అమ్మాయి గొంతు చాలా బాగుపడ్డదంటే.
తండ్రి—నిజమేగాని జబ్బు పూర్తిగా నిమ్మలించలేదు.

అనుకరణం

భార్య—పుల్లమ్మ నేను ఎట్లాచీర కట్టుకుంటానో ఎట్లా జడవేసుకుంటానో అట్లాగే వేసుకుంటుంది.
భర్త—అందుకనే మూసివాయినం ముత్తయదల్లె వుంటుంది.

The Andhra Tutorial Home
VIZIANAGARAM, VIZAG, DISTRICT
(Director:—'Andhra Visarada' THAPI DHARMAROW, B.A., M.R.A.S., Formerly Lecturer, Newington College, Madras.) Coaches private candidates for Part I of the INTER-MEDIATE and B.A., Examinations. Provides RESIDENTIAL ACCOMODATION. Session commences from 1st July. Expert instruction by WELL-KNOWN and EXPERIENCED Lecturers of the Maharajah's College Vizianagaram. Instruction in VER. COMPOSITION and systematic CORRECTION OF ESSAYS are special features. Moderate charges, Limited accomodation. To save disappointment apply AT ONCE to 'The Director, The Andhra Tutorial Home, Vizianagaram (Vizag Dt.)'

మిస్ బి. మత్తయిగారు

ఎం. బి. బి. ఎస్., ఎం. ఆర్. సి. ఎస్.

మదరాసు వైద్య కళాశాలయందు డాక్టరు పీఠశిరిగి చిన్నప్పనాచే ఉపాధ్యాయునిగ నియమింపబడిరి. వీయన్నాలో శిశురోగనివారణయందు ప్రత్యేకశిక్షణ బహు వచ్చెను. [ప్రె. ఖా. బి.]

బ్రహ్మ లేకుండగనే వివాహము

జరుగుట

పటమునకు పుష్పమాల వేయుటతో

పెండ్లి ముగియుట

తిరువనంతపురము, జూన్ 26—క్విలానలో ఒక వింత వాదన జరిగినది. క్విలానునందున్న కన్యకును బోర్నియో ద్వీపమునందున్న కన్యకును వివాహము ఒక పనిశ్చయింపబడినది. మహారాష్ట్రమునాటికి ప్రియదనందు క్విలాను చేరుకొంటున్నందున ప్రాసీయందెను. కాని ఆనాటికి అతడు రాలేదు. కారణంకొరకులచే కన్యకును పీఠశిర పోయెనని ఒక లేఖ పంపెను. అందుపై ఆ కన్యకు మహారాష్ట్రమున కన్యకాదాని చాయాపటమునకు పుష్పమాల వైచెను. వివాహము యథావిధిగ జరిగినట్లు పెద్దలు ఆశ్చర్యపడించిరి. వివాహసంతరము ఇంకొక తన భర్తను కలసికొనుటకై బోర్నియోకు ప్రయాణమయ్యెను. (ఫ్రీ ప్రెస్.)

బలూరుపూటు సత్యాగ్రహము అంతమొందుట

బలూరుపూటు, జూన్ 26:—సత్యాగ్రహము నాయత్తులకు అనిల పొందునాడు దీనిజనలు కమిషనరు గారితో ఆశ్రయదేవులవారి కష్టములనుగుంచి చూట్టారే, అందుపై సత్యాగ్రహము ముగియవలెనని. (ఫ్రీ ప్రెస్)

నరే మహమ్మదు అహమ్మదు

సయ్యదు ఖానుగారు

నియుక్తరాష్ట్రముల తాత్కాలికపు గవర్నరుగ పనిచేయుచున్నవారు.

మదరాసులో మొహరం

మదరాసు మొహరం ఉత్సవములందు విశేష మేమన హిందువులుగూడ ఎక్కువ ఉత్సాహముతో పాల్గొనుచున్నారు. హిందువాకడు పులివేషము వేయుట. [పి. ఎన్. ఎ.]

నర్సాపురం తాలూకాభివృద్ధి

సంఘము

ఆంధ్రప్రదేశ్ బహుమతిపరిషత్

జూన్ 27:—ఈనెల 2, 8 తా. ఖిలలో జరిగిన పత్తి ఫలితములు ఈక్రింద వివరించుచున్నాను.

1. శ్రీమతి గంగం అమ్మన్న రాజా, కైకలూరు
2. " బత్తెపల్లి కామేశ్వరస్వామి, నర్సాపురం
3. " వి.వి.యల్. బాలాశ్రీపురమండరం, నర్సాపురం
4. " శివస్వామి లక్ష్మీనరస్వామి, నర్సాపురం
5. " వల్లూరిపిల్లి కమల, ఆంగలూరు
6. " వి. శరస్వతి అమ్మల్, సంకిగామ
7. " తిప్పిరెడ్డి రామకుమార్, ఆంగలూరు
8. " పత్తిరాజా సీతామహాస్వామి, నర్సాపురం
9. " అరెకపూడి నాగభూషణం, ఆంగలూరు
10. " శేట్రుకంటి బానకమ్మ, కాకినాడ
11. " ఉ. కమలానీతమ్మ, కాకినాడ
12. " బెండపూడి చంద్రమతి, ఏలూరు
13. " గొట్టిపాటి సీతామహాస్వామి, ఆంగలూరు
14. " తిప్పిరెడ్డి పంపూర్ణ, ఆంగలూరు
15. " ఆచంట వసుంధరమ్మ, నర్సాపురం
16. " గొట్టిపాటి నవరత్న శిఖామణి, ఆంగలూరు
17. " పెండ్లాల వెంకటసీతమ్మ, ఆంగలూరు.

పైవారు పరిక్షలో కృతార్థులైరి.

కృతార్థతయొక్కయోగ్యత పైప్రవాసిన వరుసనగలదు. ఇందులో మొదటివారు దేశోద్ధారక శ్రీయత కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుగారిచే నివ్వబడినట్టియు, రెండవవారు సంఘము ఇచ్చినట్టియు బంగారుతలకములను బడయుదురు. తరువాత అయిదుగురు పుస్తక బహుమానములను (మహాభాగవతము సంపూర్ణపత్రము) బొందుదురు. ఈరీతిని కమిటీవారు తీర్మానించి యుండిరి. కాన తెలుపుటకు సంతసించుచున్నాను.

సంఘముయొక్క 27 వ వార్షికోత్సవము వచ్చేనెల 8 వ తేదీని (ఆదివారము) జరుగును. ఆరోజున బంగారుతలకములు స్తుతి పుస్తకములను కృతార్థతనొందినవారి కివ్వబడును. సంఘాధిపతులందరూ ఆనాడు పథకు విచ్ఛేదన చేతుకను కన్నులార చూడగోరువాను.

అద్దంకి బిందుమాధవరావు, కార్యదర్శి.

చిత్తూరులో ఖిద్దరు ప్రచారము

నారాయణపరమునందుండి "సంచార ఖిద్దరు వస్త్రాళిలము" 19 8 సం॥ రెడ్ జూన్ మాసము 29 తేదీలగా ఖిద్దరు జూలై మాసం 5 తేదీవరకు చిత్తూరుకి మార్చబడును. అన్ని రకముల ఖిద్దరు చిత్తూరుకి ఆ పుత్రికి సహాయమునందుండి కాశ్యపినిగరం తాలూకాలోని అగ్రహారము చిత్తూరుజిల్లా విద్యాసంఘాధ్యక్షులును నున శ్రీయత రా. బో రామకృష్ణ రాజులుగారి గృహమునందు పరిమళపరుచును ఖిద్దరు ప్రచారశలములముగా యింటింటికి కలెగలెన పంపి ఆసలు ధరల లకే అనుబంధము.

సి. వి. రంగంశ్రేష్ఠి, గౌరవకార్యనియంత.

కార్యరేషను క్రొత్త కమిషనరు

డి. బి. వెంకట నారాయణ నాయుడుగారి సెలవులో కార్యరేషను కమిషనరుగ నియమింపబడిన ఎం. జి. డా సాహెబుగారు ప్రస్తుతము రివిన్యూ ఆఫీసరుగా కార్యరేషనునందే పనిచేయుచుండిరి.

తా. వివాహములు బ్రాహ్మణులు, దైవము మొదలగు 8 విధములు. వారిలో మొదటి 4 వివాహములు ఉదకధారా పూర్వకముగ నొసంగబడుచున్నవి కనుక బ్రాహ్మణులకు ముఖ్యములు. ఇతరములకు ఆరు గాఢాధ్యాది వివాహములు బ్రాహ్మణులకు సంద్యములు. తక్కి ఆవిషండులు తండ్రికి అవమాన గోత్రవ్రతములు కులక్షయము నన్నికయు నగు కన్యకు వరించి.

3. హిరణ్యకేతి గృహ్యసూత్రము:—సమావృత ఆచారములతో మాతాపితౄ దీర్ఘకూత్. తాభ్యా మనుజ్ఞాతో భార్యం ఉపయచ్చేత్ సమాతం నగ్నికాం బ్రహ్మచారిణీ మపగోత్రమ్

వ్యా. నగ్నికా ఆసన్వాత్తవా, వైధువార్హా ఇతి వ్యాఖ్యానంతరం.

తా. వివాహరీతిపూర్తి అయినపిదప గురుకులమునుండి వ్యవహారముచేరి తల్లిదండ్రులకు పరివర్తనచేయుచుండవలయును. వారి యనుజ్ఞకై కొని అపగోత్రము బ్రహ్మచారిణీయు సలక్షణయు నగ్నికయు నగు కన్యకు పెండ్లాడవలయును. నగ్నిక అనగా సమర్థుడుగలది. సంభోగయోగ్య అని మఱొక వ్యాఖ్యాత

4. గోదీలగృహ్యసూత్రము:—నగ్నికాతు శ్రేష్ఠా.

తా. వివాహమునకు నగ్నిక శ్రేష్ఠుడగును.

5. జైమిని గృహ్యసూత్రము:—స్నాత్య మాతాపితౄ రావరీచకో, తదధీపస్యాత్, తాభ్యా మనుజ్ఞాతో జాయాం విందే తానగ్నికాం సమానజాతీయాం అపగోత్రం మాతురప పిండాం.

తా. స్నాతకవ్రతము చేసికొని తల్లిదండ్రులకు పరివర్తన చేయుచు వారి యధీపము యుండవలయును. వారి యనుజ్ఞకై కొని సన్ధ్యయు, అపగోత్రయు తల్లికి అపవీడయు అనగ్నికయునగు భార్యకు పెండ్లాడవలయును. అనగ్నిక అనగా ఏవయ నునందు బాలిక సిగ్గుపడి వస్త్రమును ధరించుచో అట్టి పయను గల బాలికయని వ్యాఖ్యాత చెప్పియున్నాడు.

తక్కిన సూత్రములందీ విషయమై ఏమియు చెప్పబడి యుండలేదు.

నగ్నికయనగా అర్థమేమి?

మనకు లభించుచున్న గృహ్యసూత్రములలో 8 గృహ్య సూత్రములు మాత్రము వివాహ్యాకావ్యా లక్షణమును చెప్పినవని యు, 4 సూత్రములు నగ్నికా వివాహమును విధించు చున్నవనియు, ఒక సూత్రము మాత్రము అనగ్నికా వివాహము ను బోధించుచున్నద యు మనవిప్రకృత గ్రహించివారము న గ్నికయనగా, శేషయో గృహ్యసూత్రము లందెప్పటిను నిర్వచించబడియుండలేదుగాని స్వృతి శంకరాది ప్రాచీన నిబంధన గ్రంథములందు నగ్నికాశబ్ద విలుల నిర్వచించబడినది. —

శ్లో యావచ్చేలం నగ్నస్తోత్ర యావత్క్రీడతి పాంసుభిః |

యావత్సంసజానాతి తావద్ధృతి నగ్నికా.

తా. బుట్టకట్టుకొనకు దుమ్ముతో ఆడుకొనుచు ఇతరదోషములేమియు తేలికకొనబాలవంతటి పరుగుగల బాలిక నగ్ని కయనంబడును.

శ్లో యావన్మలస్థితాం గానికావ్యాపున పన్నితా |

యోన్యాద్యివగూహేత తావద్ధృతి కన్యకా || 2

తా పురుషులను చూచుచు ఏబాలికబుట్టకట్టుకొనక ఉండుట స్థిరమగుచున్నదో అట్టిబాలిక నగ్నికయనంబడును.

శ్లో అష్టమేతు భవేత్సోరీ నపశేనగ్నికా భవేత్ |

దశమేకన్యకా ప్రాక్తా ద్వాదశేష్మతీస్యతా || 3

తా. 8 పంలి బాలికగారి, 9 పంలి బాలిక నగ్నిక 10 పంలి బాలికకన్యక 12 పంలి బాలిక వృషతి, యనియు చెప్పబడును |

ఈమాడు ప్రమాణములనుగృహ్యసూత్రములనుండి గ్రహించియు వారము ప్రకృతమన మనము చచ్చించు విషయము కూడ ధర్మశాస్త్రవిషయము కనుక మనమీ నిర్ణయము ముఖ్య ప్రమాణముగా గ్రహించవచ్చును

4 ఒకానొక గృహ్యసంగ్రహమునందు

శ్లో నగ్నికాంతుదేత్యే శ్యాం గూఢస్థురుమతీ భవేత్ |

ఋతుమతీత్వనగ్నికాతాం ప్రయచ్చేత్తు నగ్నికామ్ |

అప్రాప్తజనాగారి ప్రాప్తేజనీహే |

అన్యంతా భవేత్కన్యకా నుపహేనాతు నగ్నికా ||

“తస్మాదన్యంజనోపేతాం అగ్నాం అపయోధరామ్ |

అభక్తాంనైసోమాదై కన్యకా తు శ్రత్యేత్ ||

తా. సమర్థుడనిపడుచు నగ్నిక, సమర్థుడనిపిల్ల నగ్నిక కాదు. కనుక నగ్నికనే దానము చేయవలయును.

ఋతుమతీకాని పశుమగారి, ఋతుమతీ అయిపిల్ల

గోహిణీ, స్త్రీవిష్ణుముల వ్యక్తముకాని పిల్ల కన్య, సనోత్పత్తి

కాని బాలిక నగ్నిక ||

కనుక స్త్రీచిహ్నములు వ్యక్తము కానట్టియు, రజో

దర్శనము కానట్టియు, కుచోత్పత్తికానట్టియు కన్యకకు వివా

హము చేయుట ముఖ్యము.

5. ఆమరఃఖంబువునందు నగ్ని కా 2. గాగతాగ్రవా || యని నిర్వచించబడినది. అనగా సమర్థుడని పిల్లయని నిర్వచన ముజేయుబోయున్నది.

“గా” యనగా వస్త్రము, వస్త్రము ను భంగం కపోవుట న గ్ని యు, అట్టి యాడు గల బాలిక నగ్నిక శ్లో త్మయ న నేచం వ ర న సి వ్య స్థ్యులున్నా, స్వృతివ్యక్తమున్నా బోధించినది. ఒకధర్మశాస్త్రము మాత్రము 9 పంలి పిల్ల నగ్నికయని చెప్పుచున్నది. గృహ్యసంగ్రహముమాత్రము నగ్నికయనగా సమర్థుడనిపియు, యు, కుచోత్పత్తి కని బాలికయనియు చెప్పుచున్నది. నామ లింగానుశాసనములుపుమాత్రము సాధారణముగా సమర్థుడని పిల్ల నగ్నికయని చెప్పుచుండుటచేత కొంతవరకు గృహ్యసంగ్రహమును అనుసరించుచున్న మనము గ్రహించవచ్చును.

నగ్నికయన శబ్దమునగుచు చెప్పిన యీ రెండు విధములైన నిర్ణయములలో మొదటి 8 నిర్ణయములైన బాంధవులు లక్షితముగా వ్యాఖ్యములనివాకతోయిచ్చుచి మొత్తముమీద నగ్నిక యనగా ఋతుమతీకాని పిల్ల, అను విషయమై అంశము అనగా 5 గురు అగీకరించియున్నాడు. వివాహ్యాకావ్యావయో నిర్ణయమునగుచు బోధించినవిచెప్పిన గృహ్య సూత్రములను గూర్చినవివరము పూర్తియైనది.

జైమిని గృహ్యసూత్రమున దుమాత్రము అనగ్నికను పెండ్లాడవలసినదిగా విధిపడియున్నది. నగీ కయనగా దివ మెలతో విధిగా అనుపిల్ల. అట్టిపిల్లకాక పురుషులనందాది నప్పుడు సిగ్గుపడిబుట్టకట్టుకొనవలయునని తలంపుగల వ యు నున్న వచ్చిన బాలికను పెండ్లాడవలయునని చెప్పబడినది. “యస్మిన్ వయస్విజ్జ మావాసః పరిదవారి త్యేవసాగ్నా అనగ్నికా” అని జైమిని గృహ్యసూత్రవ్యాఖ్యాతయగు శ్రీనివాసాచార్య వ్యాఖ్యాన మొనర్చెను.

18 గృహ్యసూత్రములకుపరిశీలించి వానియందు చెప్పబడిన విషయములకు మామిత్రులగువారి యెరుపు నుందిమి. కనుక గృహ్యసూత్రములు కఠోక్తిగా రజోదర్శనము అగుటకు ముందే బాలికలకు వివాహము

చేయవలయునని బోధించిన ప్రమాణములను సావధానముగా పరిశీలించి శాస్త్రజ్ఞులను సదాచారపరాయణులను అగు మామిత్రులకు పండితులకూడ తమ యభిప్రాయము మార్చుకొని య భార్యను గ సంఘమునం దేయిన ఆశాస్త్రీ యాచారములు కొన్ని ప్రవేశించుచున్నయెడల వానిని రూపుమాపుటయ మన వంటివార మందఱుమ గలసి మన పాండిత్యమును అవకాశమును సద్వినియోగము చేయవలయుననియు కోరుచున్నాడను. లేక శేష ప్రాసిక ప్రాతయందు ప్రత్యుత్తరముసంగడిన విషయ మేమియున నన్నయెడల గృహ్యసూత్రముల దీ విషయ ము మాత్రము అనగా ఋత్యనంతర వివాహము కఠోక్తిగ విధింపబడియుండల ఆ విషయమునే ప్రాయవలయును. కాఖాచంగ్రమణులు చేయుచు చనువులకు ప్రాయవలకు కూడ వివాహముగా నున్నట్టియు పశేషదే ఆంధ్రపత్రికయం దిది వలన ప్రాసినట్టియు “స్తా...తివిరదాది ప్రసక్తి మాత్రము తీసికొని రావలయును ప్రార్థించుచున్నాడు. గృహ్యసూత్రములు, ధర్మశాస్త్రములు, మనుస్మృతి వేదములములు అను విషయములను గుఱించిన వ్యాసములు మన మీ విషయములు చర్చించి ప్రాసినపద.

“గృహ్యసూత్రములు, ఋతుసమావేశము” అనుపేర మన ముభయములను సప్తమగన, విల్లముగను సర్వవిషయములను ప్రోడిగించి వ్యాసము ప్రాసినయెడల పాపములకు శాస్త్రపరిచయమును కలగజేసినవారల ముగరుము సమావేశమును గూర్చి మము ప్రాయబోవు వ్యాసమనందు విధిలేదు కావున తత్వముకలవయిన సంగతిసందర్భము సంతయు సంభవంపక సప్తమగ మనకు చర్చించి తిరవలయును గనక అప్పుడు చచ్చించెను. ఇప్పుడు ఆ విషయము నుపేక్షి చలయును. శ్లో అపి నవతు సమాప్తా చ్యాచక్ర్య పృనేకా కాచిదిపిచి యచ్చేం యామనై వాల్మీకి శ్లో స్వకృత వ నిలమే తు స్మితిసావవాగ్ధం త్రుమపి కరుతే యత్యాదీ తత్త్వమితి ||

In the Court of the District Munsiff of Tirupati.
S. C. 196/28.
M. S. Gopalachariar—Plaintiff.
M. Thiruvengkatachariar—Defendant.
Whereas a suit is filed against you for Rs. 127-0-0 by the plaintiff herein, please take notice that the above suit is posted to 28-5-'28 and if you do not appear on that date, the suit would be decreed exparte.
M. VENKATA KRISHNAMACHARIAR,
4915
B.A., B.L.,
Vakil for Plaintiff.
19-6-28.

స్వధర్మ ప్రకాశి ను.)

శాస్త్రీయమా? అశాస్త్రీయ

అకయందు కొంతకాలమునుండి ప్రక

ముత్త్యనంతర వివాహములు తమ వాదము

నుగూర్చి పత్రికలందువున్నాడు కాని సమాధానవిషయము విషయము శేషము వారు వ్రాయుటలేదు. అయినను సంగతి సందర్భములను గమనించియో గమనింపకయో ఋత్యనంతర వివాహములు గృహ్యసూత్రమును మనుస్మృతిని నిబంధన గ్రంథములను ఇతర ధర్మశాస్త్రములను వేదములములను అచ్చటచ్చట తమతమ వ్యాసములనుబట్టియొందుచున్నాడు. కావున కఠోక్తిగ గృహ్యసూత్రములు మున్నగువానిని ఆధారముగ గ్రహించి క్రమముగ నాతివి సమైక్యముగ నాతిసంగ్రహముగ కొన్ని వ్యాసములను వ్రాయుచున్నాడు. ప్రత్యుత్తరమును కూడ శేషగ్రంథముల ననుసరించి వ్రాసివాడనో అట్టి గ్రంథములనే ప్రమాణముగ పరిగ్రహించి వ్రాసినయెడల వాతకులకు నుబోధముగా నుండును.

ఋత్యనంతరవివాహము గృహ్యసూత్రబోధితమా?

ఋత్యనంతర వివాహము గృహ్యసూత్రములందు విశితము అనువాద ఏ గృహ్యసూత్రమునందు విధింపబడియున్నదో శేషిజలమ ప్రమాణమును చూపించి యుండలేదు. ముద్రపడి ధమేగవా. అసలు గృహ్యసూత్రవిశేష లగు విషయ ఆయా సూత్రము ననుసరించు వారలకు అవశ్యవ జీయకులయొక్క స్వసూత్రమునందు విశితములయిన శబ్దములను ఎవరి ఇతర సూత్రవిశేషములయిన కృత్యముల వాచరించిన యెడల కాఖారండుడగుననియు ధర్మశాస్త్రము లన్నియు నగీ రించుచున్న విషయముకూడ ఎఱుంగవలయును. శిష్టుల యాచార కూడ ఈవిషయమునే అనుసరించుచున్నదిగా! స్వసూత్రమునందు విశితముకాని కొన్నివిధముల తమ తమ వేదశాఖలకు సన్నిహితములగు సూత్రముల ననుసరించి చేయుట ధర్మశాస్త్రములంగీకరించుచున్నది. స్వస్వసూత్రవిధానముగ మాత్రము అన రింపకూడనను విషయమును అందరంగీకరించుచున్నా ప్రకృత్యన లభించుచున్న గృహ్యసూత్రములందు కఠోక్తిగ ఋత్యనంతరవివాహము ప్రతిపాదించబడి లేదనియు ఋతు నగుకు కంటే పూర్వమునందే పెండ్లిచేయవలయునని స్పష్టముగ చెప్పి యున్నదనియు శేష చెప్పుచున్నాడను గృహ్యసూత్రములు ప్రయోగక్రమమును తెలుపుటగాను ఏర్పడి యుండుటచే శేషియందు ఎట్టిపిల్లకు పెండ్లిచేయవలయునో అనువిషయమును చెప్పబడినప్రసక్తి లేకపోయినను, కొన్ని గృహ్యసూత్రములు మాత్రము అవిషయమునుగూడ బోధించినవి.

లభించెడి గృహ్యసూత్రములు

1. ఆపస్తంబ, 2. బోధాయన, 3. హిరణ్యకేతి, 4. భారద్వాజ, 5. వైఖానస, 6. కాత్యాయన శేక వా ప్ని, 7. నానవి, 8. అశ్వలాయన, 9. నాఖ్యాయ, 10. కాపి, 11. ప్రాహ్మణ్య, 12. భాగవత, 13. గోదీల, 14. జైమిని, 15. గృహ్యసూత్రములు లభించుచున్నవి. ఈగృహ్య సూత్రములలో కఠపటి 2 సూత్రములను చూచుటకు అవకాశము నాకు లభింపలేదు. తక్కిన 18 సూత్రములలోను 5 సూత్రములు మాత్రము వివాహయోగ్యమును కన్యకావరీచకంటే తక్కినవియును కనిగి నులక్షణగా ఉండవలయునని సూచించియున్నవి. కొన్నిటియందు అదియును సూచించబడియుండలేదు. తక్కిన 5 సూత్రములు మాత్రము వివాహయోగ్యమును కన్యకయొక్క నియన్ధినిగూర్చియున్నవి.

వివాహ్యాకావ్యా లక్షణము

1. మానవ గృహ్యసూత్రము:—బాధుగుతీం క వ్యా ఆస్పృష్టమైథునా ముపయచ్చేత్, సమానవర్తా మసమాన వ్రతగాం యవీయసీం నగ్నికాం శ్రేష్ఠమ్.

తా. బంధువులు (సోదరులు) గలదియు, సమానసంపన్నులు, సవర్తయు, అసమానవ్రతయు, తంకంటే చిన్నదియు, శ్రేష్ఠయు, నగ్నికయు అగు కన్యకు పెండ్లిచేసికొనవలయును.

2. వైఖానసగృహ్య సూత్రము:—అధ పాణిగ్రహణం, అట్టేవివాహోభవంతి. బ్రాహ్మణ, దైవి, ప్రాజాపత్య, అర్జు, ఆనుర, గాంధర్వ, రాక్షస, వైశాచి,.....ఏవంప్రథమే చత్వరః తోయప్రదానపూర్వకా శ్చస్తా బ్రాహ్మణ్యవ్య నేతి రే జనుశ్యాః.....మాతురపపిండాం పితురపమానగోత్ర ఋషి నాతాం లక్షణసంపన్నాం నగ్నికాం క వ్యాం వరియత్వా.

దక్షిణాపి కా

4702

విజ్ఞానచంద్రికా గ్రంథమాలలోని 36వ కుసుమము

గ్రంథకర్త: దిగవల్లి వేంకటశివరావు బి.ఎ., బి.ఎల్.
ఇది దక్షిణాపి కా దేశచరిత్ర, భారతీయుల చరిత్ర, గాంధీమహాత్ముని జీవితచరిత్ర, మనోహరమగళైలి. 482 పుటలు.
22 ప్రకరణములు. 5 చేతపటములు. 6 బొమ్మలు. 6 అర్థ బొమ్మలు. రెండు భాగములు కలిపిన కాలికో లైండు. భారతి హిందూపత్రికల ప్రకంశించినవి. వెల రు. 2-6-0. మాత్రమే.
(విజ్ఞాన చంద్రిక చందాదారులకు, స్త్రీలకు, విద్యార్థులకు మాత్రము వెల రు. 2-0-0). పొట్టి ప్రత్యేకము. కొద్ది ప్రతులే యున్నవి. వెలయువారు.
వలయువారు—దిగవల్లి వేంకట శివరావు
బి. ఎ., బి. ఎల్. బెజవాడ అని వ్రాయుడు.

4 మహాసూర్యావర్తి
ప్రకటనయైన యోగము. ప్రతివారికి ఆవసరమయినది తులసిగుట్ట, నోటినిదూరుట, కాళ్ళుచెట్టులు మంటలు, నోటి తుడి, గుండెలలోమంటలు, మొంటలను శుభ్రపరిచుకొనునకు పచ్చని ధను. శ్రీ ముక్త్యాలరాజావారి సంస్థానమున తయారయినది. వెల రు. 1-8 రు 5/-.
ఆర్డరసాయనశాల. ముక్త్యాల(కృష్ణా). 2126

ప్రకటన (2046)
కోసుల స్వయముగ వచ్చిగాని, బాలులద్వారాగాని పోలటకాములను తెలుపుదు చేసినచో కోగవ్యభావనకు పుచ్చుకొనవలసిన మందు, పద్ధత్యము, ఎన్నెన్నో వివరములు వ్రాసివ్రాసి పంపించవలెను. (నెం 2)
చాక్లెట్ల శ్రీపాద కృష్ణమూర్తి శాస్త్రి, బెజవాడ

AMRUTANJAN
The Only Pain Killer
Price Annas 10 only.
AMRUTANJAN DEPOT.
BOMBAY & MADRAS.

ప్రతాప కస్తూరి మాత్రలు (15-285)
4 మిక్కిలి ఘాటును నువ్వానగలది
1-2 మాత్రలను పుచ్చుకొనిన ఆనందమునకు సుందర యే శాక ఆజీర్ణము, వాయువు, జలుబు, జ్వరము, దగ్గు, ఉబ్బనము, కఫము, చిన్న బిడ్డ గుణము, కలరా, ప్లేగు మొదలగు అనేకమగు వ్యాధులను హరించుటయే గాక బలమును, జీర్ణ శక్తిని, ఆరోగ్యమును గలిగించు వరప్రసాదము
ప్రతి గృహమున దుండవలసినది 250 మాత్రల సీసా 0-4-0
12 సీసాలు 2-8-0. 3. పి. చార్లెస్ పిన్కీ టెక్స్ 0-5-0.
పి.కె.ఎ. అండు కో, ఆయుర్వేదసమాజం, పెరినేసి. లూకా

మొ.
లో సాపించి.
నందు సంఘసహం
సంఖ్యాకముగా రక్షించి
రలో గోవిందాపుటవన్ను
గొప్పతోటలు బిల్లింగులలో క్రయము.
సంస్థ ప్రతిష్ఠించి రిజిస్టరు చేయించినారు
యొక్క సంపూర్ణ కార్యసాధనలకు వేనవేల పట్టులు
లాదిద్రవ్యము అవశ్యకమైయున్నది. ఇప్పటికి ఈసంఘము
హిందూమహమ్మదీయుని సోదరిసోదరులు తమ శక్త్యానుసారము
సత్వోత్సాహమున 10 వేల మంది మహారాజు పో. గుం
మొదలు సహాయులవరకు సభ్యులవహించి యున్నారు. ఈ
సంఘమున సభ్యుల నెహించెడి పుచ్చాత్ములు కనీసము సాలు 18
1 రూపాయకు తక్కువ లేని చందావయ చేసి సభ్యులవహించి
ప్రార్థింపుచున్నారము. చందా పంపించెడి చాతలు తమ
పూర్వమైన యడన్సులో రాజమండ్రీ శ్రీ గోతమీ గోరక్ష
సంఘముపేర పోస్టుద్వారా ఇకాన్యూరుగాను మనీయార్డరుగా
ను సామ్యుపంపిన వెంటనే రసీదు అందచేయబడును కోరిక
వారికి రూపులుకు. కార్యక్రమము పంపబడును—ఇట్లు శ్రీ
గోతమీ గోరక్షసంఘము ప్రధాన కార్యదగ్గి, బెజవాడ కలె.
రసింహు ప్ర, రాజమండ్రీ. 4608

ఇంకను ఆలస్యమా
నెలలోనేసంస్కృతముతో మాట్లాడగోరువా
తెలుగు లిష్టిలోనున్న మా ఆరు సంస్కృత పుస్తక
ముల చదువుడు. వాని వెల రు 2-2-0
వి. దుర్గయ్యశర్మ
3404 పెద్దాపురము

ఆంధ్రగ్రంథమాల
నెం. 7 తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు.
ఈ గ్రంథమాలయందు విజ్ఞానాభ్యుదయమునకు సాధనములై వివిధవిషయములకు సంబంధించిన గ్రంథములు రెండుమాసముల కొకగ్రంథమువంతున బయిరింపబడును.
వెలువడిన గ్రంథములు
1 శతకమంజరి (భక్తిసంపుటము): వృషాధిప, సర్వేశ్వర, దేవకీనందన, ఒంటిమిట్టరఘువీర, నారాయణ, కాళహస్తీశ్వర, దాశరథి, రంగశాయి, రామతారక, రామచంద్ర శతకములు పది యిందు గలవు. ఒక్కొక్కశతకమునకు పీఠికయు, పాఠభేదములును గలవు. (ఈ శతకములు విడిగను దొరకును.) ౧-౮-౦
2 బసవపురాణము (ద్విపద): పాల్కురికి సోమనాథుడు. అనేక తాళపత్రమాతృకలను బరిశీలించి కూర్చిన మూలము. పాఠభేదములు సూచింపబడినవి. శ్రీ వేటూరి ప్రభాకర శాస్త్రిగారు వ్రాసిన విపుల మగుపీఠిక గలదు ౨-౮-౦
3 గాంధీమహాత్ముని జెల్లాము కాంగ్రెసు అధివన్యాఖ్యోసము ౦-౪-౦
4 కమలాక్షి (చిన్నవిచ్చితక): శ్రీ రాయనం వేంకటశివుడుగారు, యమ్. ఏ. యల్. టి. ౦-౮-౦
5 నీతినిధి: ఇది యొక యుత్కృష్టసీతీగ్రంథము. ఇది తొలుదొల్ల రెండువేలండ్లకు ముందొక భారతీయ పండితునిచే తిలకభాషయందు రచియింపబడి పదవడి యనేకభాషల బరివర్తితమై వ్యాప్తిని గన్నది. అనువాదకులు శ్రీ వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు ౧-౪-౦
6 త్యాగరాజస్వామిచరిత్రము (పద్యకావ్యము): శ్రీ పసుమర్తి కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి కృతము. శ్రీరామభక్తాగ్రణియు, గాయకపితామహుడు నగు శ్రీత్యాగరాజుగారి చరిత్ర మిందు సరసముగ వర్ణింపబడినది. సందర్భానుసారముగ త్యాగరాజుగారు రచియించిన కృతులును నిందు జేర్చబడినవి. ౦-౧౦-౦
7 ధన్వంతరము (పదనము): పాద్యమత ధర్మప్రబోధకగ్రంథ మగు 'త్రిపిటకము' నందలిది. పాద్యమతధర్మతత్త్వము లిందు జక్కగా ప్రతిపాదించబడినవి. అనువాదకులు శ్రీ కిళాంబి రంగాచార్యులుగారు, యమ్. ఏ., యల్. టి. ౦-౧౦-౦
8 భీష్ముడు (అయిదంకముల నాటకము): నార్సేదేశపు కవిఖిలామణి యగు ఇబ్నన్ గారి బ్రాండు అను నాటకమున కనువాదము. అనువాదకులు శ్రీ పొణకా పిచ్చిరెడ్డిగారు. బి. యే. (ఆనర్కు) ౧-౦-౦
వెలువడిన గ్రంథము
9 జీర్ణవిజయనగరచరిత్రము: శ్రీ కుందూరి ఈశ్వరదత్తుగారు, బి. యే. శ్రీకృష్ణ దేవరాయ సామ్రాజ్యలక్ష్మీవీర మగు విద్యానగరము (హంపిశిథిలముల) యొక్క ప్రాచీనచరిత్రము, ప్రకృతజీర్ణ సీతీయు నిందు వర్ణితము లైనవి.
కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు, పృథ్వీపాపము.

అమృతాంజనం డిపో
సుప్రసిద్ధాపధముల జాబితా

1. జీర్ణసాయనము మాత్రలు ఆజీర్ణమునకు	1-4
2. వజ్రగుళికలు ధాతు	1-0
3. జ్వరహరి జ్వరములను సీసా 1-8	0-12
4. అమృతాంజనము సీసా 1-8	0-18
5. మూలశంకకు తెలము డబ్బి 1-8	0-12
6. తామర తెలము, తామర తీటకు	0-4
7. కలరా మాత్రలు, వాంతిభేదులకు	0-8
8. తేలమందు, తేలుకాటుకు సీసా 1-8	0-8
9. దంతశూలహరి, పండ్లపోటుకు	0-0
10. కర్ణశూలహరి, చెవిపోటుకు	0-6
11. గజ్జిక తెలము, గజ్జిచీడలకు డబ్బి 1-8	0-4
12. పగుళ్లకు తెలము, శీతపగుళ్లకు	0-4
13. కేలకు వందు సీసా 1-8	0-4
14. చందన ఆత్తరు 1 బొమ్మ	2-9
15. కుమ్మకు తెలము, డబ్బి 1-8	0-8
16. దంతమార్గము, పండ్లతోముటుకు	0-2
17. సుఖభోగిమాత్రలు	1-
18. సుఖభోగి తెలము, పుండ్లకు	1-0
19. రోమహరి, వెండ్రుకలు ఊడుటకు	0-8
20. మోహిని తెలము, వెండ్రుకలు పెరుగుటకు	0-12
21. చుండుకు నూనె సీసా 1-8	0-6
22. గ్రహణిమాత్రలు డబ్బి 1-8	0-8
23. జాలాలి మాత్రలు, మలబద్ధమునకు	
24. కుసుమరిమాత్రలు, కుసుమవ్యాధులకు	
25. నెగకు ద్రావకము సీసా 1-8	1-0
26. కఫహరి, శీతకట్టు దగ్గులకు	1-0
27. కఫహరిమార్గము, దగ్గు ఉబ్బనములకు డబ్బి 1-8	0-8
28. నుందరి తెలము, ముఖకాంతికి డబ్బి 1-8	0-8
29. శిరోవేదన మాత్రలు, తలనొప్పిలకు	0-10
30. నేత్రాంజనము, కంటివ్యాధులకు	0-4
31. ఉబ్బనమునకు మందు	2-0

అమృతాంజనం డిపో
బొంబాయి మద్రాసు